

༼༥༽

བྱའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རྒྱ་དགེ་བ་གཉེས་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་དེས་པར་ལེགས་པར་རང་རང་གི་
 སྐལ་བ་དང་འཚོམས་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཏེ་བཅེ་བ་དང་། བསམ་ཡས་ཏེ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་མི་
 ཚད་པའི་ཐོན་ལས་མངོན་པའི་སྟོབས་མངའ་བ་སྟེ་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་རྫོང་པའི་སྟོན་ས་སོ། །ཁོ་བོའི་
 ལེགས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷའི་དབང་པོ་
 དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དབལ་ལྡན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམ་པ་གཉེས་པོ་རྟལ་ཏུ་རྒྱལ་
 ལོ། །རི་ལྷར་ལྷའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། རྒྱན་དང་། རོ་འཛིན་དང་། སྐྱ་སྟོགས་པ་དང་། གཞན་འཛིགས་
 བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ལྷས་ཚོས་མཚུངས་པ་ལས། དང་བོ་ནི། ལྷའི་དབང་པོའི་སྤྱི་
 གཙུག་ལོར་བྱའི་སྐྱས་པ་ལྟར། འདི་གཉེས་ཀྱི་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་འཕགས་པའི་ནོར་ལ་
 སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་པར་སྐྱས་པའོ། །གཉེས་པ་ནི། དེ་ལ་དུག་དང་སྐྱན་གྱི་
 རོ་འཛིན་པའི་སྟེ་གཉེས་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་གཉེས་ལའང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉེས་ཀྱི་རོ་
 མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་དབང་པོ་གཉེས་ཡོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ཕུའ་སྐྱ་སྟོགས་པ་ལྟར། འདི་གཉེས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གཉེས་སྟོང་གི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལེགས་པར་སྟོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་མཐོང་བའི་དུག་ཡོད་

༩༩༽

བས་བལྟར་མི་བཟོད་བ་ལྟར། འདི་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་བཅེད་ལྟ་བུར་སྤྱོད་ཀྱི་མས་རྒྱུ་བོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་མི་བཟོད་བའོ། །ལྟ་བུ་ནི། དེ་རང་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་དུ་གྱུར་བ་ལྟར། འདི་གཉིས་ཀྱང་སློབ་གསལ་
 ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ཚོམ་བར་དམ་བཅའ་བའི། བཤད་དོ་
 ཞེས་པ་གཞིར་གཞག་གང་ན། ལྟེ་བུ་ལ་མདོ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིང་བོ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་འདིའོ། །ཀྱུན་
 སྤྱོད་ཇི་ལྟ་བུས་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བུ་ལྟ་བུ་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པར་འདོད་
 པའི་བཅེ་བའི་བསམ་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་སོ། །ཡུལ་ནི་རྣམ་དགོངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། ལེགས་
 བཤད་ལ་སྤྲུལ་དོག་མེད་པའི་སློབ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྡན་པ་གཞན་ལའོ། །གང་ལ་བཞེན་ནས་ན། ཚོས་ཀྱིས་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་སྤོང་བའི་གཞུང་སྤྱི་བུ་ལྟ་བུ་
 བཟོད་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་ཏུ་གསལ་བའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར་སློབ་སྤོངས་གསལ་བོས་ལེགས་
 པར་མཐོང་བ་ལ་བཞེན་ནས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་སྤྱིར་དུ་ན། རྒྱ་སྐར་གངས་མང་བ་བྱེ་བ་དོ་བོའི་ཤེས་ཏུ་རྒྱས་
 པ་དག་གིས་བརྗོད་ཆོལ་རྣམས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་གསལ་བར་སྤོངས་ཀྱང་ཉི་འོད་ཀྱིས་མ་ཁུབ་པ་དེ་སྤྱིང་
 དུ་གོ་སར་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་གསལ་བར་མ་ལུས་པ་ལྟར། རྒྱ་སྐར་ཀྱི་གངས་ལྟ་བུའི་མཁུན་པའི་ཚོགས་གངས་རིའི་
 ཁོད་འདིར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་ཏེ་

།།

ཚལ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་སྤྱེ་སྤྱེ་གོ་སར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་སྒྲོམ་མོད་འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་བརྗེ་ཏེ་
 གང་གི་སྒྲོ་བློས་གྱི་ཉི་མའི་འོད་གྱི་སྤྱང་བས་མ་བྱུང་བ་དེ་སྤིང་དུ་གཞུང་ལུགས་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་དོན་གོ་
 སར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གསལ་བ་མ་རུས་བས་དེ་གསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་བཤད་དོ། །རྒྱས་ལ་སྡོན་ལུག་
 ཡོད་པ་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་དགོང་པ་ལ། །ཤེས་བྱ་སྤྱི་སྡོན་ལས་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞེན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ། །ཤེས་བྱེད་གྱི་
 སྒྲོ། སྒྲོས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོས་རིག་
 བར་བྱ་བ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་སྡོན་གྱུ་བ་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ཡང་དངོས་འགལ་གཅོད་པ་ཞེས་བས་དེ་མིན་དང་། དོན་སྡོན་ཅེས་བས་མཚན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་
 སྡོན་པ་གཅོད་ཅིང་། གྲུབ་པ་ཞེས་བས་དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བའི་སྣོ་སྤྱིར་བ་ཅམ་སྡོན་ཏེ། དོན་
 སྡོན་ནི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཉིས་པོ་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བའི་སྣོ་སྤྱིར་བ་ཅམ་ལ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 དབྱེ་བ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ཚུད་པ་སྤོང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁས་སྤངས་
 བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་རྒྱལ་སྤྱི་བའི་སྤྱང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་ནི་རྟོག་མེད་འཇུག་ཤེས་
 གྱི་སྤྱང་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་རིམ་པ་

༩༩

བཞིན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གཉིས་པོ་མེད་ན་འཇུག་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
 ཡོད་ལ། དེའང་འཇུག་ཤེས་གཉིས་འཛིན་པའི་རང་རིག་གི་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པོ་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་མང་བཀུར་
 བ་སོགས་སྐྱ་སྐྱི་མིང་དང་དོན་སྐྱི་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཅན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་གཟུང་
 ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་རྟོག་པ་དང་སྡི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སློབ་མ་འཇུག་བར་ཐལ་བ། ཡུལ་སྤང་རུང་དུ་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 ཐལ་བ་དགོད་ལ། ཉེས་སློང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་གཉིས་པོ་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཇུག་
 པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། འཇུག་པར་འགལ་བར་ཐལ་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སློབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ན་
 ཡང་དེ་གཉིས་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཉ་སྤྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ལོ་
 ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཐག་པའི་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱེད་དམ། ཐག་པའི་ཁ་བོ་འདི་སྐྱུལ་ལོ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་
 པའི་སློབ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐག་པའི་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐག་པ་འདི་ནི་སྐྱུལ་ལོ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་པའི་སློབ་ཚོས་ཅན།

༡༩༽

འཇུག་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དོན་ལ་མེད་བས་ན་སྟེ་དེའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལའང་ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་དོན་སྲིད་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། རང་
གིས་མཐོང་བར་མ་ཟད་ཡུལ་སྤང་རུང་གཅིག་ན་ཉེ་བར་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་གིས་མཐོང་
བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་
སྟེ་དེའི་སྲིད། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ལོ། །རྟགས་ཁས། ལྷན་སྟེ། ཡུལ་རྣམ་པ་ནི་
རགས། ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་པ་ནི་ཡོད། འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མེད་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇུག་ཤེས་
གཉིས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་གཉིས་པོ་གཟུང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
རྟོགས་པ་མེད་དེ། སྤང་བ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྟག་ཏུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་སྲིད། དཔེར་ན་ལུས་
ཀྱི་ནང་གི་སློལ་སྟེང་སོགས་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་སློལ་སྟེང་ནི་ཚོས་ཅན། རྫོང་
སྤང་ཡུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡུལ་རུང་བ་ན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གིས་མི་མཐོང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྫོང་ཡུལ་
རུང་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ་སྤང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ནི་རང་གིས་མཐོང་བའི་
སྲིད། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་ངོ། །ཀྱང་ནི་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བར་མ་ཟད་པའི་དོན་

༩༠༽

ཏོ། །གལ་ཏེ་ནང་གི་ལུས་སྲུ་མ་ཟད་སྤང་ཡུལ་གཉིས་པོ་འང་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་སྒོ་
 ཁོ་ན་དང་ཉལ་ཏུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བས་ན་སྟེ་དེའི་སྲིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་འཆད་པ་པོའི་སྒོའི་ཡུལ་དོན་
 སྲི་ཚོས་ཅན། སྐྱས་བཟོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་གཞན་གྱིས་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 འཆད་པ་པོ་རང་གི་སྒོ་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྲིར། དེའང་རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ལ་ཉལ་ཏུ་
 འབྲེལ་ཡིན་ན། །ཞེས་སོགས་གཉིས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དོན་སྲི་དེ་སྐྱས་བཟོད་པས་དེ་ཉིད་
 ཉན་པ་པོས་ཉོགས་ཏེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དོན་སྲི་གཉིས་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཁོ་ན་
 དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྲིར་ཞེ་ན། འོ་ན་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་རང་རང་གི་སྒོ་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་སྲི་རྒྱང་བ་དེ་བཟོད་པས་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་དོན་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་གོ་
 མི་རུས་པར་ཐལ། དེའི་དོན་སྲི་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཁོ་ན་གོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར། འདོད་ན་གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེས་
 དོན་སྲི་གཉིས་པོ་མཚམས་སྦྱོར་མི་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར། དེའང་རྣམ་འབྲེལ་ལས། རེ་རེ་དག་དང་
 འབྲེལ་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དོན་
 སྲི་གཉིས་རང་རང་སྒོ་དང་འབྲེལ་ཡང་དེ་གཉིས་མཚམས་སྦྱོར་རུས་པ་མི་འགལ་ཏེ། འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོའི་
 གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་

༼༡༧༽

གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་སྟོ་སྟེ་ཞབས་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་ཐ་སྐྱད་དངོས་སུ་སྐྱོར་བའི་སྲིད་
 ཞེན་མི་འཐད་དེ། འཆད་པ་པོའི་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དོན་སྦྱི་ཚོས་ཅན། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྟོ་སྐྱེན་མོང་དུ་མི་འཛིན་
 བར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་རང་གི་སྟོ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། འཆད་པ་པོ་རང་ལ་ཤར་བའི་དོན་སྦྱི་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ཀྱི། །གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། འཆད་པ་པོའི་སྟོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མ་ཤར་ན་ནི་སྟེ་མ་
 ཤར་བའི་སྲིད། འདོད་ན། བན་ཚུན་འབྲེལ་བར་མི་ཤེས་པའི་སྲིད་དོན་གོ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལོ། །དོན་སྦྱི་
 གཉིས་པོ་སྟོ་སོ་སོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དེས་ན་གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེས་དོན་སྦྱི་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་
 འཛིན་པ་གལ་སྲིད་དེ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། དོན་སྦྱི་གཉིས་པོ་སྟོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། གལ་ཏེ་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་སྦྱི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་འཇུག་པའི་སྟོ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་མི་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
 ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དོན་སྦྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེས་སྲིད་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་
 གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ནི་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་གྱི།
 འབྲེལ་བ་

༼ ༡༩ ༽

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་གཏམ་མེད་དུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སློབ་ནི་
 ཡོད་དང་མེད་སྲིད་རོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པའི་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་པ་མ་ཟུགས་པའམ། གལ་ཏེ་ཟུགས་ཀྱི་འཇམ་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རང་མཚན་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་གཉིས་
 བ་བཅས་ཚིག་གི་སློབ་ནས་དགག་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བཞུགས་ཤི། རིག་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་སྤྱི་དང་མེད་པ་
 གསལ་སྤང་དོན་དུ་མེད་བཞེན་དུ་ད་དུང་བོད་པལ་ཚེར་དེ་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་ནི་འཇམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལྷན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲོས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། སོར་མོའི་རྩེ་མོས་ནམ་མཁའ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་
 རམ་མཁའ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི་ལྷན་པོ་ཡིན་པ་བཞེན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
 པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་རང་མཚན་
 གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཇམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ནི་མེད་དེ། གཟུང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་
 ལྷང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་རང་མཚན་ཡོད་མེད་དབྱེད་དེ་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་འཇུག་གི་དོན་
 བྱེད་མི་རུས་པ་ལ་དགོས་རུས་མེད་པས་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ་ཞེས་
 སོགས་དང་། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་སྲིད་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་རང་མཚན་ཁོ་ནས་དོན་སྤྱི་དང་། དོན་
 གཉིས་བྱས་མེད་པ་

། ༡༣ །

གསལ་སྒྲིབ་ལས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་སོ། །ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་པ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་སྟོན་ནས་གཞག་
 དགོས་པས་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏང་བའི་སྟོན་ནས་འཇལ་ན་
 ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་གང་གིས་སྟོན་གྱུར་དུ་གྱུར་བའི་སྟོན་ནས་འཇལ་ན་
 དེའི་ཞེན་ཡུལ་དང་། རང་མཚན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཇལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེད་དེ་སྦྱེས་བུའི་འཇུག་ན་ཡུལ་
 ཅན་གསུམ་པོ་དེའི་དོར་མི་སྦྱ་བས་ཡུལ་ཅན་གསུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འདོག་གོ། །འོ་ན་ཅི་སྤྱིར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་མ་
 བསྟན་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་ནི་བཤད་ལ། དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ནི་དོན་རང་མཚན་ལ་ཡུལ་གསུམ་གཞག་པའི་
 སྐབས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་གཟུང་ཡུལ་བཤད་པས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་གྱི་ཚེ་རྗེས་དབག་དང་སྦྱེས་
 བུའི་སྒྲིབ་ཡུལ་གྱི་ཐེམས་པོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་སྟོན་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་འདིའི་
 སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་གཞན་དག་གི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཡང་མ་གྱུར་ན་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྟོན་
 གོས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པ་ལྟ་གཤམ་སྟོན། སྐལ་ལྷན་གྱི་བཤེས་གཉེན་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་
 ལུས་སྟོབས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབྱུང་ལོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། འཇུག་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་
 ཚོད་པ་སྤང་བ། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞལ་བྱ་

༩༡༩༽

གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགའ་བ་སྤང་། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚོད་བ་སྤོང་།
 མྱོང་བ་དང་འགའ་བ་སྤོང་། དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྤྱི་གཟུང་
 ཡུལ་མིན་ན། ཡུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་བཞེད་པས་དེས་གཞོན་དོ་ཞེན་མི་གཞོན་དེ།
 དོན་སྤྱི་དང་གཞུག་བྱ་གཉིས་ཡོད་ནས་གསུངས་པ་མིན་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས་མངོན་
 གུར་དང་སྟོག་གུར་གྱི་རང་མཚན་གཉིས་རིམ་པ་བཞེན་རང་གི་ངོ་བོའི་སློབ་ནས་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སློབ་ནས་
 འཇུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་
 ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་སྤྱི་འདྲ་གཉིས་ཡུལ་མིན་
 བར་མཚུངས་པ་ལ་སློབ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་དོན་སྤྱི་གཞུག་བྱ་གཉིས་པར་འཇོག་པར་ལྟར་མེད་པ་གསལ་བའང་
 གཞུག་བྱ་གསུམ་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། སྤྱི་འདྲ་སོགས་མེད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་
 དགོས་ལུས་གང་ཡང་མེད་པས་ཡུལ་མིན་ལ། དོན་སྤྱི་འཇུག་བྱའི་ཡུལ་དངོས་མིན་ཡང་དེར་འཇུག་ནས་
 ལྷགས་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་ན་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་སྤྱིར་འོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དངོས་པོ་ལའང་མེད།
 ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་ཡང་མེད། ཞེན་པ་བྱས་ཀྱང་དོན་དང་སྤང་བའང་མེད། གལ་ཉེ་སྤང་ན་དེ་འཇུག་གྱི་ཚད་མ་
 གསུམ་པ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་སྤྱི་འདྲ་སོགས་དོན་བྱེད་མི་ལུས་

༩༡༥༽

བས་རང་མཚན་མིན། རྟོག་བས་མ་བཟུང་བས་སྤྱི་མཚན་མིན་བས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་འཇུག་བ་ལ་
 སྐྱེ་ཤང་དང་སྐྱེ་གཉིས་སོགས་སྤྱི་མཚན་མིན་ཚུལ་ལྟར། དབང་མཚན་ཡིན་ཏེ། དབང་སྤོང་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྤྱི་མཚན་དེ་ལ་སྤྱི་མཚན་ཚུལ་ལྟར། གཞུང་གྲུབ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། གཞུང་གྲུབ་དོན་དུ་མོས་པ་སོགས་
 མེད་སྤྱི་མཚན་སྤྱི་མཚན་དེ་ལ་དངོས་སོར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྟོག་བས་དཔྱད་ན། རྟོག་བས་དངོས་ཡུལ་ཚུལ་ལྟར།
 སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་མི་རུས་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མཚན་དེ་ལ་སྤྱི་མཚན་ཚུལ་ལྟར། སོགས་
 དང་། སྤྱི་མཚན་ཚུལ་སོགས་སྤྱི་མཚན་ལྟར། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟར་དངོས། །ཞེས་སོགས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་དོན་སྤྱི་མཚན་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་སོ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་
 ཚད་མས་བསལ་ཏེ། ཤེས་པ་གཉིས་སྤོང་བའི་རང་རིག་གི་འབྲུགས་ལས་གྲུབ་པས་སོ་ཞེ་ན། རྟོག་བས་དང་རྟོག་
 མེད་འཇུག་ཤེས་གཉིས་ལ་སྤྱི་མཚན་དེ་དོན་སྤྱི་མཚན་དང་མེད་པ་གསལ་སྤྱི་མཚན་ཚུལ་ལྟར། རྟོག་གཟུང་ཡུལ་དུ་མེད་དེ།
 རྟོག་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཚད་མས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཚན་དོན་སྤྱི་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་ཚུལ་ལྟར། སྤོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཚུལ་
 ཚུལ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཤེས་གཉིས་སྤོང་བའི་རང་རིག་གིས་ནི་སོ་སོར་སྤོང་བའི་སྤྱི་མཚན་ཚུལ་
 གཉིས་སོ་དེ་ཡང་ནི་ཚུལ་ལྟར། འཇུག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་འཇིག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱི་མཚན་དེ་ཡང་རྒྱུད་ཡུལ་

༼ ༡༦ ༽

གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་དང། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་བོས། །ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་བ་ནི། །དངོས་
མེད་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགལ་ཏེ། །དོན་རང་མཚན་མིན་པའི་དོན་སྤྱི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། །དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་དེ། །དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་པའི་གཞི་ཚོས་ཅན་སོ་
སོའི་སྟངས་དུ་མི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་འདྲིག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ། །འགོག་པའི་ཚེ་དེའི་དངོས་པོར་
མེད་ཅེས་འགོག་པའི་སྤྱིར་ན་སྟེ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། །སྤྱོད་ན་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་
བཅད་གཉིས་སོ། །ཚེད་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་འང་ཚེད་པ་སྟོང་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་
བྱུང་ངེས་ན་ཞེས་སོགས་སྐྱབ་རྣམས་ནི་རང་ལུགས་བཞག་པའི་གཞུང་ཚིག་གིས་འཇུག་གཞི་བྱས་ཤིང།
འཇུག་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་ཚེད་པ་སྟོང་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་གྱུར་འདོན་བྱེད་པ་ཅུ་ཅུ་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་གཟུང་
ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཚེད་པ་སྟོང་བ་ལ། །ཚེད་པ་དང་ལན་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །འཇུག་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་མ་ཟད་
གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། །རང་མཚན་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱི་
བེམས་པོར་གྱུར་པ་ཡི་གཟུང་ཡུལ་ནི། །མཁས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ལ།
ནང་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དབྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་མི་སྤྱིད་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་སྤྱིར་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ཡུལ་ལ་རང་
རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་

། ༡༧ །

སྲིབ་ཞེས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་སྒྲིལོ། །གཉིས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྲིབ་དབྱེད། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་
པ་དགག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐ་དད་དུ་མ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་
པ་རྣམས་འདོད་པ་ཡོད་དེ། ལུ་སྟེགས་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྒྲུབ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་གྲུབ་བ་དང་།
དབང་སྤྲུག་པ་དབང་སྤྲུག་གིས་བྱས་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་གཙོ་བོས་བྱས་པ་དང་། གཞེགས་ཐན་དང་ཉན་ཐོས་
པ་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་གྱིས་བྱས་པ་དང་། དབྱུ་མ་པ་དོན་དམ་
པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོ་སྒྲུབ་དེ་དག་
གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གང་གི་ལྟར་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟོན་པ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་
ཚོད་དོ། །འདིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་སྲི་དོན་ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་སྡོ་འཇིག་
དབང་མངོན་གྱི་ངོར་སྡོན་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་གཞག་ཅིང་། འདི་དག་གིས་
ཚད་འབྲས་ལ་དངོས་སྒྲུབ་བ་བཞིའི་ཚད་འབྲས་ལས་ལོགས་སུ་དབྱུ་མ་པའི་ཚད་འབྲས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཁོ་བོའི་སྡོད་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྒྲུབ་ནི། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
ཡིན་པས། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་སྲིད། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཁེགས་ལ། དབང་སྤྲུག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་
ཀའང་

༩༡༽

ཉམ་པ་བྱེད་པ་པོར་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་
 ལྟར་གཏམ་ལ་པབ་པའི་ཚུལ། གྲུབ་མཐའ་དང་སྐྱར་ཉེ་དངོས་ལན་བཤའ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷན་པས་
 སྤྱི་ངོལ་དཔྱོད་པ་ན་རྩལ་སྤྲོད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ནས་སེམས་ཅམ་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་ཤིང་། རོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སློམ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
 དོ། །དེའང་། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རོན་རིག་དང་།
 རྣམ་རིག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཟོད། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱེ་
 བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་དགག་བོད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་སྐྱ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་གྱིས་དོན་འཇིན་པ་
 མིན་ཉེ། གལ་ཉེ་འཇིན་ན་བར་དུ་ཚོད་པའི་དོན་ཡང་འཇིན་དགོས་ན་དེ་མིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་པོ་ཁོ་ན་
 དོན་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་པོ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་རྣམས་མ་ཡིན་ཡང་དུས་མཉམ་པའི་བརྟེན་པ་
 རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་འཇིན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ལོ་ཞེས་པ་ནི་འཇམ་དབྱངས་མ་རངས་པའི་ཚིག་
 གོ། །མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ནི་བྱིས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་འདོད་དོ། །མི་འཐད་དེ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རོན་ལ་ལྟ་
 བར་བྱེད་པ་སོགས་མིན་པར་ཐལ། རང་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ལྟ་བྱེད་དུ་འགལ་བའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་
 དབང་པོས་ཀྱང་མ་སྤྲད་པར་འཇིན་པས་བར་དུ་ཚོད་པར་འཇིན་པར་འགྱུར་ལ།

། ༣༠ །

གཟུགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། གྲུབ་ཟེན་ཡང་དུས་
 མཉམ་པའི་ཡུལ་དེ་གོགས་སུ་དགོས་ན་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དེ་གོགས་སུ་དགོས་པས་ཉ་
 ཅང་ཐལ་ཏེ། མ་ལ་ཡར་རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་ཅན་སྟེ་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་དེ་གོགས་སུ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟེ་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེའང་། རྒྱ་ཡི་དངོས་སོ་མ་གཏོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་གཏོད་པར་ལུས་པའི་སྲིད་
 ཤེས་པའི་ཡུལ་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྗོག་བ་དག་གི་ཞེས་སོགས་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པས།
 མིག་ལ་བརྟེན་ཞིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུང་བའང་དེ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། སྲི་རོལ་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་
 ཡང་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་རྟེན་དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་
 པོ་ནི་སྲི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་འབྲ་བའི་སྟེད་བྱེད། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཚོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྟེས་ལ་འབྲ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་དང་དེ་ལ་འཁར་བའི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཆར་ཡུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་དུས་མི་མཉམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་གི་ལུགས་
 སོ། །རྒྱེན་གསུམ་དབང་ཤེས་གྱིས་རྒྱུར་མཚུངས་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འབྲ་བ་སྟེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
 རྒྱེན་གསུམ་ཆར་དབང་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་ཡུལ་དང་འབྲ་བ་སྟེ་གཞན་གཉིས་དང་མིན་ཏེ།

{ ༡༡ }

དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་ཟས་དང་སོགས་པ་རྟོན་དུས་རྣམས་བྱ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 མཚུངས་ན་ཡང་བྱ་དེ་པ་མ་གང་རུང་གི་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བས་སོགས་དང་མིན་པ་བཞིན་ལོ། །དེའང་།
 དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དབང་ཤེས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་ཡུལ་
 བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ལག་རྗེས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཉིས་བྱུབ་སྟེ། དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་
 གཉིས་པ་བཅས་པོར་སྐྱེད། དེས་རྣམ་ཅིག་བྱེད་པའི་གྲོགས་བྱས་ནས་མིག་ཤེས་བྱམ་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བར་
 སྐྱེ་བའི་སྲིད་རོ། །དེར་མ་ཟད་སྐྱེ་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་
 པར་འདོད་དེ། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེའང་མདོར། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་པ་
 ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བོད་རྣམས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་སྐྱོབ་ན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་འཛོག་
 བྱེད་གོས་ཀྱི་སྐྱོབ་ན་ལག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བསམས་ནས། དོན་གྱིས་རྣམ་པ་གཞག་ན་ཤ་ཟས་ཀྱང་གཞག་པར་
 མཚུངས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཤ་ཟས་བཞག་ན་ཤེས་པ་ཤ་ཟ་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པ་ལས་མ་
 སྐྱེས་ལ་བྱམ་སོགས་ལ་ཤ་ཟར་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་བརྟེན་དོ། །དེས་ན་དོན་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་
 འགོག་པ་ནི་ཚོས་ཀྱིས་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་བཟད་དེ། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་སྲི་
 རོལ་དབྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོ་མདོ་

། ༣༣ །

སྒྲིལ་སྐྱེས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་ལ་གསུམ་སྟེ། །གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་
དགག་རྣམ་པར་རིག་པ་བསྐྱབ། །དེ་ལ་ཚུངས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དགག་འཛིག་ཉེན་
གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་ལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་
གཏོང་བྱེད་གྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་དེ། དེ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་ལྷ་སྟེགས་དང་ཉན་ཐོས་ལྟར་
སྤྱོད་ཆ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྱོད་ལ་གང་རྩལ་སྤྱོད་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། རགས་པ་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། སྤྱོད་ཆ་ལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་འབྲུའི་སྤང་པོ་བཞིན་
ལོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱོད་ཆ་མེད་གྱི་རྩལ་མི་བདེན་ཏེ། ཆ་རྩལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
ཁང་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །དྲུག་གི་ཅིག་ཆར་སྐྱར་བ་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་བདེན་པར་མེད་
པ་དེས་ན་དོན་གྱིས་གཏང་པའི་རྣམ་པར་མ་ཟད་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་
པའང་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེའང་། གང་གིས་དངོས་
པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སློབ་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་ཚུལ་
མཚུངས་པར། བེམས་པོ་ཡིན་སྤྱིར་སྟེ་བྱེད་མིན། །ཞེས་པར་བྱེ་སྐྱོད་དང་། འདིར་རྣམ་བདེན་པས་མདོ་སྟེ་པ་དང་།

། ༡༣ །

རྣམ་རྒྱུན་པས་རྣམ་བདེན་པ་བཀག་བར་སྤང་སྟེ་ཁོ་བོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ན་རབས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉེན་གཤམ་པ་ཁ་
 ཅིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབུགས་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བམ་ཐ་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་སློབ་འཛིན་ཉེན་པ་མ་
 བཏགས་མ་དགུད་པའི་དོར་རྗེ་ལྷུང་གྲགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་འཛོག་གི་གང་ཟག་འཛིན་ཉེན་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེ་ན།
 འདི་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་དགོད་པ་ན་འཐད་པ་མིན་ཏེ། མ་བཏགས་མ་དགུད་པའི་སློབ་འཛོན་སུམ་
 དང་རྗེས་དབུགས་དང་སྤང་སེལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཇུག་པས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་
 སྟེ་བདུན་ལས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་ཞིང་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་ཉེན་གྲུབ་མཐའ་
 ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ན། ཐ་སྟོན་དེ་དག་འཐད་པར་མ་ཟད། འཤམ་བྱ་ལ་དངོས་སོ་
 དངོས་མེད་གཉིས། དངོས་སོ་ལ་བེམས་རིག་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་བེམས་སོའི་ལུགས་གང་འདོད་ཀྱང་
 བཀག་ཟེན་ལ། རིག་པ་ནི་སེམས་ཅམ་ལས་གཞན་འཐད་པ་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་འོག་གི་གསལ་
 ཞིང་རིག་པའི་ཉེན་གྱི་སྤོགས་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་
 དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་དོན་མིན་
 བར་འགྱུབ་སོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་དོན་དུ་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། འཤམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 གསལ་

༼ ༡༤ ༽

ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདི་ཡི་སྲོགས་ཚོས་ནི་གོང་དུ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་སློབ་པ་བསྐྱབས་ཟིན་ལ།
སྲབ་པ་ཡོད་དེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སློབ་པ་ཤེས་པ་ལང་སྲབ་
པ་བཞིན་ལོ། །འདི་ནི་སྲོགས་ཚོས་དང་སྲབ་པ་གཉིས་ཚར་གྱི་དཔེ་བསྟན་པ་འབྲས་ལྷན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ནི། གང་སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་གཞན་མི་སྲིད་པས་སྲབ་སྟེ། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་
སྤང་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་བཞིན། སྲོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྲོན་པོར་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱང་སྟན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྲབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །འདི་ནི་སྲོགས་ཚོས་ནི་རང་རིག་གིས་
གྲུབ་ལ། རྗེས་སྲབ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། སྲོག་སྲབ་ནི་རྟགས་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་འགོག་
པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར། གང་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མི་སྲིད་དེ།
རྗེས་གཞན་ལ་དེ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས་པའི་སྲིད། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་རྗེས་གཞན་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལའང་སློབ་བཏགས་པར་
ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་རྗེས་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ནི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་
ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། གང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པས་སྲབ། དཔེར་ན་སྲོ་སེར་གཉིས་
བཞིན། མིག་གཟུགས་གཉིས་

༼ ༣༥ ༽

།ཀྱང་དུས་མཉམ་ཇུས་གཞན་དུ་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པས་སོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ལ་ཚུང་བ་སྦྱང་བ་
 ལ། རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྦྱང་། རུལ་སྒྲན་དང་མཚུངས་པ་སྦྱང་། རྣམ་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་
 སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱ་འགོད་ན་མ་དེས། རིག་བྱེད་འགོད་ན་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་
 ཅམ་མི་རྙེད་དོ་ཞེ་ན། སྣ་མ་གཉིས་སོ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་གྲུས་པའི་རིག་པ་ཅམ་འགོད་དེ། བ་སྦྱང་གི་
 མཚན་ཉིད་དུ་དཀར་ཟམ་ཡིན་མིན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་གྲུས་པའི་སློབ་ཤེས་ཅམ་འགོད་པ་བཞིན་
 འོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱུ་མ་པ་ན་དེ། སེམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་ན་རགས་པ་
 ཡན་ལག་ཅན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་མཚུངས། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་ན་རུལ་གྱི་ཆ་ཤེས་ལ་
 དབྱེད་པའི་རིག་པ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་སྦྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་ཀྱི་ཆ་སྣ་སྦྱི་ཐ་དང་པོ་ཡོད་པའི་སྦྱིར་ཉེ།
 གང་ལ་དུས་ཆ་ཐ་དང་ཡོད། །དེ་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རུག་
 གི་ཅིག་ཆར་སྦྱར་བའི་རིགས་པ་ཁ་སློམ་པས་ཁེགས་པའི་སྦྱིར། དེས་ན་སེམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 རྒྱུན་ཇུས་གཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་བདེན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་
 ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྦྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་དུ་

། ༣༦ །

བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་ན། འདི་ལ་བོད་རྒྱལ་སྤུལ་དང་སྐྱད་ཅིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་
བས་སྐྱད་ཅིག་ཆ་ཉམས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། སེམས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སེམས་ཐམས་ཅད་
སྐྱད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། སྲ་སྲི་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཅར་བའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་
མ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ནའོ། །འོ་ན་རྒྱལ་སྤུལ་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཡིན་པར་འགལ། རྒྱལ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་
པར་འགལ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་རྒྱལ་སྤུལ་འདི་ག་གོ། །འོ་ན་སྐྱད་ཅིག་གྱང་
འདི་ག་གོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། དབྱས་རྒྱལ་ལ་སྲོགས་རྒྱལ་གིས་ཅིག་ཆར་དུ་མ་བསྐྱོར་ན་རགས་པ་
ཚོམ་པར་མི་རུས་ལ། ཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱོར་བ་ན་དབྱས་གྱི་རྒྱལ་སྤུལ་སྲོགས་ཆ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ།
སེམས་གྱི་དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་སྐྱེས་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བར་ཐལ་བས་དེ་དག་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་
ན། ད་ལྟའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་ལས་གཞན་པའི་དངོས་སོ་མི་
སྲིད་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི། རྣ་གཅིག་དང་རྣ་གཉིས་འདྲིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་
མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་སོ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་སྲིད་དང་། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་རྣམ་
མེད་གང་ཡིན་རུང་བདེན་རྒྱུན་མཚུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དོན་

། ༣༥ །

སྒྲིབ་གི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་དོན་དུ་སྒྲིབ་བ་
 ཐམས་ཅད་དབང་སྒྲོ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་བ་དེ་ཉིད་སྤྱི་རོལ་ན་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། རོན་ཡུང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་
 ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་ཐ་སྐྱད་དུ་སྒྲོ་གཉིས་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བག་ཚགས་བརྟན་དང་མི་
 བརྟན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྒྲོ་བ་གཅིག་དང་དུང་དཀར་པོ་སོགས་ལ་བདེན་པ་དང་། སྒྲོ་བ་གཉིས་དང་དུང་སེར་
 པོ་སོགས་ལ་རྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་གྲེད་པའི་སྤྱིར། རི་སྐྱད་དུ་རྣམ་ངེས་ལས། བཞན་ནི་བག་ཚགས་བརྟན་སྤྱིར་
 འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་བར་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐ་སྐྱད་ལ་མི་སྐྱུ་བ་ལ་སྒྲོས་ནས་འདྲིར་ཚད་མ་ཡིན་
 འོ། །འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་གྲུབ་
 མཐའི་རྣམ་དགེ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་འདྲིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དོན་རིག་དང་རྣམ་རིག་གཉིས་གཏན་ལ་པབ་ལ།
 གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ལུང་ངེས་པ་ནི་དོན་རིག་ཏུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། རི་
 སྤྱིད་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་ངོས་ནས་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོད་གྲེད་གྱི་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་
 ཞེས་ཟེར་བའི་སྤྱིར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་
 ཡུལ་དང་། དེས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དེ་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན། སྤྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག་ །ཅེས་པ་དོན་རིག་

༼ ༣༽

ཏུ་གཏམ་ལ་སའ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་རིག་ཏུ་གཏམ་ལ་སའ་པའི་ཚེ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་
 བྱ་རང་མཚན་དུ་སྦྱས་པ་མེད་པས་སྤྲོད་ཀྱི་ཚོད་པ་དེ་ནི་མི་འཐད་པ་ལོ་ནའོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ལས་
 ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་སློ་
 ལ། སློ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བསྟུ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 སློ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བསྟུ། དེ་དག་གི་དོན་གཏམ་ལ་དབང་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་ཚོས་ཙན།
 སློའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་སྟོན་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། སློ་ལ་
 དབྱེ་ན་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས། སོགས་པ་ངོ་བོའི་སློ་ནས་
 འཇུག་མ་འཇུག་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་ཤིང་གཙོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ། འཇུག་བཞིན་པ།
 ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་གྲང་ལས་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་སློ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་གཅིག་སྤྲོད་འདུས་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་དོན་བྱེད་པའི་སློ་ནས་རང་མཚན་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཚད་མ་མིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འོག་ཏུ་འཚད། ཚད་མ་མིན་
 པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། མི་

༼ ༡༤ ༽

འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྗེ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མཐའ་ཡས་པས་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཟེར་བའང་ཐོས། ཚ་
 བ་སོགས་བོད་པལ་ཆེར་ཆད་མིན་གྱི་སློབ་ལོ་རིགས་ལ་སྤར་ངེས་ཏེ། ཡིད་དཔྱོད། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ། བཅད་
 ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་དགག་པ། དབྱེ་
 བའི་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡིད་དཔྱོད། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པ། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱོད་པས་
 ལྷ་མ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ལ་མ་སྟོས་པར་སྤར་མ་གཏོགས་པའི་
 སྟོག་གྲུར་དོན་དང་མ་སྤྱན་པར་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཚོན་བ་རྙིང་པ་ན་ཚུ་ཡོད་
 བར་ངེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཤིག་བསྟེན་པའི་གསུང་ལ་འདུས་པའི་སྤང་བའི་ཚོགས་ལ་མེར་ངེས་
 བ་སྟེ་བྱ། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་བྱའོ་
 ཞེས། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་དགག་པ། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ། ཏེ་ཅང་ཐལ་
 བ། བརྗོག་པ་མཚུངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཅོམ་ལ་སྟོས་སམ་གཏན་མི་སྟོས།
 སྤྱི་མ་སྟར་ན་དེ་ཚོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྲུར་གྱི་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷོང་བ་དང་རྟགས་གང་ལའང་མ་བརྟེན་པར་
 དམ་བཅའ་ཅོམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་ལ་སྟོས་ན་རྟགས་ཡང་དག་སྟར་སྤང་གང་

། ༣༠ །

ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་མཚན་མར་ཐལ་ཏེ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་བ་གྲུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་
 དེས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་ཁྲབ་ན། རྗེས་དཔག་ཡང་ཚན་མ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་
 ཏྲགས་ལོ་བ་ཏྲགས་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་གང་ཞིག་ཏྲགས་ལྟར་
 སྒྲུང་ལ་འགལ་བ་མ་དེས་པ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
 རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་སློར་མི་འདུའོ་ཞེ་
 བ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྲུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་པ་ཡོད་པར་འགྲུར་ཏེ། ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་ལ་
 བརྟེན་པ་གང་ཞིག་ཁས་ལེན་དེའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་པོ་ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 ལ་བརྟེན་པ་མིན་ན། མདོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚན་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྲུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཚན་
 མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མིན་ཞེས། ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུང་མ་ཏྲོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་དེས་པའི་སློ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་དེས་ཀྱང་ཚན་མ་མིན་ཏེ། དེས་སློ་འདོགས་མི་གཙོད་པའི་སྲིད་
 ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་སྲིད་པའི་འདའ་ཚན་མ་མིན་པར་འགྲུར་ཏེ། སྒྲ་མའི་དམ་བཅའ་དེའི་སྲིད། གཞན་ཡང་དེས་
 །ཤེས་དང་སློ་འདོགས་གཉིས་ཀྱང་གཞོན་བྱ་དང་གཞོན་བྱེད་མིན་པར་འགྲུར་ཏེ། དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་དེས་
 ཀྱང་སློ་འདོགས་མི་གཙོད་པ་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན།

། ༣༡ །

དེས་པ་དང་ནི་རོ་འདོགས་ཡིད། །ཅེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་བདེན་པ་གསུང་དུ་དེས་པ་མེད་
 །ཀྱང་ཁོན་པ་རྙིང་པ་ན་རྩ་ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་བདེན་པ་སྟེ་ཡིད་དཔྱོད་དང་། མེད་དམ་སྟུམ་པ་རྩུན་པ་སྟེ་ལོག་ཤེས་
 དང་གཉིས་ཀར་འཇོན་པ་སོམ་ཉི་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྟོ་གསུམ་དུ་འདོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚན་
 གཞི་དང་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་ཐལ། དོན་བདེན་པ་གསུང་དུ་དེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ནའོ། །མ་
 གྲུབ་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་གཞི་རྙིང་པར་དཀའ་བར་ཐལ།
 ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་དང་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་སྟོ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་མིན་པར་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ནའོ། །འབྲུག་པ་ཁས། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱིར་མ་རྟོགས་པའི་
 སྟོག་གྱུར་དོན་དང་མ་ཐུན་པར་དེས་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་
 བར་སྤྱིར་མ་རྟོགས་པའི་སྟོག་གྱུར་དོན་དང་མི་མ་ཐུན་པར་དེས་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཅིག་ཅིས་མི་འཐད་
 དེ་འཐད་པར་ཐལ། རྩུ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་དོན་བདེན་པ་དེས་པས་འབྲུག་པ་
 ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ན། སྤྱི་མཐུང་ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་རྩུ་མཚན་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་
 རྩུ་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མཐུང་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདོད་ན། རྩུ་ཡོད་དམ་
 སྟུམ་པའི་བདེན་

། ༣༩ །

བའི་ཡིད་དཔྱད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཐའ་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་སྲིར་ནའོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡིད་
 དཔྱད་དུ་བདེན་པར་འདོད་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ། ཚུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཆར་དུ་
 དེས་པར་ཡོད་པའི་སྲིར། གཞན་ཡང་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱད་དེ་ཚད་མ་མིན་པ་དུག་པར་ཐལ། ལྷ་སོ་ལས་གཞན་
 བའི་ཚད་མིན་གྱི་སློ་ཡིན་པའི་སྲིར། འདོད་ན་ཚད་མིན་གྱི་སློ་ལ་ལྷར་དེས་པའི་གངས་དེས་འཇིག་གོ། །གལ་ཏེ་
 ཚུ་མེད་དམ་སྟམ་པའི་སློ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚུ་ཡོད་དམ་སྟམ་པའི་ཡིད་དཔྱད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཚུ་
 མཚན་མཚུངས་པའི་སྲིར། དེ་ཉིད་གྱི་ལུང་གསུམ་དང་སྐར་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། ཚུ་མཚན་
 མེད་པ་དགག་ཚུ་མཚན་སྲིན་ཅི་ལོག་དགག་ལུང་གི་ཚོས་ཡིད་དཔྱད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །གལ་ཏེ་ཚུ་
 མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་དེས་དོན་བདེན་པ་དེས་ན་རང་གི་ལོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་
 བའི་ཚོད་དཔག་གི་སློ་ཀུན་གྱིས་དོན་བདེན་པ་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚུ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྲིར། གལ་ཏེ་ཐེ་
 ཚོམ་ཟའོ་སྟམ་ན། ཚུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་དེས་པ་ཉམས་སོ། །ཁྲིན་པར་ཚུ་ཡོད་
 བར་འཇིན་པ་ཡང་ཚུ་མཚན་གཏན་མེད་མིན་ཏེ། ལྷར་ཚུ་མཐོང་བ་ཅམ་ཚུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྲིར། གལ་ཏེ་ཚུ་
 མཚན་དེ་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་དེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་
 ཚུ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་ན་

། ༣༣ །

མཉན་བྱས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མོང་མིན་པ་དང་། གཞལ་བྱས་དེ་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་
དང་། ལྟས་བྱིན་གྱིས་བྱ་ལས་སྣོ་བསངས་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་དང་། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱེ་མིག་
ཉག་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྣོ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་མཚན་
མཚུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མ་གསུམ་ཐེ་ཚོམ་དང་སྤྱི་མ་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་སྣོ་བ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རང་སྤྱི་དང་
གཞན་གྱི་སྤྱི་པའི་ལུང་གང་རུང་ལས་བརྗོད་དོན་རྟོགས་ཤིང་འཛིན་པའི་སྣོ་ཚོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་
ཐལ། སྣོ་རིགས་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་གི་ལུང་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་
འཐད་མི་འཐད་གཉིས་ལས། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ལུང་ལས་དོན་ངེས་པའི་སྣོ་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ། ལུས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིག་པ་འདག་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་ལས་དོན་འཛིན་
པའི་སྣོ་ལོག་ཤེས། གཞོད་སྐྱབ་གང་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྗོད་དོན་ཡོད་པའི་ལུང་ལས་དོན་འཛིན་པའི་སྣོ་ཐེ་ཚོམ།
མ་གྲུབ་པའི་ལུང་ལས་དོན་འཛིན་པའི་སྣོ་མ་རྟོགས་པའི་སྣོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན། ཡིད་ཆེས་
ཚིག་ནི་མི་སྐྱ་བའི། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །སོགས་དང་། ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་

{ 35 }

གྱི། །ཞེས་སོགས་དང། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་སོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་དང། །འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་
 ཞེང། །ཞེས་སོགས་དང་སྐར་རོ། །ཚད་མིན་གྱི་ལུང་ལ་འཇུག་ལྡོག་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སློབ་མཁས་བྱེད་པར་གསུངས་
 བས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་ལ། །སྤོགས་སྤྲོམ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ།
 མཚན་ཉིད་ནི་སློབ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤང་བའོ། དབྱེ་བ་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་
 བ། ཡིད་ཉེ་བར་མ་གཏད་ལ། །འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཟེན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཏྲུ་འཇིན་གྱི་འཇུག་རྒྱ་
 དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཉིད་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང། །གཉིས་པ་ནི། ཏྲུ་པ་ནང་དུ་བསྐྱུས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཇིན་མིག་ཤེས་དང། །གསུམ་པ་ནི། ཉ་སྤྱིས་ལ་དབུལ་དུ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ཉ་
 སྤྱིས་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། །སྤྱིར་དགག་ན། །གལ་ཏེ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་
 བས་ཚད་མ་མིན་ན། །མངོན་སུམ་ཀུན་ཚོས་ཅན། །ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། །མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པའི་སྤྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ། །དེ་ནི་རི་ལྟར་མ་ངེས་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། །དེས་གང་ཞེག་
 འཇིན་པ་དེ་ཡང་ངེས་པས་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེར་སྤང་བས་སོ། །དེས་ན་

། ༣༥ །

ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཇིན་པ་དང་མི་འཇིན་པ་དག་མིན་ནོ། །ངེས་པ་རྣམས་
གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ངེས་ཀྱང་གཞན་མ་ངེས་པས་འཇུག་པ་ཐ་དད་པས་འཇིན་པ་དང་མི་འཇིན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་
གསལ་མི་གསལ་འགའ་བའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དགག་པ་ལ། ལྷོགས་སྲུ་མ་དང་། དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྲུ་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་ལོག་ལྷོགས་ཀྱི་སྲོ་འདོགས་
དང་འགའ་བར་འཇུག་པའོ། །དབྱེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་།
རྗེས་དབག་གིས་བྱང་བའི་བྱེད་ཤེས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྲིར་དགག་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་ནི། རིགས་པས་མཐའ་བཅད་ན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་
རྟོགས་དང་ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྲོ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་མངོན་
རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འགགས་ཟིན་པའི་སྲིར་དང་། མ་འགགས་སུ་ཟིན་ཡང་། སྲོས་སྲུ་རྟོགས་ཟིན་

། ༣༦ །

བས། ལྷིས་རྟོགས་བར་བྱ་རྒྱ་མེད་དེ། ཤིང་བཅད་ཟེན་པའི་སྣ་རེ་གཙོད་བྱེད་མིན་པ་དང་། ལྷུ་བཟུབ་སྐྱབ་པས་
མ་ལྷུ་བར་འདུ་བ་བཞིན་ལོ། །ཡང་སྣ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་གྱི་འདིའོ་སྣམ་པའི་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་ན། དེ་
མིན་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བྱེད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྣ་རྟོགས་ཀྱི་ལྷོང་བ་དཔོག་པའི་སྣོ་ལ་བྱེད་
ནའང་། ད་ལྟར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་རང་ལ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། དགག་པ་དངོས།
བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། འགལ་བ་ལ་གཞི་མ་སྤུན་དགག་དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པ་དགག་བཀག་པའི་ལྷུ་བཟུབ་ལ་སྣུ་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་ལ་
གཞི་མ་སྤུན་པ་ནི་ག་ལ་སྤིད་དེ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོར་ཡུལ་དུས་འཛིན་སྣངས་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཉེ།
མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོགས་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟ་བུ་འཛིན་སྣངས་གསལ་བ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ།
བཅད་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྤྱོད་ན། དུས་འདས་པ་བྱེད་པ། འཛིན་སྣངས་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། བཟང་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་སྣུ་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷོན་པོ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་རྒྱན་འཛིན་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཉེ། དེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཚད་མ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་
ཅིག་མ་གཉིས་པ་སོགས་ནི་བཅད་ཤེས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རིགས་ནི་ཚུར་མཐོང་།

༩༣༫༽

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་སྤང་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་འདོད་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་
སེལ་གང་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་རྗེས་ཡིན་གྱི་རིགས་མིན་ལ། གཉིས་བ་མི་སྤྱི་ཅིང་། གསུམ་བ་ཡང་
དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ད། ཡང་དབང་མངོན་སུམ་མས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་བ་དབང་མངོན་སྤྱི་མ་
འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱི་ད། གསུམ་བ་ནི། མངོན་སུམ་
དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་སྤྱི་ད་ནའོ། །ཡང་དབང་
མངོན་སྤྱི་མ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དུན་པ་བཅད་ཤེས་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ད། ལྡོ་སོགས་ཀྱི་རིགས་
ཚོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ལ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། སྤྱོད་དངོས་པོར་མེད་པས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་
སྤྱི་ད། ཡུལ་ཅན་དབང་མངོན་དང་། ཡུལ་སྤྱི་སོགས་སུ་སྤྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སུམ་མའི་གཟུང་
ཡུལ་སྤྱི་མས་ཀྱང་མཐོང་བའི་སྤྱི་ད་ནའོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པར་ཡུལ་དེ་རྟོགས་ཅམ་གྱིས་ཚད་
མའི་བྱ་བ་རྗོགས་ལ། སྤྱི་ད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤྱོད་པོའོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ད་སྤྱོད་པོའོ་
སྟུམ་དུ་ངེས་པའི་སྤྱོ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། རེས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ད་ནའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པོ་སུ་སྤྱི་འདྲ་བར་
མཐོང་བའི་སྤྱོ་བཅད་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། འདྲ་བར་འཇིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱིས་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། འདྲ་བ་དོན་ལ་
མེད་

། ༣༩ །

བར་སྐྱི་འགོག་པར་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ལ་གཞི་མ་ཐུན་མེད་དེ་
 རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པའི་སྲིད། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་བསྐྱེ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་
 བའོ། །གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འབྲུག་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རང་ཡུལ་རྗེས་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་
 ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པས་སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྱུང་བར་ཅན་མིན་པའི་རྒྱལ་ཕྱོད་སོ་སོ་བ་ལ་མི་འཇུག་གི་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འཇུག་སྟེ་རྒྱལ་ཕྱོད་ཏུ་མ་ཚོགས་
 བའི་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྗེ་སྟེད་ཚོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རྫོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས། དེ་
 ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྱལ་མ་འཇུག་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་རྒྱལ་ཕྱོད་བསམགས་པ་ལ་
 དམིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་མིན་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་
 ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་རིགས་ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་ན། སློབ་དཔོན་བཞེད་པའི་ཚད་མ་དང་། ཚད་མ་མིན་པ་དང་།
 གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྤང་བའི་གངས་ངེས་ཐམས་ཅད་འཛིག་སྟེ། བང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱི་རིགས་ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་པའི་སྲིད། བྱལ་སྟེ། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་ནི་གངས་ཀྱི་དབྱེ་

། ༣༩ །

བསྐྱེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་སློབ་དཔོན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་སྲིད། གཉིས་
པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། མི་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་
པའི་ཤེས་པ་ནི་ཚད་མ་མིན་པའི་སློབ་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོགས་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། ཚད་
མའི་འགལ་རྒྱ་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་
ཀའང་ངོ་བོའི་སློབ་སྟེ་བ་སྐྱེ་བ་རང་ལུགས་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་གཅིག་སྟེ་འདྲའོ། །གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་མ་རྟོགས་པའི་
སློབ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་ནང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བར་སོང་བས། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཏེ། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་ཅི་སྟེད་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞན་དུ་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་ན།
སྐྱེ་བ་སློབ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་དང་། འགོ་རྒྱ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་རྒྱ་བཤད་པས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་
རིག་རྒྱ་འགལ་བའི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་གསུམ་པོ་འདི་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཁོ་ནའོ་སྟེ། འདྲའོ་རྣམ་
དབྱེད་དང་མཚུངས་སྐྱེ་བའི་སེལ་སྟེ་སེལ་ས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་གསུམ་དང་རྟོགས་ཀྱི་
སློབ་གསུམ་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་སྟེ། རྩོགས་ལ་མ་སྐྱེ་མེད་སོམ་ཉིད་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྐྱེ་བ་
སྟེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་གྲུབ་

༡༩༠༽

བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་སྐྱེ་མེད་པ་ལྟར། མ་རྟོགས་པ་ལ་གང་དུའང་འཇུག་པའི་མ་སྐྱེ་མེད། མ་ངེས་པས་སོམ་ཉི་
 སྐྱེས་པ་ལྟར། ཐེ་ཚོམ་ཡང་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པར་བྱེད། འགལ་བས་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལོག་རྟོག་
 གིས་ཀྱང་གང་མིན་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད། རྟགས་ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལྟར། ཚད་མས་ཀྱང་
 དོན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞིར་ངེས་ཤིང་གཅིག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་
 བས་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་པ་ལྟར། ལྷོ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་མཐའ་དག་བཞིར་ངེས་ཤིང་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་
 བས་ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 མཚན་ཉིད་ནི། དོན་བདེན་པ་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེ་མིན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མཐའ་
 གཉིས་སུ་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་རིག་པ་ནི་མ་གཏོགས་པའི་སྟོ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་
 སྟེ། དུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྤྱོདས་པ་སྟེ། རྟོག་གི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྟ་བུ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྟོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རྟོག་མི་རྟོག་
 རིས་པ་ན་སྐྱར་དབྱེད་པའི་སྟོ་ལྟ་བུ་དང་། །ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་རྟོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དབྱེད་
 ཀྱང་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་

༩༩༽

མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སློབ་བསྐྱེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་གངས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་
སློབ་སྐྱེད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ནས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་བའི་
དངོས་སོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཡུལ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའམ་
སྒྲུང་བ་ལ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་གཞོན་པའི་སློབ་
ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་
སོ། །ནང་སེལ་གྱི་སློབ་ནས་སོ་སོར་བྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྡེ་སྟེ། དང་སོ་ལ། ཐག་པ་ལ་སྐྱེལ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་
དང་། ད་ལྟར་གྱི་སློབ་སོ་ལ་འདས་པའི་སློབ་སོའི་སྐྱེལ་བ་དུས་ལ་དང་། ཤ་བ་དང་ཅན་གྱི་སྐྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་དང་། རྟོག་མེད་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ་
གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཡུལ་དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེར་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
བཞིན་དུ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་སློབ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཉིད་དུ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ་མངོན་
དུ་གྱུར་བ་དང་། ཐག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སོ། །དང་སོ་ནི། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཆ་
མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཐག་ལ་ཉལ་ནི།

༼༤༽

སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དང་སྤང་ན་དེར་ལྷན་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། ཉགས་ལ་ལྟོས་པ་མ་དེས་པའི་
 ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དང་། མ་ལྟོས་པ་ཁོན་པ་རྙིང་པ་ན་ཚུ་ཡོད་སྟུམ་པ་དང་། མེད་སྟུམ་པའི་སྒོ་ལ་
 སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་དབྱེ་བ་གཉིས་པོ་ཡང་སྦྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ལྟུ་བར་མཛད།
 གྲེ་བྲག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་ལྟུས་ཏེ། མི་སྦྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། ཚད་མ་མིན་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་ཡང་ངོ་
 བོའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ཏེ། གསུམ་ཚུ་ཡང་མི་སྦྱུ་བར་མ་གྲུབ་པར་གཅིག་པའི་སྦྱིར།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་སྤྱ་གཉིས་ནི། ཚད་མ་གཉིས་དང་། ཚད་མིན་གསུམ་པོ་
 བན་ཚུན་སྤྱད་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ། རྟེན་པ་དང་བོ་གཉིས། ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག་ །ཅེས་པ་དང་མི་
 སྒོས་ཏེ། དེས་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལ་ཚད་མིན་མི་སྦྱིར་བར་བསྟན་པས་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མིན་གཉིས་དང་།
 སྤར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རང་མཚན་དེས་པ་ཚད་མིན་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཁོ་ནའི་དོན་ལོ། །རྟེན་པ་
 སྦྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མིན་གསུམ་པོ་རང་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་སྦྱིར་བར་བསྟན་པས། བཅད་ཤེས་དང་མི་སྦྱུ་བའི་
 གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པ་བཅད་པ་ཡིན་པས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྐྱུ་ན་གཅིག་ །ཅེས་པ་དང་མི་སྒོས་སོ། །ཁོ་བོའི་
 ལེགས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཞུགས་ན་

{ ༤༣ }

རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་དགོངས་སོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྟོ་
 བརྟགས་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །༥ །།གསུམ་པ་སྟོས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བཞི་
 ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བརྟན།
 རྣམ་སྟོག་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
 ལའང་། ཐོག་མར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དབྱེད་པ། དེ་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་
 མཚན་སྣང་བའི་སྟོ་ནས་འཛིན་པའི་སྟོ་རྟོག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་དག་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་སྟོག་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་སེལ་བའི་སྟོ་ནས་འཛིན་པའི་སྟོ་ནི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟགས་འགྲེ། རང་
 སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ། རང་མཚན་སོགས་དུག་ནི་དངོས་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་སྟེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་སོགས་
 བ་བཞི་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་དང་སྦྱར་
 རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལའང་གཞན་ལས་སྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་ལ་རྣམ་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་
 སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། གཞུང་གི་ཚིག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་ལོག་པ་སོགས་ལ་དོན་ལ་གནས་པ་
 དང་སེལ་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་

{ ༤༤ }

བོ། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིར་ཉེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་སྲིར། །ཞེས་སོགས་དང་སྐར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་དང་ལྷོག་པ་དང་སྲི་དང་གྲེ་བྲག་དང་སྐབ་པ་སྟེ་
 སྐང་བ་དང་གཞན་སེལ་དང་རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པ་སྟེ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་
 རྣམས་ནི་གཞན་བོད་དག་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་དེ། རྣམ་སོགས་གསུམ་རྟོག་མེད་དང་།
 ལྷོག་སོགས་གསུམ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་
 འཆད། རེས་འགའ་སློ་ཚོས་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་དོན་ཚོས་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་སྲི་སྐབ་པ་ལྟར་གྲེད།
 རེས་འགའ་སྲི་འགོག་པ་ལྟར་གྲེད་པའི་སྲིར། དེས་ན་སྲིར་གྲེ་བྲག་ལྷོག་པ་ཡིན་ཡང་། འདིའི་གྲེ་བྲག་ལོག་པ་
 ཡིན་པ་ནི། གྲེ་བྲག་རྣམས་ལས་འདི་དག་འབྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། དེས་ན་གྲེ་བྲག་སྲི་ཚོས་ག། །ཞེས་གསུངས་པ་
 མཚུངས་ལ། འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་གྲེ་བྲག་རང་མཚན་དུ་འཛོག་པས་ནི་སྲོགས་ཅམ་དུ་ཡང་མ་སྲིན་ཉེ། སྐབ་པ་
 རང་མཚན་ལ་འཛོག་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །ཁོ་བོ་ནི་སྐར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་སོགས་གསུམ་དང་
 ལྷོག་སོགས་གསུམ་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ། རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སློ། སྐང་བ་དང་

།༥༥།

སེལ་བའི་སློབ་མཁན་ལུལ་གཉིས་འཛིན་ཚུལ་ནི་སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་ལྷོག་པ་
དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུས་པ་རྗེས་དང་། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཁ་ཡར་བ་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ལོ། །དེ་ཡང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྗེས་བྱུང་ཆེ་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྷོག་པ་བྱུང་ཆེ་སྟེ།
དཔེར་ན་ཁྲབ་དང་ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བྱ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ་ལྷོག་པ་དོན་ལ་མི་གནས་པས་ལྷོག་པ་དུ་
མ་བྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། གལ་ཏེ་འདུ་ན་སྤྱེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཚུགས་པར་རྗེས་ལྷོག་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་ཉེན་པའི་སློབ་ཡོད་དོ། །ཡང་རྗེས་དང་ལྷོག་པའི་ཚོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དངོས་འགལ་རྗེས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དང་། ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་ལ།
མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། ཉག་མི་ཉག་བྱུང་བ་ལ་མི་འདུ་བ་དང་། མེ་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ཤེས་བྱ་ཅམ་
ལྷོག་གི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་ཡང་རྗེས་བྱུང་པའི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་རྗེས་དབག་གི་དངོས་ལུལ་
ཡིན་ཞེས་སྤོའོ། །རྗེས་དབག་དེ་ལ་རྗེས་ཚོས་དངོས་ལུལ་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྗེས་དབག་གིས་དངོས་པོ་རང་
མཚན་དངོས་སུ་མི་འཛིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་ན་དེས་བྱས་པ་རྟོགས་པ་ན་མི་ཉག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ།
བྱས་མི་ཉག་བྱུང་པའི་སྟེང་དུ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས་

{ ༤༦ }

གཅིག་ཉོག་སྲིད་ཀྱི་ཚུལ་ལོ་སྤོང་མི་ཉོག་སྲིད་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ནི་ལྷོག་པའི་སློན་ལྷན་རང་ཡུལ་སྐྱབ་ཅིང་འཇམ་
 བར་བཞེད་ཀྱི་རྗེས་འཛིན་པ་ཉམས་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའང་རྗེས་སུ་དཔག་
 བ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་སྐྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། རབ་དབྱེ།
 དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞན་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་ལས་ལྷོག་ཅིང་རིགས་མ་སྐྱུན་དུ་མ་ལ་
 སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ཚིག་རྒྱུད་ནི་སྲིད་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ཡིན་པའི་སྲིད་རང་དང་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་
 དངོས་པོ་ནང་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་ཉིས་ཚོགས་ནི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྲིད་ལ་
 དབྱེ་ན། ཐང་ཀའི་སྲིད་དང་། གོང་མའི་སྲིད་གཉིས། བྱེ་བྲག་ལ། ཐང་ཀའི་བྱེ་བྲག་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་
 ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འདར་རྒྱུ་གྱི་འཕེལ་ལྷ་བྱུང་ལྷོང་གི་ལྷོག་པ་ཉིས་ཚོགས་ནི་ཐང་ཀའི་བྱེ་བྲག་འཕེལ་ལྷ་བྱུང་སྐྱད་
 ཅིག་སྲིད་སྲིད་གི་ལྷོག་པ་ཉིས་ཚོགས་ནི་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་གཉིས་ནི་
 རིམ་བཞེན། ཐང་ཀ་དང་གོང་མའི་སྲིད་གཉིས་སོ། །ཐང་ཀའི་བྱེ་བྲག་འཛོག་པའི་གཞི་རྗེས་ཐང་དང་པ་གཅིག་
 དགོས་ཏེ། ལྷོགས་ལ་ལྷོས་པའི་དུས་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་འཛོག་པའི་གཞི་
 གཅིག་པ་བཀག་པ་ཞེས་དགོས་ཏེ། དུས་ལ་ལྷོས་པས་འདས་སོགས་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་
 དག་གིས་ངེ་ལྷ་བ་བཞེན་

།།

བཤད་བར་མ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལུགས་བརྗོད། ཚོད་པ་སྤང་བ་གསུམ། དང་པོ་
ལ་རིགས་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས་སྤོགས་སྤྲུལ་མ་ནི། ལ་ཅིག་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཚེན་པོ་དང་། བ་སྤང་ཉིད་ལྟ་བུའི་
ཉི་ཚེ་བའི་སྤྱི་ནི། རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱུང་བ། ཏྲག་བ། མི་སྤང་བ། གསལ་བ་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཐག་པ་ལྟ་བུས་སྤྲེལ་ནས་ཡོད་ཅེས་
ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ་གསལ་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་མེད་དེ། དེ་སྤང་རྒྱུ་མ་
དམིགས་པའི་བྱིད། རི་བོང་གི་རྩ་བ་ཞིན་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །སྤང་བུ་མི་རྒྱུང་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་ན་ཉ་ཅང་
ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་
མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤོགས་སྤྲུལ་མ་ནི། ལ་ལ་སྟེ་གངས་ཅན་བ་ན་དེ། རུལ་ལྷན་པ་སྟེང་
སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གསལ་བ་བྱམ་སོགས་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཡང་
བོད་རྣམས། ཤ་པ་དང་ཅ་རྣམས་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ཤིང་ཅ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ལ་མ་ལྷན་པར་སྤོག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སྤང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་
བཏྲགས་པ།

༩༥༩༽

ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་གཞན་དུ་མེད་སྲིད་དང་བྱེ་བྲག་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ནའང་ཤིང་གསལ་ཚོས་
 ཅན། བྱོད་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་བྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 སྲིད། གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ལྟ་བུའི་སྲིད་གཅིག་ལའང་རུབ་གྱི་ལ་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དང་། སྤོད་དང་སྲིད་འོ་ལ་ལྟ་བུ་
 དུས་དང་། ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་འགལ་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤོད་ལ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་སྟེ་འགོ་ན། ཤིང་གསལ་གཅིག་སྲིད་པའམ་ཞིག་པའི་ཚེ་ཤིང་སྲིད་དེ་སྲིད་འཛིན་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། མི་
 བྱེད་ན་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། བྱེད་ན་ཤིང་གསལ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་རྣམས་ཡུལ་གོ་ས་གཅིག་
 དང་དུས་གཅིག་དང་འོ་ལོ་སྟེ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྲིད་བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་རྗེས་གཅིག་
 པའི་ཤིང་སྲིད་དེ་གོ་ས་གཅིག་དང་དུས་གཅིག་དང་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྲིད་འཛིན་བྱེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲིད་
 འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་སྲིད་གཅིག་གི་འོ་ལོར་རྗེས་གཅིག་པས་དེ་དག་ལ་གཅིག་སྲིད་པའི་ཚེ་ཅིག་ཤོས་མི་
 སྲིད་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་གཉིས་འགལ་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ་རྒྱ་ཐང་དང་པ་ནི་དེའི་རང་
 བཞིན་དུ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡན་ལག་མི་
 ཞིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། མགོ་བོ་ལ་སོགས་ལ་ཁྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གཅིག་ཡོད་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་
 དགག་སྟེ་དགག་མི་རུས་པར་ཐལ། སྲིད་ཤིང་ཅམ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟ་བུ།

༡༤༩༽

སོགས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད་ནའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། བཤང་དུ་མ་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། རྣམས་གཅིག་
མིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷག་བཞིན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱང་དུ་མ་དང་རྣམས་གཅིག་པར་
སྲོད་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་སོ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱོག་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཅིག་
ཞེགས་སོ་ཞེ་ན་སྲི་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། འག་འཛིན་པའི་
དབང་པོའི་ཤེས་པ་འང་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་ཏེ། འཤེ་ཅམ་གྱི་སྲི་སྒྲུང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྣོ་ཡིན་
པའི་སྲིད། མ་ཁྲབ་སྟེ། རོན་སྲི་འཛིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་སྲི་འཛིན་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རོན་སྲི་ར་འདུས་
པའི་རིགས་སྲི་འདོད་པ་ནི་ཚུ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་ལྟར་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
ཐལ་བ་ནི། དཀར་སྣོ་སོགས་རྣམས་ཐ་དད་དང་། སྒྲང་ལུན་སོགས་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དག་གཅིག་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། ཅིག་ཤོས་དང་རྣམས་གཅིག་བཞི་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྣོན་
པོར་འདོད་ཀྱང་དཀར་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཚོལ་བར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སྲོགས་སྲུ་མ་ནི་ཁ་
ཅིག་གི་བྱུ་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་པའི་སྲི་གཅིག་མེད་ཀྱང་། འག་པ་སོགས་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་རྣམས་གཅིག་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྲི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་དག་ག་པ་ནི། སྲི་དུ་མ་ཡིན་ན། འག་པའི་

{ ༥༠ }

སྤྱི་དེ་ལྷོག་པ་ཉེས་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་མཚན་ཉིད་ལྷོག་པ་ཆེག་
 རྒྱུ་དེ་མི་འགྲུབ་པར་བཟུང་ལོ། །དེར་མ་བཟོ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའང་འདྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ། འག་པ་
 གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་གཞན་ཀྱི་སྤྱི་མི་འགྲུབ། འག་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་གཞན་མི་ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་གཞན་པའི་སྤྱི་དེ། གསུམ་པ་ལ།
 དོན་ལ་མཚུངས་པ་དགག་སྤོང་མཚུངས་པ་དགག་པ་གཉེས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་
 འདོད་ཀྱི། འག་པ་དང་ཅན་ལོགས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་བྱེ་
 བྲག་འག་པ་ལོགས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ལོ་ལོ། མཚུངས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟོག་པའི་སྤོང་ལོ་
 ཚོས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་པའི་སྤྱི་དེ་ཏེ། བན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྐྱར་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་
 སྤོང་མེད་པའི་བརྒྱ་རྒྱ་ག་གཅིག་མཐོང་བའི་ཆེ་ནའང་འདི་ནི་བརྒྱ་རྒྱ་ག་གཞན་དང་འབྲེལ་སྤྱི་པའི་སྤོང་སྤྱི་བར་
 འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་ནི་སྤོང་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ལོ། །དེའང་། མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འདྲིན་
 སྤྱི་དེ། །ཁྱེད་ལོགས་དང་སྐྱར་ལོ། །གཉེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་རྟོག་པས་མཚུངས་
 བར་བཟུང་བའི་སྤྱི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །བདེན་མོད། རྟོག་པས་
 མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཅུ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་
 པ་མི་སྤྱི་དེ་བས་

༼༥༽

མཚུངས་པ་ནི་དུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དངོས་སོ་དུ་མ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་དང་། གཅིག་མིན་པ་ལ་སྲིད་
 ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱོ་སྲོ་དོན་མ་ཐུན་འདུག་པ་མེད་པའི་སྲིད། གཅིག་དུ་མ་ཤར་ཡང་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་སྲིད་
 ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྲོ་ལ་སྲིད་གཅིག་དུ་མ་ཤར་ན་མཚུངས་པར་རྟོག་པས་བཟུང་ཡང་སྲིད་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རུང་ན་
 སྲིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐ་སྐད་སྲོར་པའི་ཚེ་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་མི་ཟེར་བར་ཤིང་ཤར་དང་འདྲ་བར་འོན་ཅིག་ཅེས་
 སོགས་ཟེར་བར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་དོན་མི་བྱུང་སྟེ། ཤར་དང་སྲོགས་རེས་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་ལ།
 ཚེས་ཐམས་ཅད་ནས་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ལུང་གི་དགག་པ་ནི། སྲིད་དངོས་སོ་བ་
 མེད་ཅིང་དེ་གྲེ་བྲག་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་སོས་གསུང་པ་ཡི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་
 རྣམས་དང་ཡང་འགལ་བར་སྤང་སྟེ། སྲིད་ཡི་སྲོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་རྩ་བ་གསུམ་དང་། གང་དག་
 རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་སོགས་གསུམ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་རང་
 ལུགས་ནི། འོན་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་གྱིས་སྲིད་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན། བྱིད་འདོད་པའི་སྲིད་གང་། དེ་ལ་
 དགག་སྐྱབ་རི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། རྟོག་དོར་ཤིང་དེ་ཤིང་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅམ་ལས་ལོག་པའི་སྲོག་པ་ཚིག་རྒྱང་
 དུ་སྤང་བ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་སོ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་བ་དེ་གཞན་སེལ་

༼༥༣༽

བའི་དབང་སྤྲུག་སོགས་མཁས་པའི་ལུགས་སོ། །འདི་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་བཅད་དོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་
ལས་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་བརྟགས་པའི་རབ་ཏུ་གྲེད་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་དོ། ། །།གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་
བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་སོ་ནི།
རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་སྣང་བའི་སློན་ནས་འཇུག་ཅིང་། རྫོང་གྲེད་གྱི་སྤྱད་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་
བའི་སློན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྣང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་དང་
མ་འབྲུལ་པ་གཉིས། སེལ་བ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། ཤེས་པའི་ཚེ་བ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་སོ་ལ་སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས། དང་
སོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་འཚམ་ཉིད། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་རང་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་དེ་རྟོག་མེད་
ཤེས་པའི་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་སྣང་བ་གཉིས།
དང་སོའི་མཚན་ཉིད། དེས་རང་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་རོ། །དབྱེ་ན། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་
པའི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་མེད་མ་འབྲུལ་པའི་སྣང་བ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། དེས་རང་
ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རང་རིག་དང་།

།༥༩།

དོན་རིག་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས། ལྷོ་འཛིན་སྣངས། ལྷོ་དོན་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་པ་གསུམ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་བེ་རྒྱུ་ལ་སློན་པོ་དང་བྲས་མི་ཉག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་ལ་རྗེས་ཐ་དད་ལྟ་ཞོག་དོན་ལ་ལྷོག་པ་དུ་མ་མི་སྲིད་དེ། རྗེས་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྲིད། ཅིང་ནི་སྲི་མ་སྤྱད་པའི་ཚིག་གོ། །བེ་རྒྱུ་དང་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་སློན་པོ་རྗེས་དུ་མ་རྣམས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷོ་ཚམ་གྱི་སྲི་རྗེས་གཅིག་མེད་པས་སོ། །སྐྱའི་བྲས་མི་ཉག་ལྟ་བུ་རྗེས་གཅིག་མཛོན་སུམ་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྲད་པར་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྲིད་པོ། །གཉིས་པ་ནི། མཛོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ། དོན་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་སྣང་སྟེ་བེ་རྒྱུ་དང་དེའི་སློན་པོ་ལྟ་བུ་རྗེས་གཅིག་པ་རྣམས་མཛོན་སུམ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་པར་རྗེས་གཅིག་ཁོ་ནར་སྣང། ལྷོ་སེར་ལྟ་བུ་རྗེས་ཐ་དད་པ་རྣམས་མཛོན་སུམ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། རྗེས་གཅིག་པ་རྣམས་མཛོན་སུམ་ལ་ངེས་འཛོག་མེད་པར་སྣང་སྟེ། དེ་སྣང་བས་འཇུག་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷོ་དོན་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་པ་ལ། རི་ལྟར་མ་ཐུན་པའི་ཚུལ། དེས་ན་མཛོན་སུམ་མ་ངེས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོ་མཛོན་སུམ་དང་། དོན་དེའི་དུལ་གཉིས་པན་ཚུན་འཚོལ་བ་མེད་དེ། དོན་མེད་ན་མཛོན་སུམ་མི་

༼ ༥༥ ༽

འགྲུང་བར་ངེས་པའི་སྲིད་ཉེ། དུལ་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཡང་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་
 བས་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་མ་ངེས་པར་འགྲུང་བའི་འཐད་བ་དངོས། དེ་ལ་མི་འཐད་བ་སྤང་བ། སྤང་ཡུལ་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་
 མི་འདུག་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་བྱས་མི་ཉལ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང། ལྡོ་སེར་ལྟ་བུ་
 གཅིག་ཉལ་མི་སྤང་བ་དེས་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་ཡང་རང་ཡུལ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་ཉེ་ཉེ་ག་མེད་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ། སྤང་དང་འགལ་བ་སྤང། དངོས་སུ་མ་ངེས་ན་ཚད་མ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། རང་སྟོབས་དང་
 གཞན་སྟོབས་གང་རུང་གིས་ངེས་པ་འདྲེན་བ་ལ་དགོངས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ། ཚུང་ལན་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི་དངོས་སུ་ངེས་པ་མེད་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་ལ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚུལ།
 ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་། དེས་དགག་གྲུབ་ཇི་ལྟར་
 བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་ཉེ་ག་བྲལ་མ་
 འཇུག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མངོན་སུམ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེད་
 དེའམ་ཚད་མ་

༼ ༥༦ ༽

གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ཞིང་། ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ཡང་ཁ་
 དོག་ལ་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གོམས་པ་གསལ་བ་དང་། ཡིད་གཏད་པ་ཡོད་པས་རང་སྟོབས་
 གྱིས་འདྲེན་ཏེ། བྱེད་པར་ཆ་ཤིས་རྣམས་སྤངས་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲ་བ་གཞན་འབྱུང་
 སོགས་འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཆེ་རང་སྟོབས་གྱིས་མི་རྣམས་པས་གཞན་ལས་ངེས་ཏེ། གཟུགས་ཚོས་མ་ཐུན་པ་
 མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་ལ། སྟོ་སྟོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་སྐྱབ་
 ངེས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཚུལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་ལ་གཞན་
 སེལ་འཇུག་མོད། སྟོན་པོ་ངེས་པ་འདི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་མིན། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་
 ཀྱང་མིན་ཞིང་། འགལ་རྒྱ་མ་བཅད་པས་སེལ་འཇུག་ཏུ་འང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྟོན་པོའི་རྗེས་ཐམས་ཅད་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་སྟོན་པོའོ་སྟུམ་དུ་སྟོན་པོའི་སྟོག་པ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན།
 གཞན་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོ་མིན་དུ་སྟོ་མ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དེའང་། མཐོང་བ་འགལ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པོ་རང་
 མཚན་ཐོབ་སྟེ། སྟོན་པོའི་དོན་སྤྱི་ལ་སྟོན་པོར་འབྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད།

།༥༥།

ཁ་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་དེ་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའང་། རྟོག་པའང་རང་
རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས་སློབ་འདོགས་གཅོད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་སྲིད། རེས་པ་དང་ནི་སློབ་འདོགས་ཡིད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རེས་པ་དང་ནི་སློབ་འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་སྲིད་ན། དེ་
དག་མངོན་སུམ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པ་མཐུན་པས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་སྐྱོད་མི་འཇུག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྣང་ན་དགག་སྐྱབ་གཅིག་ཅར་རྟོགས་
པར་ཐལ་བ་ནི། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ན་རྟོག་པའང་དགག་པ་དང་། བྱམ་པ་སྐྱབས་པ་ན་མི་རྟོག་
པའང་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཅིག་ཚར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་དང་རྟོག་པས་སྣང་བའི་སློབ་ནས་ཡུལ་འཇུག་ན་ནི་
འཇུག་པ་གང་ཞེས། བྱམ་པའི་བྱས་མི་རྟོག་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་
རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པ་ནི། དོན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་མ་བཏགས་ན་
ཡང་མིང་ངམ་སྐྱ་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་གྱི་དགོས་པ་ཐ་དད་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱས་ཞེས་པའི་མིང་
དེས་ཀྱང་བྱམ་པ་མི་རྟོག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའང་།

༼༥༽

གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟ་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷོག་པས་འབྲེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི།
གལ་ཏེ་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་གངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱས་མི་ཉལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་
ཉལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས་སྐྱ་སོ་སོས་བརྗོད་བྱར་འབྲེད་ན་སྐྱའི་དངོས་ལྷུང་སེལ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེས་ན་
སྐྱའི་དངོས་ལྷུང་དེ་ལ་སྤང་བར་རྫོམ་བ་ནི་འཁྲུལ་ཏེ། སེལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་
པར་ཟད་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་སེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་བྱ་བ། སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷུང་དེའི་དངོས་འགལ་བཅད་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ལྷུང་དེར་འཇུག་པ་ནི། ལྷུང་དེའི་གཞན་
སེལ་བའི་ལྷུང་ཅན་ཏེ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། དེའི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་དེར་སྤང་
བའི་སྐྱོ་བཏགས་ནི། དེའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷུང་གི་གནས་ལུགས། ལྷོའི་འཛིན་སྤངས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཉེན་པའི་དངོས་ལྷུང་དོན་ལ་
མེད་དེ། གཞན་སེལ་བ་ནི་ཉེན་པས་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་པའི་སྲིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་རང་མཚན་
དུ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་པའི་འཇུག་ལྷུང་རང་མཚན་ཡིན་འོ། །རང་མཚན་དེ་ཡང་བྱས་མི་ཉལ་སོགས་
དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་། ལྷོ་སེར་སོགས་ཐ་དད་རྣམས་པན་ཚུན་འདྲེ་

༼༥༽

བ་མེད་པར་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །འོ་ན་དམ་བཅའ་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་གསུང་བ་དང་། ཏྲགས་
 རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ་སློབ་
 འཛིན་སྤངས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་ན། རོན་རང་མཚན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་རྟོག་པས་སྤོ་བཏགས་ནས།
 གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་སེལ་བའི་
 འཛིན་སྤངས་ལ། ལུ་བཞི་སྲིད་པ་ལས་སྤྱི་མ་གཉིས་གོ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལ་གསུམ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤོ་འདོགས་པའི་རྒྱ་ནི་མེ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ག་པ་དང་དོམས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་
 བ་གཅིག་པ་དང་ཚུན་དང་ཤེས་སོགས་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ནི། དེ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་སྤོ་འདོགས་པའི་སློབ་རྣམ་
 བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཚུལ། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡལ་ག་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་སེལ་གཅིག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ནས་སྤྱི་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་
 བ་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྤྱིར་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲས་བུའི་

༼༦༠༽

ལྷོ་དང་། ཉ་དང་བ་སྐང་ལ་གཅིག་གི་ལྷོ་མི་སྐྱེ་བར་ཐ་དད་དུ་འཇིག་པའི་ལྷོ་སྐྱེ་བ་འགལ་ཉེ། དེ་དག་དོན་ལ་ཐ་དད་
 བར་མཚུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ལ་ཇ་ས་ཐ་དད་ཡིན་པར་མཚུངས་ན་ཡང་སྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་
 སྲིད་ལྷོ་གཅིག་སྐྱེ། སྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྐྱེད་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་སྲིད།
 དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་བཞི་པོ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེ་ཉེས་དང་པར་བ་ཉ་
 ལ་སོགས་པས་རིམས་ནད་གཅིག་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱི་ཞོ་དང་ག་གོན་ལ་སོགས་པས་མིན་པ་བཞིན་གོ། །དེའང་།
 གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔེར་སྣོན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་
 སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྲི་གཅིག་ཏུ་གོ་ནས་དགག་སྐྱབ་
 ཀྱི་བྱ་བ་སློབས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཡི་བྱང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སློབ་པ་ཉགས་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་ནི། སྐྱ་བུས་མི་རྟག་
 ལྟ་བུ་ཇ་ས་གཅིག་པ་རྣམས་ལའང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་སྤང་བོའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་
 པ་སྐྱ་བས་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་དབྱེ་རུང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ནི། ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་
 ལོག་པས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་དེའོ། །དེའང་། མིང་དོན་གང་
 ལྷན་པན་ཚུན་དུ། །ཞེས་སོགས་སོ། །མི་ཤེས་པ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་

༼༦༽

བས་སྤང་པོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིའི་མི་རྟག་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་
 སྤྲོ་བ་ནི། དེའི་ཚེ་སྤྲོ་དང་སྤྲིའི་མི་རྟག་པ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། བདག་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་གསུངས་
 བས་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་གཉིས་པ་སྤྲོའི་རྣམ་པ་ནི།
 སྤྲོས་ཐ་དད་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་བཟུང་ནས་འཇུག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཉིད་ལའང་དོན་ཐ་དད་ཉིད་
 དུ་སྤྲོ་བ་ཉག་པས་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྤྲིར་བྱུང་བར་གང་ཞིག་ཚོས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་
 བེ། གསུམ་པོ་དོན་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྲིར་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྲོ་ནས་
 ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ཆ་ནས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་རྟོགས་ཚོས་དོན་གསུམ་དུ་སྤྲོ་བ་ནས་བསྐྱབས་
 བས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གོ་བའི་ཆེད་དོ། །ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 སོ། །འདི་དག་གི་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཅི་སྤྲི་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་
 འོ། །གཉིས་པ་སེལ་བའི་རབ་དབྱེ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་
 བོ་ནི། གཞན་སེལ་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། དེར་མེད་པར་འཇིན་པའི་འཇིན་སྤངས་གྱིས་སྤྲོ་ནས་དབྱེ་ན་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཡོད་མེད་གྱི་སེལ་
 བ་དེ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་

༼༦༩༽

སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་ཅན་སྐྱོད་ཏེ་གཉིས་པའི་སྒོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཡོད་པ་སྐྱོ་སེལ་དང་།
སྒོ་སེལ་གཉིས། མེད་པ་སྐྱོ་སེལ་དང་། སྒོ་སེལ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེའང་། ཆ་ཤས་སྒོ་འདོགས་
རི་སྟེང་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀ་རི་བོང་རྩ་དང་། མོ་བཤམ་གྱི་བྱའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ནི་
དངོས་པོ་དང་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་ཏེ། དེ་དག་འཇིག་པའི་ཉོག་པ་ལ་དེ་དག་དངོས་པོར་སྤང་བའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་
ཤེས་བྱའི་གཞན་སེལ་སོགས་ནི་སེལ་བའི་སྐབས་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་སེལ་བ་མིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ་དབྱེད་པར་
བྱའོ། །གང་དག་འདི་གཉིས་བསལ་གཞི་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བར་འདོད་པ་ནི་ཉོག་པའི་འཇུག་
ཚུལ་མ་ཤེས་པར་རང་དགར་སྐྱོ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འབྲེད་པའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
གཉིས། དང་པོ་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་བེམས་པོ་ཉིད་ལ་འཇོག་པ་འགོག་པ་ནི་བེམས་པོའི་
དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། གཞན་སེལ་ནི་སྒོའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་སྟོས་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ། སེལ་བ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བ་ལ་མཚུངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཚུར་མཐོང་དབང་མདོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུངས་ཡུལ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། །སེལ་བ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་ལ་སྤང་བའང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་སེལ་བ་ཡོད་

༼༦༣༽

བ་གང་ཞེས་ རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལོང་བ་རྒྱན་ཚད་པར་འགྲུར་ཏེ། དེ་དབང་ཤེས་ལ་
གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤང་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཇིག་སྤངས་
ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའང་རྟོག་པའི་འཇིག་སྤངས་དེ་མིན་བཅད་ནས་དེར་སྤང་བའི་ཆ་ཡིན་
བས་དོན་ལ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། ཡོད་བ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་བ་གཞན་སེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལས། མཚན་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་མི་རུས་པའི་རྣམ་པར་གཅོད་པར་སྟ་བུར་སྤང་བའི་སྐྱོ་འདོགས་དེ་དངོས་པོའི་
གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་གྲུར་ལ་ངེས་པ་དང་སྐྱོག་གྲུར་ལ་ངེས་
པའི་སེལ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤང་བ་མངོན་གྲུར་དང་མི་སྤང་བ་སྐྱོག་གྲུར་ལ་ངེས་པའི་སྐྱོའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་སྲི་
བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་དང་པོའི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྐྱོ་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མངོན་
སུམ་སྟེ་མངོན་གྲུར་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་དེའི་རྗེས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ངེས་ཤེས་ཇི་སྟེད་པ་ནི། སེལ་བའང་ཆ་ཤས་སུ་
སྲི་བའི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་འགྲུར་ཏེ། འཇུག་རྒྱ་མེད་པའི་ཆེ་སྐྱོ་པོ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་རྫོང་གྱི་སྐྱ་དང་རྟོག་
བས་སོ་སོར་སྲི་སྟེ་བརྫོང་ཅིང་ངེས་པར་གྱེད། འཇུག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཆེ་སྐྱོ་མིན་དང་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྐྱ་དང་ངེས་
བས་སོ་སོར་སྲི་སྟེ་བརྫོང་ཅིང་ངེས་པར་གྱེད་པས་ན། སྐྱ་རྟོག་

{ ༤༩ }

དེ་དག་གི་དངོས་ཡུལ་ལ་སྐྱིད་སེལ་བ། དེའི་ནང་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲིན་པོ་དང་མི་
 ཉམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་གིས་དངོས་ཡུལ་ལ་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་སེལ་བར་འཛོག་གོ། །དེའང་། མཐོང་
 བ་འགལ་ལ་འང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །མ་བཙེལ་བ་དག་གིས་ངོ་ཚ་བོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་བར་མ་
 གྱེད་ཅིག་ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བའི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་སྐྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤོང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉམས་ལ་ལྟོས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལྟ་བུའམ་མ་ལྟོས་
 །ཀྱང་རུང་དེ་དག་རྗེས་པའི་སྐྱེ་དང་ངེས་པའི་སྤོང་དངོས་ཡུལ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་གྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
 ཉམ་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལྷོག་གྱུར་འཛིན་པའི་རྗེས་པའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་
 བས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དབུག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་
 ཤེས་ཀྱིས་གཞན་སེལ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་བའོ། །འདིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་
 འཛོག་པའི་གཞི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། དངོས་མེད་སྤང་ཡུལ་མིན་པའོ། །དང་བོ་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོད་པ་སྟེ་དོན་
 གྱེད་ལུས་པ་རྣམ་པར་གཙོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྐྱོ་བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསལ་བུའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན་
 སེལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དགག་བྱ་སྟེ་

༼༦༥༽

བསལ་བྱའཤམ་བྱའལ་ཡོད་པ་བྱམ་པ་མེད་སོགས་དང་། མེད་པ་རི་བོང་རྩ་མེད་ལྟ་བུ་ཡི་སེལ་བ་གཉིས་
 སོ། །འདི་ལ་སློབ་གྲུར་ལ་ངེས་པའི་སེལ་བ་མེད་ནས་མ་བཤད་པ་མིན་ཏེ། ཉམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྤྲོད་པར་འཇོག་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུར་བའི་བསལ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི་གྲོགས་མངོན་གྲུར་ལ་ངེས་པའི་སེལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་
 དུའོ། །གལ་ཏེ་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་འཇོག་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་བྱངས་པའི་ས་སྤྱོད་སུ་བྱམ་པ་མ་དམིགས་
 བར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལྟ་བུ་མངོན་གྲུར་ལ་ངེས་པའི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། དབང་
 རོན་གྱི་སྤང་ཡུལ་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་
 བའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ཚོས་ཅན། སྤང་བའི་སློབ་ནས་ཤེས་
 བྱ་མིན་ཏེ། རོ་བོའི་སློབ་ནས་མེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །རང་གི་རོ་བོའི་སློབ་ནས་མེད་པས་སྤང་བའི་སློབ་ནས་ཤེས་བྱ་
 མིན་པ་དེས་ན་བསལ་བྱ་དངོས་པོ་བསལ་བའི་ཆ་ཅམ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་ནས་རྟོགས་པས་བརྩུང་
 ཞིང་སྤྲས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། ཕྱི་རོལ་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་བསལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་སེལ་བའི་སློབ་ནས་
 བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་པར་མ་ཤེས་པ་དག་གིས་རྩ་བ་ལ་སློབ་པའི་སློབ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་ལ་
 དངོས་པོ་དང་

༼༦༦༽

མཚུངས་པ་སྤང་། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་།
བཤོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ལ།
དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། དངོས་པོ་ལ་འང་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་
པ་བཀག་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོར་སྤང་བ་དང་། རྟོག་ངོར་སེལ་བས་གྲུབ་ལ། དངོས་མེད་རྒྱ་
ཡིས་མ་སྐྱེས་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོར་སྤང་བས་ངོ་བོར་མི་གྲུབ་ཅིང་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་
བཀག་ནས་རྟོག་སྟོའི་ངོར་སེལ་བས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་རྩ་དང་མོ་བཤམ་གྱི་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་མེད་མོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། འཇུལ་ཡུལ་ལྷ་གཉིས་དང་དོན་སྦྱི་གཉིས་
རྣམས་ནི་དེ་དང་དེར་སྤང་བའི་སྟོ་སྟོང་བའི་རང་རིག་གི་སྟོབས་ཏེ་ཤུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་པས། སྟོ་དེ་དག་གི་
ཡུལ་རྣམས་དོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཅེ་ན། དངོས་པོ་བཀག་པའི་ཆ་ཅམ་ལ་དངོས་མེད་དུ་འཛོག་པ་དེས་ན་
འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་འཇུལ་ཡུལ་གཉིས་ནི་དོན་ལ་འགྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་དེ། སྟོ་ལ་དེ་དང་དེ་
སྤང་བའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་

༩༩༽

ནམས་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞལ་བར་མི་རུས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་དོན་ལ་མེད་ན། ནམ་མཁའ་
སྲོན་པོར་སྤང་བ་དང་། ཁ་ནང་གི་བྱ་བ་ནམ་མཁའ་སྤང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
རྒྱལ་དང་བྱ་བ་ཡི་ནམ་མཁའ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ནི། ནམ་མཁའ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རིགས་
བ་མིན་ཏེ། སྲོན་པོར་སྤང་བ་ནི་ཁ་དོག་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་མི་རུང་ལ། ཁང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ནི་ཀྱང་
སོགས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་སོགས་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་
མེད་ལ་གྲུབ་ན་སྤང་གྱི་སྲོན་ལས་མི་འདའ་བ་དེས་ནའི་སྲིད། དེའང་། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་སྲིད། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་དོན་ལ་མེད་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་སྤང་ཅམ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔེར་བ་འདད་བ་གཉིས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དོན་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད་དེ། །ཤེས་པ་དང་དོན་རང་མཚན་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་སྲིད་ན་རང་རིག་དང་དོན་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཅིང་། དོན་ལ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་ཚོས་གང་ལའང་འབྲེལ་བ་གཉིས་མེད་
པའི་སྲིད། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་སྲིད། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ནམས་ངོ་
བོའི་སློན་སམ་གྲུབ་ན་དེ་དག་ཉག་པར་བའདད་བ་དང་

༩༩༽

ལག་ལོ་ཞེ་ན། མི་ལག་ལ་ཉེ། གྲེ་བྲག་པ་སོགས་སུ་སྟེགས་གྲེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་མཚན་གྲེ་བྲག་སྐྱབ་སྟེ།
 ཉན་སྐྱབ་གཉིས་སོ་སྟེ་མཚེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ནམ་མཁའ་ཡང་ཉན་པའི་རྗེས་
 ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་ལག་ལོ་ཞེ་གུ་ནམ་མཁའ་ཉན་པར་གསུངས་པ་ནི། མི་ཉན་པ་
 ལས་ལོག་པ་ཅམ་ལ་ཉན་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གྲུབ་པར་མི་བཞེད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་བར་
 སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི། དབང་ཤེས་ནི་སྐྱགས་པ་མིག་ཅན་དང་ལྟ་སྟེ། དོན་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་
 མཐོང་བའི་དོན་ལ་བད་སྟོད་པར་མི་རུས་པའི་སྲིད། ཉན་པ་ནི་ལོང་བ་སྐྱམ་མཁའ་དང་ལྟ་སྟེ། སྲིད་ཐ་སྙད་ཅམ་
 འདོགས་པར་རུས་ཤིང་དོན་མ་མཐོང་བས་བད་རི་ལྟ་བ་བཞེན་སྟོར་མི་ཤེས་པའི་སྲིད། རང་རིག་དབང་སོ་ཚང་
 བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིས་དོན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སོ་སྟོང་བ་ཡི་སྐོན་ས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡུལ་གཉིས་སོ་
 དེའི་བད་ལེགས་པར་སྟོད་པར་གྲེད་དོ། །ཞེས་བུ་བའི་བར་སྐབས་ཀྱིས་ཚོགས་བཅད་དོ། །གསུམ་པ་སེལ་བ་
 ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྲི་མེད་ན་བད་སྟོར་བ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་པན་ཚུན་བཞེན་པར་
 ཐལ་བ་སྤང་བ། གཅད་བུ་མེད་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཞགས་ན་
 མི་འཐད་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་ལ་སྲི་མེད་ན་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཚོད་སྤང་དོ། །དང་

།༦༩།

བོ་ནི། གྲེ་བྲག་པ་ན་ལེ། སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་དེས་བཞག་པ་ཡི་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པས་སྤྱིའི་ཐ་སྲུང་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུ་ཚད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། རྫོང་
 གྲེད་གྱི་སྐྱེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དུལ་ལ་དངོས་སུ་སྣོས་པ་མེད་དེ། བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་ལ་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེ་རྣམས་དོན་གྱི་སྣོ་ནས་མ་བཞག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། བརྗོད་པ་བདག་གིས་ཚོས་
 དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་དངོས་པོ་དང་ཇས་བརྗོད་པའི་སྣོ་ནས་སྤྱོར་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་
 ཐམས་ཅད་སྤྱི་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དོན་གྱི་དོ་བོ་ལོག་སྐྱོག་ལལ་ལྟ་བུ་
 གཅིག་ཉིད་ལ་བ་སྐྱང་མིན་པའི་བྱུང་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་གྱི་སྣོ་བས་
 གྱིས་སྤྱོར་བས་ན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་དང་། བ་སྐྱང་ཉིད་དང་། བ་སྐྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 བ་དངོས་པོ་དང་ཇས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་སྤྱོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་བོ་ནི།
 རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་ལེ། གཞན་སེལ་ལ་བརྗོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ། སྤྱོར་ན་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་དེ་ནི་པན་ཚུན་རྟོགས་
 བ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ན་གང་རུང་གཅིག་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྤྱོན་ཡོད་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར་ཏེ།
 སྤྱི་ནི་ཤིང་

༩༡༽

ཀྱི་དུས་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའང་ཤིང་དུ་དོགས་ནས་འདོད་བྱའི་ཤིང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བད་དུས་སྐྱོད་མ་
ཡིན་མ་བཞག་ཀྱང་སྟེ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་མིན་བཞག་པའི་སྤྱིར། ཐ་སྟོན་གྱི་ཆེ་དེ་དང་
འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་འགྲུབ་པོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་སློབ་ནས་བད་སྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། བདའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡལ་ག་ལོ་མ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་དོན་སོ་སོར་མཐོང་ནས་ལྡན་པ་དེ་རྣམས་ལ་རྟོག་པས་
རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང། ཤིང་མིན་ལས་ཐ་དང་དུ་ཤེས་ཏེ་སེལ་བའི་སློབ་ནས་ཤིང་གི་བད་བྱེད་ལ། བད་དེ་
ཡང་དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་རིགས་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད་ཅིང། རིགས་
དེ་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན་པས་སློབ་བཏགས་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པས་རང་
གི་སྤང་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བད་སྐྱོར་ཞིང་སྤྱིས་ཐ་སྟོན་གྱི་ཆེ་ནའང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་ཡལ་ག་ལོ་
འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱ་དོན་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ནས། འཇུག་པས་དངོས་པོ་
གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་པའི་བར་དང་སྐྱར་རོ། །འོ་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ལོ་ནས་སྟོན་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ལོ་ནས་སྐྱར་དགོས་སོ་ཞེ་ན། རྫོད་བྱེད་གྱི་ཆེ་ག་ཀུན་ཆོས་ཅན། དེས་བཟུང་གི་སྤྱིང་པོ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཤིང་མིན་སོགས་ལས་བསྐྱོད་ནས་

།།།

འཁོར་སོགས་དེར་འཇུག་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བྱམ་པར་ཚུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། བྱམ་པ་ཁོ་ནར་ཚུ་ཁོ་ན་
སྲིད་ནས་འོང་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའང་། ལྷོ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོན་གནས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་
ནི། འཤེས་བྱ་དང་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བཅད་བྱ་འཤེས་བྱ་མིན་པ་སོགས་མེད་པས་སྤྱི་དེ་ལ་རྣམ་གཅོད་དང་
སེལ་འཇུག་ཡོད་པ་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགའ་ཉེ། འཤེས་བྱ་དེ་ལས་གཞན་འཤེས་བྱ་མིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་
ཡང་རྟོག་པས་སྤྱོད་བཏགས་པའི་སྤོ་ནས་འཤེས་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེས་ན་འཤེས་བྱ་ལ་
སོགས་ཚིག་ །ཅེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཉེ་སྲིད་ཀྱི་ལྷོ་ག་པའམ་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་
དངོས་པོ་དང་ཉེས་པ་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟུ་རྒྱུར་བ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་
དོ། །དེས་ན་ལྷོ་ག་པ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མི་དགོས་སོ། །འདི་ཡི་ལན་ལ། གཞན་ལ་དགག་པ། རང་ལན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷོ་ག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་པ་འདི་ལ། བོད་རྣམས་པལ་ཆེར་ནི། དངོས་པོའི་
ལྷོ་ག་པ་སྤྱི་དངོས་པོ་མིན་པ་ལས་ལྷོ་ག་པ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། དངོས་པོ་དང་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཞེས་འདོད་དོ། །མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་སྤོ་ན་འདི་ནི་རང་ལ་འཇུག་པ་
གདོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འཁོར་མིན་ལས་ལྷོ་ག་པ་དེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འཁོར་ལས་འོས་མེད་

། ༥༣ །

བས་དེ་ལ་འདྲ་ལྡན་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ཡིན་ན་གཞན་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ་ཏེ།
 ཤིང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ལ་ལས་གཞན་མིན་པ་སྟེ་ལ་པའི་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་
 བ་ལྟར་ལ་ལས་རྣམས་གཞན་པ་ཤིང་ཡིན་ན། ལ་པ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། ཤིང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཤིང་མིན་
 ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཅན་ལས་རྣམས་གཞན་མིན་པར་ཅན་གྱིས་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད། རྗེ་འུམ་བུ་བཞིན་
 རོ། །དེའང་། དེ་ཉིད་སྲིད་འདི་དོན་དམ་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་
 བཟུང་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོག་པ་ནི་ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྱུ་དག་
 ལྡོག་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་བ་འཐོར་བ་དང་མཚུངས་ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་
 བའོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་པའི་སྤྱོད་འདི་མེད་དེ་
 གཞན་སེལ་ལས་ལྡོག་པ་དངོས་སོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་སྟོ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དབྱུང་བ་ན་གསལ་བའི་དངོས་སོ་
 ཀུན་ལ་དེ་མིན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱུང་ཁ་དོག་ཐ་དད་ཀྱང་གིབ་མའི་ཁ་དོག་གཅིག་
 ཏུ་སྐང་བ་བཞིན་ལོ། །དེའང་། ལྡོག་པ་དོ་སོ་ཉིད་མེད་སྲིད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ཐམས་ཅད་སེལ་
 བས་འཇུག་པ་དེས་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱི་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་ལ་ཤིང་མིན་དགག་པ་དང་ཤིང་སྤྱི་བའི་རུས་
 བ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་

༩༩

གཞན་གཉིས་ནི་མེད་དོ། །དེའང་སྐྱེད་དང་བཞི་བ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེར་སྐྱེད་ལས་གཞན་བ་ལྡོག་བ་དང་རང་གི་
 དོན་བརྗོད་བ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་ལུས་བ་གཉིས་པོ་དེས་ལོག་ལྡོག་སྟོན་པའི་
 སྐྱེ་གཉིས་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་བ་པོར་མི་འགྲུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྲུར་ཏེ། ལོག་ལྡོག་གི་ཚོས་གཉིས་པོ་
 གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ལྡོག་བ་ལ་དོ་བོ་མ་གྲུབ་བས་སོ། །དེས་ན་སྐྱོ་ཚོས་དང་དོན་ཚོས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་
 ལྡོག་བ་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་བ་སྟེ་གོ་བར་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་གཉིས་བྱེད་པའང་
 མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལྟ་བུ་ནི། བྱེ་བྲག་བ་ན་རེ། གསལ་བ་ཐ་དད་བ་རྣམས་ལ་གཞི་གཅིག་
 གི་སར་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན། ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་བ་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་འགྲུར་
 ཏེ། ལྷན་ལ་དང་སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཐ་དད་བ་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས་སོ་ཞེ་ན། ལྷན་ལ་ལས་
 གཞན་པའི་སྟོན་པོ་དོན་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་སྟོན་པོ་དང་ལྷན་ལ་ལ་ནི་རྟོག་པའི་དོར་གཞི་མ་ཐུན་ཉིད་ཏུ་འགྲུར་
 ཏེ། སེལ་བའི་དོར་སྟོ་མིན་གཅོད་པའི་སྟོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱས་ལྷན་ལ་ལ་མི་གཅོད་པས་ལྷན་ལ་ལའི་སྟེང་ཏུ་སྟོན་པོའི་
 ལྡོག་བ་དབྱེ་ཞིང་། ལྷན་ལ་ལ་ནི་སྟོན་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚོས་ཅན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤང་བའི་སྐྱེར། གཞི་
 མ་ཐུན་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྟོན་ལུལ་མིན་ཏེ། དེ་སྟོ་བཏགས་གང་ཞེ་ག་དབང་ཤེས་ནི་དོན་རང་མཚན་ཁོ་ན་
 ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེར། དེའང་།

།།

ཡང་། ལྷོ་ལྷིང་བ་ལ་བྱམ་བར་བཅུ་སྐྱུར་བ་མེད་ཀྱང་ལྷོ་ལྷིང་བ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་དེ་བྱམ་བར་རྟོགས་བར་འགྱུར་
 ཏེ། དབང་པོའི་ཤེས་བས་སྐྱ་དང་འབྲས་པའི་དོན་འཛིན་པའི་སྲིང་ནོལ། །དེའང་། འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་
 ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྐོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་
 ཤེས་དེ་བྱམ་བ་མཐོང་བ་དང་བྱམ་བ་ཞེས་བཅུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་བ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་མ་ཚད་བར་
 འབྲུང་བས་རྟོག་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྟོག་མེད་དང་འབྲ་བར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་དོན་རྟོགས་
 བའམ་ངེས་བར་མི་སྲིད་བར་ཐལ་ཏེ། དོན་མཐོང་བ་དང་རྟོག་བ་གཉིས་ལུལ་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་
 སྲིང་རོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་བ་སྲོང་བས་བྱམ་བས་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་བ་ཡིན་ནོ་སོ། འདི་ཡི་ལན་ལ།
 རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཆར་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟན་བ་དང་། རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་
 བཅས་དང་རྟོག་བ་མེད་པའི་ཡིད་གཉིས་ལ་རྒྱན་པོ་རྣམས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་
 གཉིས་འཇུག་ལུལ་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་སྲིང་རོ། །གཉིས་བ་ནི། ཡང་སྲིད་རང་སྣང་ན་ཡང་དེ་
 གཉིས་ལ་རྒྱན་པོ་རྣམས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལུལ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་བ་
 ལྷུང་བའི་སྲིང་། དེའང་། རྟོག་བཅས་རྟོག་བ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅེས་

༩༥༩༽

སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རོན་ལ་བརྟེན་མི་སྐྱོར་ཡང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་སྐྱོར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་
རང་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་དངོས་སུ་སྐྱོར་མི་རུང་སྟེ། རོན་རང་མཚན་བརྟེན་གྱི་འདོད་པ་ལ་བཞགོད་པའི་སྐྱོན་
རྣམས་མཚུངས་པའི་སྐྱིར་ཉེ། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་པ་དེས་ཀྱང་སྐྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
སྐྱི་བརྟེན་གྱི་འདོད་པ་ལ་རོན་སྐྱི་དང་། སྐྱ་རོན་གྱི་སྐྱི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩེ་
བྲག་པ་ན་རེ། རང་མཚན་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱ་ཡིས་གསལ་བ་རང་མཚན་མི་བརྟེན་གྱི་རིགས་སྐྱི་
རོན་གཞན་བརྟེན་པའི་སྐྱིར་ཀྱང་གོང་གི་སྐྱོན་དེ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསལ་བ་དེ་ལ་སྐྱི་རོན་
གཞན་མེད་པའི་སྐྱིར་དང་། ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་སྐྱི་མི་གསལ་བ་རོན་གྱི་མི་རུས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་ཡང་དགོས་
པ་མེད་དེ། དེ་གསལ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་གོ་བར་མི་རུས་པའི་སྐྱིར་དང་། སྐྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བར་བརྟེན་སྐྱོར་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་སྐྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱི་རྒྱང་པ་ལ་བརྟེན་མི་སྐྱོར་གྱི་སྐྱི་དང་
འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་བས་རང་མཚན་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་ན་སྐྱི་
མི་དགོས་ལ། མ་སྐྱོར་ན་སྐྱི་ལ་སྐྱོར་ཡང་རང་མཚན་གོ་བའི་རུས་པ་མེད་པའི་སྐྱིར་ན། ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱོར་
དུམ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་དགོས་རུས་མེད་པའི་སྐྱི་བོར་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་

༡༥༽

དངོས་སུ་སྐྱོར་ཅིག་གལ་ཏེ་རང་མཚན་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་སྲིར་བརྟེན་དངོས་སུ་སྐྱོར་མི་ལུས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱི་
དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་འདི་ལའང་བརྟེན་དངོས་སུ་སྐྱོར་མི་ལུས་པར་ཐལ། མཐའ་ཡས་པར་མཚུངས་པའི་
སྲིར། གཉིས་པ་ནི། རོན་ཤེས་རང་མཚན་དང་རོན་ལ་གནས་པའི་སྐྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱུང་བྱེད་ན་སྐྱེས་སྐྱེས་
བྱེད་ལ་བཞོན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་རོན་ཀྱི་སྐྱི་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱུང་གངས་ཅན་པ་འདོད་
ལ། ཉན་ཐོས་མང་བཟུང་བ་སོགས་ནི་མིང་དང་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེད་དོན་དང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་
བྱམ་སོགས་སུ་བརྟེན་བྱེད་པ་དང་། རོན་བརྟེན་པའི་རྟོན་ཏུ་བྱུང་བ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱུང་
འདོད་དོ། །འདི་གཉིས་རོན་གཅིག་པས་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་སྟེ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་
སྐྱོར་བས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་མཚན་རྣམས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་
མེད་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཞེས་ནི་བརྟེན་པ་ལས་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་སྐྱེད་མི་རྟོགས་
པ་བཞིན་ལོ། །དེའང་། མིང་སོགས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་དང་
བྱམ་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྟོ་སྟོར་ཞབས་ཞུམ་
སོགས་སུ་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་རོན་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེ་

༧༥༽

བ། བྱམ་བ་དང་བྱམ་པའི་མིང་མཚན་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྲིད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཀུན་ཏུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། འདྲ་བའི་སློབ་མཚན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་ལྷ་
 སྲིད་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མདུན་མ་ལ་སྲིད་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱལ་མ་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །ཡང་
 དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། དུས་རེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྲིད་ཀྱང་། དུས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་
 ལྷ་མའི་སྲིད། ལྷ་མཚོད་ལྷ་སྲུ་ཚེ་མ་གཉིས་ལའང་འདྲ་བས་འབྱུང་བས་རེས་འགའ་ལྷ་སྲིད་དང་། རེས་འགའ་
 མཚོད་སྲིད་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འདྲ་བས་འབྱུང་བས་རེས་འགའ་དོན་རང་མཚན། རེས་འགའ་མིང་
 མཚན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ནི་འདྲ་བ་ཅམ་གྱི་སློབ་མཚན་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ།
 བྱམ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དུས་ཏྲག་ཏུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའང་། གལ་ཏེ་དོན་ལ་
 མཚུངས་འདྲ་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེའི་
 དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་། དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྗོད་
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆད་པ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་བྱེ་ན་
 རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། འཆད་དུས་ཀྱི་

༼༡༽

བཟོད་བྱ་བཟོད་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འཆད་པའི་ཆེ་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་
 བྱ་སྐྱ་དོན་དང་། ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱེད་སྐྱ་སྤྱི་དང་། ཞེན་པའི་བཟོད་
 བྱེད་སྐྱ་རང་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བས་གཞན་ས་ལུགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
 དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དངོས་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དངོས་ཀྱི་ཚོད་བྱེད་ཡང་དངོས་མེད་ཉིད་དང་། ཞེན་པའི་
 ཚོད་བྱེད་རང་མཚན་ཡིན་པ་ལྟར་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ཡང་དངོས་སོ་ལ་འཛོག་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པར་
 ལྷན་རོ། །འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་
 འཇུག་པ་ལ་བརྟུན་པས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཆེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས།
 དང་སོ་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་ན་བཟོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ།
 དོན་དང་ཤེས་པ་ནི་རང་མཚན་ཡིན་པས་བཟོད་པར་མི་རུས་ཤིང་། གཞན་འདོད་པའི་དོན་སྤྱི་དང་སྐྱ་དོན་གྱི་སྤྱི་
 གཉིས་སོ་ནི་དོན་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞི་བཟོད་བྱ་མིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྤྱིད་པས་
 སོ། །དེའང་། དོན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞི་མེད་ལ་འཇུག་ནས་
 བརྟུན་པའི་ཚུལ་ནི། འོན་པའི་བཟོད་བྱ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་

༼ ༡༣ ༽

བ་ལ་སྐྱའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ལོལ་སྤྱི་ཤར་བ་དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་ཅིང་སྐྱོ་
 བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ནི་སྐྱའི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱུང་རྟོག་པས་བཏགས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲུལ་པ་ལ་སྐྱར་བས་རང་
 མཚན་གོ་བའི་འཐད་པ་ནི། ལོ་ན་བཏགས་པ་ལ་སྐྱར་བས་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་
 འབྲུལ་ཡང་བརྗོད་པས་དོན་བདེན་པ་ཐོབ་པ་འཐད་དེ། བཏགས་པ་ལ་སྐྱར་བར་འབྲུལ་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་
 ཚགས་གོམས་པ་ཡིས་བརྗོད་པའི་དུས་ན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་སྤྱི་བར་བསྐྱེས་ནས་བརྗོད་པའི་ཞེད། ཐ་
 སྐྱར་དུས་ན་འདྲ་སྤྱི་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་སྤྱི་བར་བསྐྱེས་ནས་འབྲུག་པ་དེ་ལྟར་རང་མཚན་གོ་བ་དེའི་སྤྱི་བ་
 དེའང་། དེ་ལ་ངོ་བོར་སྐྱར་བ་འཇལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྐྱོང་ལ་ལྷ་ལས། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་
 བྱུང་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་། །ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་། ལྷན་མིན་
 འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་། བརྗོད་བྱུ་མེད་ན་ཐ་སྐྱར་རྒྱན་ཚད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་།
 ཚད་བྱས་གྱིས་གོ་བས་འབྲུལ་པ་མི་དགོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་སྐྱོད་དོན་དེ་གཞན་བྱམ་མིན་ལས་
 མི་སྤྱོད་ན་སྤྱོད་པ་བརྗོད་པར་འགལ་ལ། སྤྱོད་ན་ནི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱུང་འགྱུར་བས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པ་
 དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྟན་
 ནི་དམ་པའི་དོན་ལ་བྱམ་མིན་ལས་མི་

༼༤༩༽

ལྷོག་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་ལྷོག་པར་སྤང་བ་ནི་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་སྟོགས་བྱེད་བཟོད་བྱེད་སྤྱི་ནི་འཇུག་པའི་སྤང་
 བར་མི་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་མི་མཚུངས་སོ། །དེའང་། རྗེས་འགོ་ཅན་སྤྲུལ་རྗེས་འགོ་ཅན། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྲུལ་དངོས་སུ་བཟོད་ན་ནི། དེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་
 མི་དང་པའི་སྤྱིར་ཤེས་པ་རང་མཚན་བཟོད་བྱུང་འདོད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ནི་རང་
 མཚན་ཡིན་ཡང་དེའི་རང་གི་ལྷོག་པ་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱུ་མིན་ལ། འཇུག་པས་དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ཅིང་བརྟགས་
 པའི་ཆ་དངོས་སུ་བཟོད་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱུ་དངོས་སོར་མེད་མོད།
 འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྟུན་པ་ནི་འདི་གཞིན་པ་རྣམས་དོན་རང་མཚན་ལ་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །དེའང་། སྤྱི་རོལ་ལུས་པ་རྣམ་དགོད་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྟུན་པ་ལ། ལྷན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྟུན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 བ། མིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན། མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བཟོད་པའི་སྤྱོད་ཡོད་ལས་བྱེད་བདེན་
 མོད་འོན་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དོན་སྤྱི་དོན་ལ་

{ ༡༩ }

མེད་པ་དེའི་སྲིད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་དངོས་ལུལ་དོན་ལ་མེད་ཅེས་ཤེས་ན་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་
མེད་པ་འདི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་མེད་ན་དོན་སྲིད་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇུག་
ནས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ནི་གསོག་གསོབ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ཚོས་རྣམས་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུང་བའི་སྲིད་
དེས་ན་འཇུག་པ་ལ་ཡིད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐ་སྙད་མ་ལོར་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ག་ཅིང་རྒྱུན་ཆད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཐ་སྙད་མ་ལོར་བའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་རྟེན་པ་རྣམས་དོན་སྲིད་ལ་རང་མཚན་
དུ་འཇུག་པའི་སློབ་ནས་རང་མཚན་ཉིད་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད། ལྷ་པ་ནི། བོད་རྣམས་ན་རེ། འཇུག་པའི་
འབྲེལ་པ་མི་དགོས་ཏེ། དོན་འདིའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་པས་གོ་བའི་སྲིད་ལོ། མིན་ཏེ། ཆད་
བྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་དེ་ཅི་རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྲིད་དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་གང་ལ་
བརྗོད་ཆད་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྲིད་གསུམ་གྱི་ལ་བརྗོད་པའི་སློབ་འབྲུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་
པའི་སློབ་ཡོད་ཅིང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཁོ་བོའི་འདོད་པ་གྲུབ་ལ། གང་ལྟར་ཡང་མ་འཇུག་པའི་ཆད་བྱས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་སྲིད་སྲུལ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་གང་ལ་བརྗོད་ཆད་བྱས་ཀྱང་འཇུག་པ་མེད་ན་བརྗོད་པའི་སྲིད། འོ་
ན་སྲིད་ཀྱང་བརྗོད་ཆད་བྱེད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། བྱེད་མོད་ཀྱི་

༩༥༽

རེད་གྱི་ལུགས་འདིར་ནི་རང་མཚན་དང་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་སྲིད་
 བྱེད་པོ་རྣམས་གྱིས་བད་ཚད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་འབྲུལ་ནས་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་
 མའི་མཁན་པོ་དག་འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གཞུག་པའི་རིགས་སྣམས་གྱིས་འབྲུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་
 བསྐྱུ་བ་ནི། སྐྱ་ཡི་དངོས་གྱི་བཟོད་བྱ་སྣོ་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་ལ། ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ནི་སྤང་དོར་གྱི་
 ཡུལ་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟོག་པ་འབྲུལ་པས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་
 མཚན་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱ་བ་མེད་དེ། འཇུག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཚན་འགྲོ་བའི་སྲིད་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ལས་བཟོད་པ་དང་ཚོད་བྱེད་བཏགས་པའི་རབ་ཏུ་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཤད་དོ། །༥ །།བཞི་པ་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། ཚད་མའི་སྡོན་དུ་འགལ་
 འབྲེལ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དཔྱོད་པ་ཡི་སྡོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་པོ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པ་
 དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་སྟོས་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དབྱེད།
 འགལ་བ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་སྟོ་

༩༩༽

ངོར་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་སྐྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་
བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མེད་དེ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་སྐྱེས་པ་ལས།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
གཞན་མ་འབྲེས། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་མ་འབྲེས་པར་གནས་ཤིང་བར་ན་སྤང་གསུམ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
རང་མཚན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། གངས་ཅན་ལྟར་ཚོས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་གཅིག་
ཏུ་འབྲེས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཚོས་གཅིག་ལ་རང་ཉིད་རང་དང་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེའང་འབྲེལ་བ་ཉགས་
ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་འབྲེལ་བ་ནི། །འབྲེལ་བ་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
གྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་པོ་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་མ་ཟད་དངོས་
མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ནི་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ལ། སྐྱབས་ཚོས་དངོས་པོར་མེད་
པས་དངོས་འབྲེལ་མི་སྲིད་ཅིང་། དགག་ཚོས་དོན་ལ་མེད་པས་བསྐྱོག་འབྲེལ་ཡང་མེད་པས་འབྲེལ་བ་གཏན་
མེད་གྱི་ཉགས་ཡོད་པར་འགྱུར་འོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ལ་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་འོན་ཀྱང་དེ་ངེས་མི་རུས་པས་
བསྐྱོག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་

༼༤༽

བདག་གཅིག་པའི་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ན་
 འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་སྲིབ་རོ། །ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་
 རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་དེ་མི་འདོར་བ་ནི། ཚོས་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 སྲིབ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་སྲིབ་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་
 འབྲེ་བ་མེད་པའི་སྲིབ་དང་། དངོས་མེད་རྣམས་ནི་ངོ་མོ་མེད་པའི་སྲིབ་ན་དེ་མེད་དོ། །དེའང་འབྲེལ་བཟླ་ལས།
 འགའ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཉིས་ལ་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་
 པའི་སྐྱོད་ལྡང་དོན་ལ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་སྲིབ་པ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བའི་སྐྱོ་སམ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡང་དག་པར་བཅིངས་པའམ། བྱ་ཏེ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་པན་ཚུན་མི་གཏོང་བ་ལ་
 འདོད་ལ། དེ་དག་གྲུང་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་སྐྱོད་མ་གྲུབ་མོད། མཚན་ཉིད་
 གྲུབ་པོ་ཞིན། འདིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་ལྟར་འབྲེལ་བའི་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་
 པའི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་

༼༼༽

བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དག་གི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དག་གི་འབྲེལ་བ་གཞན་བཞག་པར་གྲུབ་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་ཉམས་པ་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་སྤྲོད་ན་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། བཤང་བདག་ཉིད་གཅིག་
ཡིན་པ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་ཚོས་གཉིས་མེད། བཤང་ཚོས་གཉིས་མེད་པ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པ་
དེས་ནའི་སྲིད། དེ་ཡི་ཚུལ་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ལས་དངོས་མེད་
ནི་རང་ཉིད་དོན་ལ་མེད་པས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ། དངོས་པོ་ལ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་
དད་གཉིས་ལས་ཐ་དད་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་མི་གནས། རྗེས་གཅིག་ལ་ཡང་ལྷོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་
ཐ་དད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་མི་གནས། སྤྱི་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོན་
ལ་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་ལྷོག་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །ཡང་གངས་ཅན་དང་། བོད་འགའ་
ཞིག་ཁ་མ་ཐུན་པར། སྐྱ་བྱས་མི་ཉམས་པ་གསུམ་དོན་ལ་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ཏེ། གལ་ཏེ་སྐྱ་ལ་བྱས་པ་མི་ཉམས་
པའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་དོན་ལ་དག་གསུབ་མི་ཉམས་ཏེ། ལྷོ་འི་
ཚོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། བྱས་མི་ཉམས་རྗེས་གཅིག་པར་ནི་དོན་མ་ཐུན་མོད།
ལྷོག་པ་རྣམས་དོན་ལ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་བྱས་མི་ཉམས་ལྷོག་པ་ནང་

༧༩༽

མཚན་ལྟོན་རྣམས་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ། མ་འབྲེལ་ན་བྱས་པ་སྐྱེ་ལ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་མིན་པར་འགྱུར་ལ།
འབྲེལ་ན་ཡང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ན་རྣམས་དང་ལྗོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་པས་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཀྱང་དོན་
ལ་བྱུང་པར་མེད་ལ། བྱུང་པར་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་མ་བཏགས་ན་མིང་རྣམས་གངས་པར་སོང་གི་ལྗོན་པ་ཐ་དད་དུ་
མ་སོང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་སུ་མི་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཉག་ས་སུ་འགྱུར་
ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་ རིགས་ལ་འབྲེལ་
པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་དགག་ རྒྱང་པ་ལ་དགག་ ལྗོན་པ་ལ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་སྤྱིས་ལ་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་
ལའང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་སྤྱི་མིན་པ་དུས་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་
ཅིང་། མེ་དུ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་སྤྱི་ཡོད་ནའང་གཅིག་གི་དུས་ན་གང་རྒྱང་གཅིག་མེད་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར། དེའང་འབྲེལ་
བཏགས་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པ་རི་
ལྟར་གྲུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་རི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼༥༠༽

གཉིས་པ་བར་གྱི་སྐྱོར་འབྲེལ་མི་འཐད་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ན་ལེ། ལྷ་མེ་འགགས་པ་དང་ནི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེས་
བ་གཉིས་ལ་བར་དེར་སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། བར་གྱི་སྐྱོར་འབྲེལ་དེ་ཉལ་ན་ནི་དངོས་སོ་
མིན་ལ། དངོས་སོར་མེད་པ་དེ་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་སྲིད་གཉིས་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པ་སོ་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མི་
ཉལ་ན་ནི། དུ་བ་དང་སྐྱེལ་བར་མི་བྱས་ཏེ། མེ་འགགས་པ་ན་སྐྱོར་འབྲེལ་ཡང་འགགས་ཟིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་
མེ་འགགས་ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་སྐྱོར་འབྲེལ་ཡོད་པར་འདོད་ན། ལྷ་འབྲས་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་གྱི་
འབྲེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་འབྲེལ་བྱེད་དེ་ཚོས་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚོས་གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུང་
གྱི་སྐྱེལ་བྱེད་ཡིན་ན་མེ་དུང་གཉིས་སྐྱེལ་བས་ཚོག་གི་འབྲེལ་བས་སྐྱེལ་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་མེ་དུང་སྐྱོར་འབྲེལ་
གྱི་བར་དུ་འང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཞིག་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མེ་དང་སྐྱོར་འབྲེལ་དང་། སྐྱོར་འབྲེལ་སྐྱ་
སྲིད་དང་། སྐྱོར་འབྲེལ་དང་དུ་བའི་བར་དུ་འང་སྐྱོར་འབྲེལ་གཞན་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་འང་འབྲེལ་བཟླ་ལས། ཐ་
དད་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། །ཐ་དད་མིན་ན་ལྷ་འབྲས་གང་། །གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་མ་འབྲེལ་གཉིས། །དེ་གཉིས་
འབྲེལ་བར་རི་ལྟར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ། འབྲེལ་བ་ནི་ཚོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་
དགོས་གྱི་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུང་ལ་སོགས་པ་

༼༩༽

རེ་རེ་བ་རྣམས་གཉིས་ཆར་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཚོས་མེད་པར་ཐལ་
བ་དང་། བན་ཚུན་ལྷོས་མེད་གྱི་མེ་དུ་རྒྱུ་བ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། བན་ཚུན་ལྷོས་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ལྷན་ཡིན་ན་ལྷན་ཉམས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་བ་ཡང་གོ་བྱེད་མིན་པར་
ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད། །གཅིག་ལ་འདུག་པ་འབྲེལ་བ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་བན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་གཉིས་ལ་ལྷོས་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ལྷན་
གཉིས་བན་ཚུན་ལྷོས་ནས་བན་འདོགས་བྱེད་དང་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་རྒྱ་ལྷན་
གཉིས་ལ་བན་བྱ་བན་བྱེད་འཐད་པ་དཀའ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆེ་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་
མེད་པ་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པའི་སྲིད། ཐུབ་པ་དང་རིང་འཕུར་བཞིན་ནོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འདི་
ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ལྷོས། །ལྷོས་ལས་བན་བ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ངི་ལྷན་
བན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ན་ལྷན་བྱེད་ཐ་སྐད་མི་འབྱུང་བ་ཅམ་ལ་
འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

༼ ༥༩ ༽

རྩ་གཡམས་གཡོན་དང་སོགས་པ་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང་རིང་ཐུང་རྣམས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྩ་གཡམས་པ་
སོགས་ལ་མ་ལྟོས་བར་གཡོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྐད་མི་འབྱུང་བའི་སྲིད་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་
གཅིག་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་སྲིད། །གཡམས་
གཡོན་རྩ་ཡང་དེ་གཉིས་འཐོབ། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཐ་སྐད་ལྟོས་པ་ཅམ་མིན་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་དང་ལྗོན་གཏམ་བརྟགས་པས་
ཞེགས་ཏེ། འདི་ལྟར་མེད་ལྡན་མེད་ན་དུ་བའི་རྗེས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མི་ཅམ་གྱི་ལྗོན་པ་མེད་ན་དུ་ཅམ་གྱི་
ལྗོན་པ་མི་འབྱུང་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེད་ལྡན་ལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས། ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དུ་
བ་དེ་འདས་པའི་མི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། འབྲེལ་བ་ལས་དོན་ཐོབ་བྱེད་མིན་ཏེ་འགགས་པའི་སྲིད། མ་
འོངས་པའི་མི་ཐོབ་དུ་ཚུགས་ནའང་རྒྱ་མིན་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ད་ལྟ་བ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་
དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། དུས་མཉམ་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་མི་དུད་ཀྱི་རྗེས་སོ་སོར་མ་སྲེ་བར་ལྗོན་
པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན། དེ་ལྟོགས་སྤེལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བར་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་

༼༩༩༽

འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་དེའི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་དེ་ཅི་རྒྱ་འབྲས་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། སྲུང་
གྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་བ་མེད་དེ། རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་ཐིག་པའི་སྤྱི་དུ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་རིགས་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན་གྱེ་བྲག་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ན་གྱེ་བྲག་བ་དང་། རྗེས་གཅིག་ན་གངས་ཅན་ལ་
བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཐིག་ཉོ་སྤྲོད་དེ་སྤྱི་དུ། གསུམ་བ་
ལ་མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་བར་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་བ་
འདིས་ནི་ལྡན་བ་དང་། འདུ་བ་དང་། བྱད་པར་དང་ནི་བྱད་པར་ཅན་དང་། བྱེད་བ་དང་། སྤང་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་
སོགས་བ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བཀག་བ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱོད་སྲུང་མ་བརྗོད་བ་དང་། དེ་ཐམས་
ཅད་སྤྱོད་སྲུང་གཅིག་ཏུ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་བ་ལྟ་བུ་དོ་པོ་ཐ་དད་རྒྱ་
འབྲས་སུ་མ་གྱུར་བའི་རྟེན་བརྟེན་བས་སྐྱེལ་བ་དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱི་ཤིང་ཅམ་ལ་སོགས་
བ་རྟག་བ་གཅིག་ཤུའི་རྟེན་ལ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་བ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་
བ་ཞེས་གྲག་གོ། །བྱས་བ་དང་མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་བ་ཐ་དད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའམ། འོག་སྐྱོག་ཤུལ་རྩ་དང་མིག་
བཞི་ལ་སོགས་བ་དཀར་ཟམ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའམ། ཐགས་གྱི་རྒྱ་སྐྱོན་

།།།

སྐྱམ་བུ་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཚོས་ཐ་དད་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཞེས་སྒྲིག་དབྱུག་བས་དབྱུག་བ་ཅན་དུ་གོ་བ་ལ་སོགས་བ་ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ་ལ་སོགས་བ་
ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་འདོད། འགགས་པའི་རྒྱ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་
འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲིབ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལོ་ལོ། བདག་ཉག་བ་དང་བྱ་བ་མི་ཉག་བ་རྣམ་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་
བ་ཡོད་དོ་ལོ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟས་གྱིས་རེག་བྱ་འཛིན་བ་ལ་སྤང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་
ཟེམ། ལུ་བྱུག་དང་ལུ་ཉལ་འབྲེལ་བ་དང་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཇི་ཞོལ་དང་། དུར་བ་བཟའ་ཚོལ་ལ་ཁྱོ་ལྷག་དང་ལ་
སོགས་བ་སྐྱེ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་རྣམ་པར་རྟོག་བས་སྐྱུལ་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་
ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་རྗོངས་བ་སྒྲུའོ། །གཉིས་བ་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ། རྫོང་རྫོང་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་
འཐད་བ་གཉིས། དང་སོ་ནི། དེ་དག་མི་འཐད་དེ། དོན་ལ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་གཅིག་དང་ཐ་དད་
བཟགས་བས་ཁེགས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ལྡན་བ་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་བ་དེ་དག་དངོས་སོར་མེད་ན་དངོས་འབྲེལ་མི་
སྲིད་ཅིང་། དངོས་སོར་ཡོད་ན་འང་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་ལ་ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་འབྲེལ་བ་དོན་
ལ་བཀག་ཟེན་བས་འདི་དག་ཀྱང་ཁེགས་ཟེན་ཏོ། །གཉིས་བ་ནི། ལྡན་བ་ཅན་ལ་སོགས་བ་ལ་འའང་

༼ ༥༥ ༽

དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ལྟར་གཞན་སེལ་གྱིས་སྤྲེལ་ན་སློང་རྩལ་བྱ་གོ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
མི་འཐད་དེ། ལྟན་པ་ཅན་སོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པས་འབྲེལ་བར་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་གཞོན་བྱེད་མེད་ན་
འབྲེལ་བ་སློང་རྩལ་མོད་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སོར་འདུས་པས་གཞན་དུ་མི་འཐད་
དོ། །གཞོན་བྱེད་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། སྐད་
ཅིག་སྔ་མའི་འཁར་གཞོང་ལས་སྐད་ཅིག་སྤི་མའི་རྒྱ་ཤུག་སྤྱི་བའི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་འདུས་པའི་སྤིར་དང་།
བྱས་མི་ཉམ་སོགས་སྤྱད་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་གཅིག་དང་། རོག་སློག་ཤལ་སོགས་སྔ་མ་ལས་ཚོགས་པ་ཅན་
གྱི་སྤི་མ་སྤྱི་བའི་དེ་བྱུང་དང་། རྒྱ་སྤྱན་གྱི་དུས་སྤྱ་སྤྱམ་བྱ་ནི་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། རྒྱ་སྤྱན་
སྔ་མ་ལས་སྤྱམ་བྱ་སྤི་མ་སྤྱི་བའི་དེ་བྱུང་དང་། སྤྱིས་བྱ་དང་དབྱུག་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་།
སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་སྤྱིས་བྱ་དང་དབྱུག་པ་ལས་དབྱུག་པ་ཅན་སྤི་མ་སྤྱི་བའི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་སྤྱི་བའི་སྤིར་
དང་། རྒྱ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་བུ་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྱུབ་ཅིང་། གཞན་སེལ་གྱི་སློས་སྤྲེལ་བ་ནི་དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་འདུས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་སེལ་རོར་ཡང་འབྲེལ་

༼ ༩༦ ༽

བ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ནི།
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་སློང་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ། སློས་རི་ལྟར་སྲེལ་བའི་ཚུལ་
 དང་། དེ་ལ་ཚོད་སྤང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་མོད། སློང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་འབྲུག་དེ།
 དཔེར་ན་བྱམ་པའི་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས། ལྟོ་སྲིད་བ་མིན་བ་དང་།
 སྤང་ཅིག་མ་མིན་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་སྲེད་བ་མིན་བ་སློང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤང་དང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་
 བྱམ་བ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་སློབ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་མཐོང་བའི་མེ་དང་།
 སྲིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་དང་མ་དམིགས་པ་སློན་འགྲོའི་རྟོག་པས་སྲེལ་བ་
 ཡིས་ཆ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་བཏགས་ལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་
 ཡུལ་སྐྱབ་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
 སློད་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་བའི་རོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སློན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སློང་ཚོས་རང་དགའ་བས་རྒྱ་མཚན་མེད་

༼༥༽

ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་བར་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྲུང་གི་མེ་མེད་ན་སྲིས་ཀྱི་དུ་བ་མི་
 འགྲུང་ཞེས་གཟུང་ནས་སྟེལ་བ་ནི་རྟོག་པ་མིན་པས་སྟེལ་མི་རུས་པའི་སྲིར་ཏེ། རྣམ་བཟླགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་ལ། མཚན་གཞི་དོས་
 གཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་དེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་
 སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་བར་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཐ་
 སྙད་བསྐྱབ་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ལོག་སྒྲོག་ཤལ་དང་མཚོན་
 བྱ་བ་སྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་ལོག་སྒྲོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་བ་སྲིང་དོ་ཞེས་
 མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བས་དངོས་པོ་བདག་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བཟླགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དོན་
 ལ་མཚན་མཚོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཟླགས་དོན་ལ་མེད་པའི་སྲིར། སྲི་ཤིང་དང་བྱེ་
 བྲག་ཤ་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་ལྡོག་པ་ཆེག་རྒྱུང་དང་ཉེས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བས་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་སྟེ་
 བདག་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བཟླགས་པ་སྟེ་བརྟེན་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་དོན་ལ་སྲི་བྱེ་བྲག་རྩས་གཅིག་པ་
 མིན་ཏེ། དེ་བཟུགས་ཟེན་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་ནི། བྱས་

༼༤༽

ཡོད་དང་མི་ཉག་པ་གཅིག་ཡིན་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཅུ་བའི་ཉག་པ་བཞེད་པ། སྦྱོར་
 བའི་དོན་བརྒྱུད་པ། མ་ངེས་པ་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡོད་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་
 སྟེ། ལུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་པ་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་
 བར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་མ་ངེས་པ་སྦྱོར་བ་ལ། ལྟོས་མེད་དང་།
 གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཉག་པ་སོ། །དང་པོ་ལ་ཉག་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་
 སྦྱོས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྦྱོད་པའི་རང་ཅན་ཡིན་པས་འཇིག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་འཇིག་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྦྱོས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞེག་པ་ཞེས་མིང་གདགས་
 གྱི་བཤེག་ནས་ཞེག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚོས་བྱུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱ་མེད་སྦྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །ཉག་པ་ནི། རོ་བོ་གང་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་རོ་བོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཚོགས་
 བ་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྦྱོས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ལོ། །དངོས་པོ་འཇིག་པའང་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
 དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་པ་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུབ་པ་སྤང་། མ་ངེས་པ་སྤང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུམ་པ་འཕམ་ཤིང་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་

༼ ༡༠༡ ༽

འདོད་ལ། འདྲིལ་བ་ལ་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་འདྲིལ་བ་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་
 ལོ། །དེའང་། དེས་ན་འབྲས་བུ་གནས་མེད་པའི་སྲིད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདྲིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མེད་པ་རྒྱས་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟུགས། དེས་འདྲིལ་བ་རྒྱ་གཞན་
 ལ་སྟོས་བ་མེད་པར་འབྲས་བུ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་
 དོན་མཚུངས་པའི་སྲིད་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན། དེའང་། དེ་རྒྱ་བྱས་པ་མེད་སྲིད་
 ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་རིགས་མཐུན་གྱིས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ། རྒྱ་འབྲས་རིགས་མི་
 མཐུན་གྱི་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་འདི་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་
 དང་ཚུ་ལུད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ན་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཟིན་ཡང་སྤྱ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་
 ལོ། །དཔེ་དེས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དེ་དག་བྱས་པ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
 སྟོས་པས་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་པའི་སྲིད། འོ་ན་བྱས་པ་ལའང་འདྲིལ་བ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཡང་དེ་དུས་
 གཞན་ལ་སྟོས་སོ་ཞེ་ན། དུས་ལ་སྟོས་ན་བྱས་པ་དེ་རང་གི་རང་གིས་འགྱུར་ན་ནི་འདྲིལ་བ་སྲིད་རྒྱ་གཞན་ལ་
 སྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་གནས་ན་ནི་སྤང་བཞིན་སྲིད་ཀྱང་འདྲིལ་
 མེད་དུ་གནས་པར་ཐལ་སྤང་ཅིག་གཉིས་པར་མ་ཞེས་པར་གནས་ན་རྟག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ས་
 དང་ས་བོན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས་པའི་གཏུན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ལོ། །ཚོགས་པས་སྲི་ནས་

༼ ༡༠༩ ༽

ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་ལྷ་རྒྱུ་དང་པོ་ནས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་ཏེ། ཚོགས་པ་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་སྤྱི་
 སྤྱི་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དང་པོ་ཚོགས་ཚམ་ནས་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་གོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་
 བ། ཚོགས་པ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སྤྱི་འགྲུར་ཏེ། གོགས་ཚབ་དང་གོགས་མེད་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏུན་ཚོགས་འདི་ནི་མ་ངེས་པ་སྟེ། ལྷོས་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་
 ལ་ལྷོས་ནས་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཉལ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་ཉལ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་
 བོན་ལ་ལྷོས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་བྱས་པ་འཕམ་ཡོད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་མིན་ཏེ། འཛིག་
 པའི་རྒྱ་ཐོ་བ་སོགས་ལ་ལྷོས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་བ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་ནས་དང་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་སྤྱི་གྲུ་སྐྱེད་པ་
 རང་གི་རྒྱ་ལ་ལྷོས་ལ། འཛིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་སོ། །འཛིག་པ་
 དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་འཛིག་པ་ལ་བྱེད་པོ་གཞན་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
 འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ན་འདྲ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྷ་རྒྱུ་ལོ། །རིག་བྱེད་པ་ན་ལེ། འཛིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་
 ལ་དངོས་མེད་ཏུ་འགྲུར་ལ། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ཉལ་པར་འགྲུར་ཞིང་། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ན་བྱམ་པ་མི་ཉལ་པ་དང་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་
 ཉལ་པ་དངོས་འགལ་གཉིས་བྱམ་པའི་སྐྱེད་ཏུ་རྣམས་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྲུར་བ་དང་། རྒྱལ་དགོག་པ་ན་
 ལེ། གལ་ཏེ་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་

༼ ༡༠༣ ༽

ཡིན་ན་སྤྱི་ལོ་བཞུགས་པ་ལྟར། །འཛིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་དམ། གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད། གཉིས་ཀ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་
བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་པ་བཅོམ་པའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱི་ལོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷན་པ་ལམ་
དངོས་པོར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྤྱིད་ན། དངོས་པོ་མཉམ་པ་ལ། རང་གི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་
གཞན་སྤྱི་བའི་གོག་ས་བྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གསལ་བཅས་དང་། གོག་ས་མི་བྱེད་པའི་སྤྱི་གསལ་མེད་གཉིས་
མེད་པར་མཚུངས་ཞེས་པ་ཡིས་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་མེད་གྱི་སྐབས་འདིར་མི་གཞོན་དེ་འདི་ལྟར་ཞིག་པ་
ལ་རྒྱ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་པར་མི་འདོད་དེ། དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་
ལ། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་མི་རྟག་གི་དབྱུང་བ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་ངོ་
བོ་གཅིག་པའི་སྤྱི་ལོ་ལས་གྲོལ་ལོ། །མེད་པ་རྟག་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཞིག་པ་དངོས་
པོར་འདོད་ན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་བརྟག་པ་དེ་འཇུག་གི་འདིར་འཛིག་པ་
ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལྟར་སྤྱི་དེ་ཡི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །ཡང་མི་མཚུངས་ཏེ།

༼ ༡༠༥ ༽

བྱས་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་མི་ཉལ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཉལ་མི་ཉལ་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཐ་དད་མེད་ལ། རོགས་
བཅས་རོགས་མེད་གཉིས་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་དགའ་ཞིག་ཉིད། །ཅེས་སོགས་
དང། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞོན་པ་ཙན་གྱི་ཉལ་ལ།
སྤོགས་སྤྲ་མ་དང། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། དབང་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ བྱ་རོག་པལ་ཆེར་ཉལ་
སོར་མཐོང་ཡང་བརྒྱ་ལ་དཀར་སོ་སྤྱིད་པ་ལྟར། དངོས་སོའི་བྱས་པ་སྤྲ་ཚོགས་པས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་སོར་པལ་ཆེར་མི་ཉལ་གྱང་དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སོ་ལགའ་ཞིག་ཉལ་པར་སྐྱེ་བ་མི་ལགལ་ལ།
དེ་སྤྱིར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇུག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་མེད་གྱིས་འགྲུབ་གྱང་།
དབང་སྤྱད་སོགས་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས་པའི་ཉལ་མ་གྲུབ་ལ་ཉལ་བ་ཡིན་པས་ཐ་མར་འཇུག་པ་མ་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་ལྟོས་མེད་གྱིས་མི་ཉལ་པར་མི་འགྲུབ་པས་ཡོད་པའི་ཉལ་སྤྱིར་གྱང་མི་ཉལ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་
སོ། །དེས་ན་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་ལ་ཉལ་ལ་ལྷགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཉལ་ལ་ན་
མི་འཐད་ལ། དེ་ཉལ་གྱིས་སྐྱབ་ལ། ཉལ་དགོད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་སོ་ནི། བྱེད་ཉལ་པར་འདོད་པའི་དབང་
སྤྱད་དེས་དོན་བྱེད་མི་བྱས་ན་ཡོད་པར་མིང་བཉལ་གྱང་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མིང་ལ་མི་བརྩོད་དེ།

༼ ༡༠༥ ༽

ཡོད་པ་དང་ཉམས་པའི་གཞི་མ་སྐྱེན་མེད་པའི་དོན་ལ་མ་སྐྱེན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྒྱས་ན་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་
སྲུང་གི་རང་བཞིན་ལས་འགྲུར་རམ་མི་འགྲུར། འགྲུར་ན་ཉམས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། འགྲུར་བ་མེད་ན་བྱ་བ་བྱེད་
པ་འགལ་ཏེ། དོན་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་ལས་མ་འགྲུར་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་ཉམས་དགོད་ལ། སྦྱོར་བའི་དོན་
ངོས་བཟུང་བ། ཉམས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དང་གང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མིན་པ་དེ་དངོས་
མེད་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། དབང་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་པའང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་
སྦྱོང་ངོ་ཞེས་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ། གཏན་ཆོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་ལྷགས་
ནི། ཆོས་ཅན་ནི་དབང་སྤྱད་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བའི་ཆ་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་སོའམ་བྱས་པ་བཀག་པའི་མེ་དགག་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་ལ།
སྤྱོད་ཆོས་དང་། བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞན་སྦྱང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་
བྱུང་བ་དགག་རང་རིག་གཅིག་སྤུས་བྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་ལྷོ་བ་ན་ལེ། ཉམས་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་
ཆར་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྦྱོང་བའི་སྤྱོད་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། དགག་གཞི་ཉམས་པ་འགྲུར་
མེད་ལ་རྟོག་

༩༠༦༽

བ་དང་། དགག་བྱ་དོན་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྣངས་འགལ་བར་སྣང་བའི་རང་རིག་གིས་སྤོང་
 བའི་ཤུགས་ལས་ཡུལ་གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་པས་རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །མི་འཐད་དེ། དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྲུབ་པ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལ་ལ་སྟེ་གཙང་ནག་པ་ན་ལེ། རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྣོང་པའི་སྤོགས་ཚོས་ནི་རྟོག་པ་
 འགྲུར་མེད་དུ་དེས་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་
 ཡུལ་འགྲུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པས་འགྲུར་བ་ཅམ་ཁེགས་པ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡང་
 ཁེགས་པའི་སྤྱིར་ལོ། དེ་ལྟར་ན། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྟོག་པ་བྱེད་པ་ལོར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་
 མི་སྤིད་པར་འགྲུར་ཏེ། ལྷོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་རང་ཤུགས་ལ་
 རྟོགས་དགོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་དེས་ན་གང་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་སྣོང་པ་དེ་ལ་དོན་བྱེད་
 འགོག་པའི་རྟོགས་གང་འགྲུར་བ་མེད་པ་དེ་རིམས་དང་ཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 དབང་སྤུག་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འང་སྐད་ཅིག་གིས་སྣོང་པའི་འགྲུར་མེད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་འགྲུབ་
 རོ། །འདིའི་སྤོགས་ཚོས་ནི་སྤྱི་རྣོལ་གྱིས་རྟོག་པ་འགྲུར་མེད་དུ་ཁས་སྣངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཁྲུབ་པ་ནི་མཐའ་
 གཞན་བཀག་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཅིག་

༩༡༠༥༽

ཆར་དོན་བྱེད་ན་གཅིག་ཆར་ལན་གཅིག་བྱས་ནས་འཛོག་ན་བྱེད་པ་དང་འཛོག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལ་
ཐུང་པར་ཡོད་ན་མི་ཉལ་པར་ཐལ་ཏེ། འགྲུར་བའི་སྲིར་རོ། །ཡང་ལན་གཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་མ་འོངས་པ་
ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ཆར་བྱས་པའི་སྲིར། ཡང་སྲིས་བྱེད་ན་གཅིག་ཆར་བྱེད་པ་ཉམས་
སོ། །དེ་ཉིད། དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མིན་མེད། །འགལ་སྲིར་
སྐད་ཅིག་མིན་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྲོང་ལ་ཉལ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་
ཁེགས་པ་སྤང་བ། ཉལ་པའི་རང་བཞིན་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཉལ་
པའི་རང་བཞིན་མི་འགྲུར་ཡང་གནས་སྐབས་རྣམས་འགྲུར་བའི་སྲིར་ན་དོན་བྱེད་པ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
ཉལ་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་གཅིག་ཡིན་ན་འགྲུར་མི་འགྲུར་གྱི་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ། ཐ་
དད་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་མི་ཉལ་པས་དོན་བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཉལ་པས་དོན་བྱེད་པ་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ།
ཉལ་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྲུར་བ་ཡོད་སྲིར་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། ཉལ་པ་
དེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མི་འཛིག་ན་སྲིས་འཛིག་པའི་རགས་པའི་འགྲུར་བ་གལ་སྲིད་དེ་མི་
སྲིད་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྲིས་པ་དེ་གཉིས་སུ་སྲོད་ཅིང་གསུམ་དུ་མི་སྲོད་པའི་རང་

༼ ༡༠༤ ༽

བཞིན་གཉིས་བར་ཉམས་ན་གཉིས་ཆར་སྒོད་པའི་རང་བཞིན་འགག་བས་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱུང་ལ། མ་ཉམས་ན་
གསུམ་བར་སྒོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་སྒོད་པའི་སྲིབ་གཉིས་བར་སྒོད་པ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་བ་བྲུབ་བ་
སྐྱབ་བ་ནི། རོན་བྱེད་རྒྱས་བ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཀག་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་བྲུབ་བ་འགྱུར་སྟེ་
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ལོ། །གསུམ་བ་ཉམས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། རིགས་གང་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་མི་དགོས་བ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱས་ཡོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་རོན་དང་། མཚན་བྱ་
འགོག་ན་ཐ་སྟོད་འགོག་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་བ་ནི། ལྷས་མེད་དམ་གཞོན་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་བྲུབ་བ་བསྐྱབ་
བས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བོད་ཁ་ཅིག་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྤྱོད་ཏུ་ལྷས་མེད་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་བ་མིན་ལོ། །དགོངས་བ་མིན་པ་དེས་ན། ལྷ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་རྒྱ་དང་སྤང་ན་
འཛིག་མ་སྤང་ན་མི་འཛིག་བར་འདོད་པ་དང་། དབང་ལྷུག་དང་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་
གཏན་མི་འཛིག་བར་འདོད་པའི་ལོག་ཉོག་རྣམ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་ལྷས་མེད་དང་གཞོན་པ་ཅན་
གྱི་གཏན་ཚིག་རྣམ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མ་ལ་འཛིག་བར་ཁས་ལེན་ན་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྷས་མེད་ཏུ་རང་གི་
རང་གིས་འཛིག་བར་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཅིང་། གཉིས་

༩༡༠༩༽

བ་ལ་དངོས་པོ་འཇིག་མེད་དེས་དོན་བྱེད་ལུས་མི་ལུས་བརྟགས་ནས་འགོག་བའི་སྲིབ་རོ། །དེས་ན་འཇིག་བར་
ཁས་ལེན་བ་ལ་གཞོན་བ་ཅན་མི་འཇུག་མི་འཇིག་བར་ཁས་ལེན་བ་ལ་སྟོས་མེད་མི་འཇུག་བས་ཡུལ་ཐ་དད་
དོ། །གཉིས་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་ངེས་བར་བྱེད་བ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་ རང་ལུགས་གཞག་ ཚོད་བ་
སྟོང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལོ་རྒྱ་བ་ན་དེ། རྒྱ་འབྲས་མངོན་སུམ་སྤྲུགས་ལྔ་ལས་ངེས་བར་བྱེད་དེ། དང་པོ་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱ་ལོག་བས་རྒྱ་མ་
དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་བས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་བས་ངེས་ཞེས་ཟེར། འདི་ཅམ་གྱིས་མི་ངེས་ཏེ།
གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་རྩ་སྐད་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་བས་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་
དང་། རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གིས་ངེས་ན་སྤྲུགས་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་སྲིབ་ན་འདི་མི་འཐད་བ་ཁོ་
ནའོ། །རྒྱ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་ཞེས་ཟེར། མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ལ། དེས་འཇོག་ཏུ་
མཐོང་ན་མཐོང་བ་གཉིས་དང་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ཏེ་བཞེར་འགྱུར་བའི་སྲིབ། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་

༼ ༡༡༠ ༽

སྒྲིལ་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཡི་
 མཚན་ཉིད་པའི་འདོགས་བྱེད་དང་། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་པའི་གདགས་བྱ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལའང་གཉིས་ལས་
 ཉེར་ལེན་ནི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་གཙོ་བོར་པའི་འདོགས་བྱེད་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་དེའི་བྱེད་པར་ལ་
 གཙོ་བོར་པའི་འདོགས་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུན་དང་སྤང་ན་འབྲས་བུ་སྦྱེད་ཀྱིས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་སློབ་པ་སྤྲུགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་སློབ་འགྲོའི་སྤྲུགས་གསུམ་བྱེད་པར་ཅན་ནི་དང་པོ་ས་སྤྲུགས་དག་
 པར་མེ་དུད་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱུང་མ་དམིགས་པ་ལས། མེ་མཐོང་བའི་ཆེ་རྒྱུ་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བ་བྱུང་། དེ་
 བས་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བ་བྱུང་ནས། ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྤང་གི་མེ་མེད་ན་
 མི་འབྱུང་ཞེས་རྒྱུ་པའི་བཅས་ཀྱི་སློབ་འགྲོའི་སྤྲུགས་གསུམ་བྱེད་དོ། །ཡང་དམིགས་པ་སློབ་འགྲོའི་སྤྲུགས་གསུམ་ནི།
 དང་པོ་དུ་བ་སྤྱི་བ་མཐོང་། དེ་ནས་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་བསྦྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་
 གསུམ་མོ། །འདི་ནི་སློབ་མཐོང་མི་ངེས་པ་དང་། སྤང་མ་ནི་སྤྱི་མཐོང་མ་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེའང་རྣམ་ངེས་
 ལས། གང་ཞེས།

༼༡༡༧༽

མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་སུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་
ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་གཉིས་ཀ་ལ་དགོངས་ཏེ། །མཐའ་གཉིས་ཀ་དེས་པ་ལ་སྤྲུམས་
དེས་བེན་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མས་ཀྱང་དེས་པར་བྱེད་ལ། །སེམས་དང་སྟོན་པའམ་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་
སྤྱགས་གསུམ་གྱིས་དེས་མི་རུས་པ་རྣམས་གཞན་སེལ་དེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་ཏེ། །དེགས་གང་གང་ལ་བྱུབ་པ་
དེ། །འབྲད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུམ་མི་དམིགས་པས་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
ཞིགས་ཤིང་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་བྱུབ་ལ། །སྤྲུམ་མེད་པ་དང་སྤྱིས་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་
དང་། །རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིགས་ཤིང་འབྲས་སུ་འཇོག་པས་རྒྱའི་མཐའ་གསུམ་ཞིགས་ལ། །འབྲས་
སུ་འཇོག་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་གཉིས་བྱུབ་པས་རྗེས་སུ་སྤྱགས་གསུམ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ལྗོན་པའི་སྤྱགས་
གསུམ་གྱིས་བྱུབ་པོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། །རྒྱ་འབྲས་སུ་དེས་པར་མཚན་ཉིད་སྤྲུམ་མ་
དམིགས་པས་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་མི་འབྱུབ་སྟེ། །འབྲས་སུ་བཟུང་མི་རུང་བ་སྟེད་པའི་སྤྱིར། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་
པར་མཐོང་བས་ཀྱང་རྒྱ་གཞན་མི་ཞིགས་ཏེ། །རྒྱ་ལྟར་མི་རུང་བ་སྟེད་པའི་སྤྱིར།

༼ ༡༡༣ ༽

བདེ་སྤྱད་ལ་ལས་སམ་ནད་སྦྱེད་པ་དང་འཚོ་བ་ལ་གདོན་དང་ལྷ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། ལྷ་མི་རུང་གི་མེ་དུད་སོགས་
 ལ་དེ་ལྷ་ར་དགོས་པ་མི་ཁེགས་ཀྱང་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐྱལ་བའི་མེ་དུད་རྒྱ་ལྷས་སྤྱད་པས་མི་
 གཞོན་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ལྷོང་བུའི་རྣམ་འགྲུར་དང་ལུན་པའམ། དུ་ཅམ་དང་ཅན་གྱི་མེ་
 རྒྱ་ལྷས་སྤྱད་ཐལ། དེ་དག་རྗེས་སྤྱོད་ལྷོག་གྲེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་
 ལུན་པ་ནི་ལྷོང་བུའི་རྣམ་འགྲུར་ལྷོག་པའི་སྤྱང་བ་དང་རྗེས་སྤྱོད་ལྷོག་གྲེད་པ་ལ་དེ་དང་རྗེས་སྤྱོད་ལྷོག་གྲེད་
 བ་ལྷར་མཐོང་བ་དང་། ཅན་གྱི་མེ་ལོག་པས་དུ་བ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེས་ཀྱང་མི་གཞོན་
 ལོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མིན་ལས་མི་སྦྱེ། སྦྱེ་ན་སྤྱིའི་རྒྱ་ལྷས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱེ་བར་འདོད་
 བ་དགག་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལྷས་སྤྱོད་པ་ལ་ལྷོག་པ་མི་དགོས་ཏེ།
 བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་པོ་ལས་དུ་བ་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་གང་དག་དུ་བ་མིན་པ་དེ་ནི་མེ་དེ་
 ཡི་ལྷས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ལྷས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་པོ་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་ན་
 བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོག་མཁར་ལས་འབྲུང་བའི་སྤྱོད་ལྷར་བ་དེ་དུ་བ་མིན་ཏེ། དུ་བ་དང་རྣམ་པ་འབྲེལ་
 བས་དུ་བར་འབྲུལ་པ་ལ་དུ་བ་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་

༩༡༣༽

ཟད་པའི་སྲིད་རྒྱུ་། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མིན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ན། རྫོག་གུ་བས་པའི་མེ་མེ་
མིན་པར་ཐལ་ཏེ། འུད་ཤིང་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྲིད། མ་ཁྲབ་ན། བརྒྱ་ཤིན་གྱི་སྲིད་ལོའི་སྲོ་སྲུང་བ་དེ་རྒྱ་མེ་ལས་
མ་བྱུང་ཡང་དུ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྫོག་དང་ཤིང་སོགས་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འདོད་ན་
བདེན་པ་ཞེག་ན་དེ་ལྟར་མིན་ལ། མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་མའི་རྩལ་ཕྱན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཛོག་
པ་ཡི། །རྒྱ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྫོག་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ནི་མའི་རྩལ་ཕྱན་
རྣམས་སྲོགས་གཅིག་ཏུ་སྲུང་བའི་བདག་སོའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ཡིན་ལ་བདག་རྒྱུན་དབང་སོ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །ཁོ་སོ་ཅག་གིས་བེམས་སོ་ཐམས་ཅད་
རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་འདུས་གྱི་གོང་བུར་འདོད་གྱི་རྒྱུར་པ་ཡན་གར་བ་རགས་པར་མི་འདོད་པས་རྫོག་ཤིང་ལ་མེ་རྩལ་
ཡང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་མེ་མིན་པ་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་སྲོན་དང་སྲི་མ་ཡི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད་དེ། མེ་དང་དུ་བས་
བསྐྱེད་པ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྲད་པར་ཐ་དད་པ་བཞིན་ཏེ། དུ་བ་དང་སོའི་རྒྱ་མེ་དང་དུ་བ་སྲི་མའི་རྒྱ་དུ་བ་ཡིན་
པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་

༩༡༤༽

ངོས་བཟུང་བ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་རྒྱལ་ལྟེང་ལ་བཞུགས་པ་ལོད་པར་འདོད་པ་
ལྟར་ན་མཚན་གཞི་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་རང་མཚན་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མེད་
པར་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་ལ་
འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་རྩི་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱོད་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་མི་ལུས་
པའི་སྤྱིར། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པས་སྤྱིར་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་དུ་བ་དང་མེ་དང་
བྱས་པ་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགོ་བ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷོག་པ་གཅིག་འདོད་ན་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བརྟེན་པ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
ལྷོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གོ་ལ་ལོ་ཞེས་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་
ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ། ལྷོགས་ངེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་
རང་གི་ལུགས། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབྱེད་པས་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཆེ་བདེ་
བྱེད་དགའ་བ་ན་རོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དབྱེད་པ་ཡིས་ངེས་
པར་བྱེད་ཅེས་གྲགས་ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིས་འབྲེལ་

༼ ༡༡༥ ༽

བ་ངེས་བར་བྱེད་བར་འདོད་དེ། དཔེ་ལ་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མི་མ་སྐྱུན་སྟོབས་ལ་
འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་འགོ་དང་སྟོབས་བྱུང་བ་སྤྱི་བྱུང་བྱུང་ཅེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་བ་རང་
ལུགས་ནི། ཚད་མ་ལ་མ་སྟོས་པའི་དཔྱད་བའང་གཞན་སེལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་སྤིད་བས་མི་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་
ཡང་མ་ངེས་ན་འཇུག་སྟོབས་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ངེས་ན་རྟོག་དཔྱད་ལས་མ་འདས་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་
མི་མ་སྐྱུན་སྟོབས་ལ་ཁེགས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་མེད་ན་མ་སྐྱུན་སྟོབས་དང་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་བས། ཚད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་ཡི་ངེས་བ་གཞན་དེ་མིན་སེལ་བའི་ཆ་ནས་ཡུལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྟོག་དཔྱད་དེ་
ཡི་འབྲེལ་བ་ངེས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སློབ་འཇུག་བས་སྐྱོད་ན་དང་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་
བརྒྱུང་བ་ལས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསུམ་བ་ནི། དཔྱད་བ་ཡིད་དཔྱད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཚད་མ་མིན་བ་བཞི་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། ཡིད་དཔྱད་མི་སྤིད་ལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཉིད་ཁ་སྤྱི་ལྟས་
ལོགས་ཤེས་དང་ནང་ལྟས་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དཔྱད་བ་མེད་བར་འཇུག་སྟོབས་མི་ངེས་ལ། ཚད་མ་
མེད་ན་དཔྱད་བ་འཇུག་སྤིད་བས་འབྲེལ་བ་ངེས་བ་ལ་

༩༡༦༽

གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དེ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་
 པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་གཉིས་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་སློང་ལྷོ་རྒྱུ་སྟེ། ཐ་དང་དུ་འབྲེད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་སྐྱབ་ལེ་ཉལ་
 བ་གསུམ་སོ་སོར་སྲེ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་སྐྱད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་སྐྱོན་ལ་བདག་
 གཅིག་གི་འབྲེལ་བར་འཛོགས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་ནས་རང་མཚན་ལ་
 ཟུགས་བས་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་སྟེ། གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་སྲིད་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཉེར་ལས་འབྲེལ་བ་བཏགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དུག་པའི་རྣམ་བཤད་བསྟན་ཟིན་
 ཏོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། འགལ་བ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་གང་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚོས་གཞན་དེའི་འགལ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་
 དང་། གང་རུང་གཅིག་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་ནས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། དང་པོ་ལ་
 སྟོས་ནས་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོས་ནས་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་གཉིས་
 དག་ཏུ་ཡོད་པའི་

༼༡༡༽

སྤྱིར། གཉེས་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགའ་གཉེས། དང་པོ་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགའ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གཞོན་བྱ་སྡོག་པའི་དུས། འགའ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉེས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད།
དངོས་པོ་གཉེས་ལ་གནས་པའི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཅེས་འདོད་པ་ནི། དབྱེད་ན་འཕྲད་པ་མིན་ཏེ། གཞོན་བྱ་
གཞོན་བྱེད་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྤྱི་ཅིང་། ཡ་གྲུལ་འགོད་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྷུང་མ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར།
གཉེས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གཉེས་པོ་རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་མཚོན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྒྱན་མ་གཏུགས་པར་འབྲུང་བ་ཅན་ཚོས་གཞན་ཉེ་བ་ན་རུས་མེད་དུ་
སྤྱེ་བའོ། རྒྱན་མ་གཏུགས་པར་འབྲུང་བ་ཅན་གྱི་ཚོས་གང་གིས་ཚོས་གཞན་རུས་མེད་དུ་སྤྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་གཞན་དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་
ནི་དངོས་པོ་གཞན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉེས་པ་ལ་འགའ་བ་ངེས་བཟུང་བ།
དེ་ལ་ཚུན་སྤོང་གཉེས། དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགའ་བ་ཇི་སྟེད་པ་ནི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གཉེས་
དངོས་པོའི་ཚོས་

༼༡༡༤༽

ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱན་གཉིས་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཡ་གྲུལ་དངོས་
མེད་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་མིན་ཏེ། འདི་ཡི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གཉིས་
བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་དེ་སྐད་ཅིག་ལ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ལ། དུལ་ལ་
བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། རྗེས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྲོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་
མི་སྲིད། རྒྱན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན། འགལ་བ་གནས་པའི་དུལ་གཉིས་པོ་འདི་མི་འཐད་དོ་ལོ། རྒྱན་མེད་
དེ། སྐད་ཅིག་སྲ་མ་སྲ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྲོན་མེད་པའི་སྲི་མ་སྲི་མ་སྲི་ཞིང་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་སྲོ་བརྟགས་པ་བསྐྱོག་
བྱ་དང་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་པོར་འཇོག་ལ། དེས་ན་སྲར་གྱི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚ་གང་གི་རྩལ་སྐྱོན་
འགལ་བ་གཉིས་སྐྱོན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་སྐྱོན་ཅིག་མི་གནས་པ་འགལ་ཞིང་། སྐྱོན་ཅིག་མི་གནས་ན་ནི་དང་པོ་སྲད་
ཅོམ་ནས་གཅིག་བཅོམ་པས་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་
ལན་དགག་ན། ལ་ལ་སྟེ་གངས་ཅན་པ་ནི་གང་རེག་གི་རྩལ་ཉེན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཚ་རེག་གི་ཁོངས་ན་ཉེ་བར་
ཞ་བར་འདོད། ཁ་ཅིག་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་ནི་གང་རེག་གི་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་པན་ཚུན་རྟག་པས་གཞོན་
པ་མ་གྲུས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་

༩༡༩༽

ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་གི་རྩལ་སྤྲོད་དེ་ཚ་རེག་གི་རྩལ་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་ནས་ཚ་རེག་གི་རྩལ་སྤྲོད་དུ་བསྐྱུར་བར་འདོད་པ་
དང་། ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་བསྐྱོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་སྤྲོད་པ་མེད་པར་ཡོད་ལ་གྲང་རེག་གི་རྩལ་གཞན་འོང་
བའི་གོ་ཚ་རེག་གིས་བཀག་པས་རགས་པ་བཙོམ་མི་རུས་པར་འདོད་དོ། །རྩལ་སྤྲོད་ཉག་པར་སྤྲོད་བའི་སྤྱོད་པས་དེ་
དག་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་པས་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ཉག་དུ་སྤྲོད་ཅིག་དུ་གནས་ན་སྤྲོད་ཅིག་མི་གནས་
པའི་འགའ་བ་ཉམས་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་བསྐྱུར་ན་རྩལ་སྤྲོད་ཉག་པར་འདོད་པ་འགའ་ལོ། །གཞན་ལན་རྣམས་
མི་འཐད་པ་དེས་ན་རང་ལན་ནི། འགའ་ལྔའི་རྩལ་སྤྲོད་གཉིས་སྤྲོད་ཅིག་སྤྲོད་མ་ལས་སྤྲོད་མ་སྤྲོད་པ་ན་རྩལ་སྤྲོད་གང་
མང་བ་རུས་སྤྲོད་དང་ཉུང་བ་རུས་མེད་དུ་སྤྲོད་བའི་སྤྲོད་ན་འགའ་བ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གཞོན་བྱ་སྤྱོད་པའི་དུས་
ལ། དགག་གཞན་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལ་ལ་སྤོང་གཉིན་གཉིས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྤྲོད་ཅིག་མ་གསུམ་
ལ་སྤྱོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡུན་རིང་སྟེ་བསྐྱུར་བ་དཔག་མེད་
དུ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྲོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་སྤྲོད་ཅིག་དུ་མི་
གནས་པའི་འགའ་བ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་སྤོང་བའི་ཚིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚ་གྲང་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་འགའ་བ་
རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བས་དེ་གཉིས་སྤྲོད་ཅིག་དང་པོ་ལ་

༼ ༡༣༠ ༽

སྒྲུབ། སྒྲུབ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོན་བྱ་བུ་མེད་སྐྱེས། སྒྲུབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གཞོན་བྱ་བྱུང་ལྡོག་པ་ཡིན་
 འོ། །འདི་ནི་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ནས་གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དངོས་སུ་གཞོན་པ་མིན་པ་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་
 ཅིག་དང་པོ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དངོས་སུ་དང་ལྟོན་པ་བུ་མེད་གཉིས་དངོས་སུ་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་
 སྐྱེས་པ་དང་ལྟོན་པ་འགགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་འོ། །སྒྲོ་ཡི་ཚོས་དུས་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་
 སྒྲུབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་སུ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་བུ་མེད་གཉིས་དངོས་སུ་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ཅིག་གཉིས་
 པ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་སྲིས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གཞོན་
 པའི་དོན་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་གྱི་འགལ་པ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲོང་བ། སྒྲོའི་འགལ་པ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆ་ཡོད་མེད་བཏགས་ན་མི་འཐད་པ་སྒྲོང་བ་ནི། སྒྲུབ་ཅིག་མ་གསུམ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་
 ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྒྲུབ་ཕྱི་འཆ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཚོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆ་ཤས་ཡོད་ན་དེ་ལ་
 སྒྲུབ་ཅིག་མ་གསུམ་དང་དེའི་སྒྲུབ་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འང་སྒྲུབ་ཅིག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཐུག་པ་མེད་པས་སྒྲུབ་ཅིག་
 གསུམ་ལ་ལྡོག་པའི་མཚམས་ཟིན་པ་དཀའ་ཞེ་ན། སྒྲུབ་ཅིག་གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲུབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་ལ་རྒྱན་ཡང་སྒྲུབ་ཅིག་སྒྲུབ་པས་སྲི་མ་སྐྱེས་ཅོམ་

༼ ༡༣༡ ༽

ཀྱི་སྤྱིང་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་ནི་སྤྱོད་གས་ལ་སྣོན་པས་ཆ་བཅས་དང་། སྐད་ཅིག་དུས་ལ་སྣོན་པས་ཆ་མེད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ན་མི་མཚུངས་པར་བཤད་ཟིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་
སྤང་བ་ནི། ཚོ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་རེག་རྒྱུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་གང་རེག་རྒྱུས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དམ་
རྒྱུས་མེད་བསྐྱེད། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚོ་རེག་རྒྱུས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མ་ཚང་མེད་
རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་མ་ལྟར་ན་ཚོ་རེག་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་
འགགས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚོ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་རེག་རྒྱུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་གང་རེག་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་རྒྱུས་ཅན་རྒྱུས་མེད་འབྲེན་པ་ལྟར་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གང་དང་གང་སྤང་
པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཚོ་རེག་སྣོན་པས་ཆེན་རྒྱུས་མེད་དང་། གང་རེག་སྣོན་པས་ཆེན་རྒྱུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་སྤྱི།
དཔེར་ན་འཇིམ་པ་ལས་སྣོན་པས་ཆེན་སྐྱབ་བ་དང་། ཚུ་སྣོན་པས་ཆེན་སྐྱབ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྣོན་ཡི་
འགལ་བ་ལ་རྩོད་སྤང་ནི། དེས་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བུ་སྣོན་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་ས་བོན་སྣོང་། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་
འཐད་དེ། རོ་བོ་ཅན་མེད་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་སྣོན་པས་ཆད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་
འཇོམས་པའི་རྒྱུས་པ་ཚད་མ་ལ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་

{ ༡༢༩ }

རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་སོགས་པས་ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་འང་ཡོད་མོད་གྱི། དེས་པས་སྤོང་འདོགས་
 སྤོང་བ་ནི་དེ་གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་གྱི་དེས་པ་རྗེ་སྤོང་ཡོད་པ་དེ་སྤོང་དུ་སྤོང་འདོགས་མི་སྤྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་
 འགལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོན་ལ་འགལ་བ་དགག་སྤོང་ཚད་མས་སྐྱབ། གྲུབ་པ་ལ་ཚུད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་རོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། གཞོན་བྱེད་ཡོད་པ་
 བ་གཞོན་བྱ་མེད། གཞོན་བྱ་ཡོད་པ་བ་གཞོན་བྱེད་འགགས་ཤིང་དུས་མཉམ་པའི་ཚེ་གང་ལྷ་བྱ་ལ་འགལ་འབྲེལ་
 གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོས་གཅིག་གིས་གཅིག་འགགས་པའམ་རྒྱན་མ་སྤྱད་ནས་སྤྱེ་བ་ལ་གཞོན་པར་
 བྱེད་པའི་ཚེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤོང་བཏགས་ནས་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 གཉེས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བ་མ་གཏོགས་པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་
 ཉེ། དང་པོར་གཞོན་བྱ་བྱས་མེད་དང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉེས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གཞོན་བྱེད་བྱས་
 ལྡན་དམིགས། དེ་ནས་གཞོན་བྱ་བྱས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་དེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལ་ཅིག་
 གང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནི། གྲུབ་པ་མ་དེས། མེ་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ན་དེའི་ཚེ་གང་རེག་
 སྤང་དུ་རྒྱང་ན་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་སྤང་དུ་མི་རྒྱང་ན་དེ་བས་མེ་སྟོབས་ཚེ་བའི་སྤོགས་ཚོས་
 མི་འགྲུབ་པོ་ལོ། །

༼ ༡༣༣ ༽

ཁ་ཅིག་མི་སྟོབས་ལྡན་ཏྲགས་སུ་འགོད་ལ། དགག་བྱ་གང་དེག་མི་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་བ་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་བས་ཁེགས་ཤིང་། དེ་བས་སྟོབས་ཚུང་བའི་གང་དེག་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་འགོག་བ་ལ་
 འགལ་དམིགས་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། གང་དེག་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ན་ཚ་དེག་མེད་ལ།
 སྟོབས་མཉམ་ན་གཉིས་ཀ་མེད་བར་འགྱུར་ཏེ་སྟོབས་ཅིག་མི་གནས་བའི་སྲིད། དེས་ན་ཏྲགས་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཅམ་
 གྱིས་འགྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ་མི་སྤང་བ་ཉིད་གྱིས་དེའི་འགལ་ལྷ་གང་དེག་མེད་བར་གྲུབ་བའི་སྲིད། འོ་ན་སྤང་ཅིག་དང་
 བོ་ལ་སྟོབས་ཅིག་གནས་བས་དེ་འགོག་བ་ལ་འཇུག་ལོ་ཞེ་ན། སྤང་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བ་མིན་བར་དེའི་རྒྱུན་
 འགོག་བར་བཤད་ཟེན་བའི་སྲིད། གཉིས་བ་བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བར་བཤད་བ་དང་།
 བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བ་གཉིས། དང་བོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་བོ་ལ་ཁས་སྤངས་བརྗོད་བ་དང་། དེ་དག་མི་
 འཐད་བར་བསྟན་བ་གཉིས། དང་བོ་ནི། བོད་པལ་ཆེར་སྟོབས་ཅིག་མི་གནས་བའང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་
 རྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མི་བསྐྱོབ་ཀྱང་ཚོས་གང་ཞེག་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་བ། བན་ཚུན་སྤང་
 འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུན་མི་སྐྱོབ་ཅེས་བས་སྟོབས་ཅིག་མི་གནས་བ་གཅོད་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་ན་
 དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དང་བོ་ནི། གང་ཞེག་གང་གིས་དབེན་

༼ ༡༣༽

ཞིང་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྗོད་ཅམ་དུ་གནས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། བརྒྱད་
འགལ་ཡང་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་བར་འདོད་ལ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་རྗེས་དང་ལྗོད་པ་འགལ་བ་ཡི་སློབ་པ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་རྗེས་འགལ་བ་གསུམ་
ནི། ཉམ་མི་ཉམ་དང་། ལྷོ་མིན་དང་ལྷོ་ལའི་ལྷོ་པོ་དང་། ལྷོ་སེར་ལྷ་བུ་ལོ། །ལྗོད་པ་འགལ་བ་གསུམ་ནི། མེད་
དགག་ཡིན་མིན་དང་། མེད་དགག་དང་ཤེས་བྱའི་ལྗོད་པ་དང་། བྱས་ལྗོད་དང་མི་ཉམ་པའི་ལྗོད་པ་གསུམ་མོ་
ཅེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ། ཉེས་སློང་གི་ལན་དགག་པ། ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་
དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཅམ་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ན་མེ་དུ་ལ་
སོགས་པ་རྗེས་ཐ་དད་དང་། བྱས་མི་ཉམ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷོ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྗོད་པ་ཐ་དད་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་ཉེ། པན་ཚུན་དབེན་པའི་སྤྱི་དུ། འདོད་ན། འགལ་ན་
འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་ན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐ་དད་མེ་དུད་དམ་
ལྗོད་པ་ཐ་དད་བྱས་སོགས་འབྲེལ་ལམ། རྗེས་ལྗོད་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་ལྷོ་སེར་སོགས་མ་འབྲེལ་ཡང་རུང་། པན་
ཚུན་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་འོ་པོ་ཡིན་པ་འགོག་ལ། དེ་ཉིད་འགལ་སྟོབས་གྱིས་ཡིན་

༼ ༡༣༥ ༽

བས་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅེ་ན། མེ་ཉོག་སྡོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སེར་པོར་སྤང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལུས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་སྡོན་པོ་ཡིན་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་
དགོས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉོག་གའི་སྐབས་འགར་སྡོ་སེར་སོགས་ཐ་དད་རྣམས་པན་ཚུན་འགལ་བར་
གསུངས་པ་ནི་བཏགས་པ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ་ཉེ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་སྤང་ཞེས་ལྟན་
ཅིག་འདུག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་འདོགས་པའི་ཚུལ། པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་
དད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་དབྱེ་བ་ཡིས་རིམ་
བཞིན་ནང་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པ་རྗེས་གཅིག་དང་། སྤྱི་རོལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་
སྡོག་པ་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་དེ་དག་གྲང་དེས་པན་
འདོགས་ན་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ལ་གཞོན་ན་དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་པ་ཅམ་དུ་རྣམ་
པར་གཞག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དངོས་འགལ་ནི། རང་མིན་འགོག་པ་ནི་རང་མིན་དང་དངོས་
འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་

༼ ༡༣༤ ༽

ཏྲག་མི་ཏྲག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེས་བྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་ལགལ་ནི་རང་མིན་གྱི་བྲུབ་
བྱེད་འགོག་པ་དེ་བརྒྱུད་ལགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་ཏྲག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག
མེ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། ཚུ་དེ་བྲོད་མིན་པའི་བྲུབ་བྱེད་དུ་ཐལ། བྲོད་དེ་དང་བརྒྱུད་ལགལ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྲུབ་པ་
ཁས། དེས་ན། བརྒྱུད་ལགལ་རང་མིན་བྲུབ་བྱ་འགོག་ཅེས་འདོན་པ་ནི་རང་ཉིད་ནོར་ཉེ། ལུགས་འདི་ལ་མེ་གང་
རེག་དང་བརྒྱུད་ལགལ་མིན་ཉེ། དེ་དང་པན་ཚུན་སྤང་ལགལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་
གཅིག་དངོས་མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན་ཚུ་མིན་འགོག་བྱེད་དུ་
ཐལ། ཚུ་དང་བརྒྱུད་ལགལ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྲུབ་པ་བྲེད་ལྟར་ན་དོན་གྱི་དངོས་ལགལ་ལོ། །དེས་ན་དགོངས་པ་
ནི། བྱས་པའི་རང་མིན་མ་བྱས་པའི་བྲུབ་བྱེད་ཏྲག་པ་འགོག་ཅེས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་བཤད་ལ་གཡང་མ་བླ་
ཅིག་གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། ལྷོ་མེར་སོགས་གཅིག་གྲུབ་པས་ཅིག་ཤོས་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་
ལགལ་དང་བརྒྱུད་ལགལ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་པན་ཚུན་
སྤངས་པའི་ལགལ་བ་མིན་ལ། སྤངས་པ་སྤང་རུང་ཡོད་པའམ་ཡིན་པ་ནི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ།
སྤང་ལགལ་ནི་དགག་བྱ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་

། ༡༣༧ །

སར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོར་བས་འགོག་གོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་ཡུལ་
འགལ་ལྷ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་གནས་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། སྐྱ་ཏྟག་
བ་དེ་ཡིན་པ་ནི། དེ་མིན་གྱི་བྱུང་བྱེད་བྱས་པ་ཡིས་འགོག་ལ། བན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱོ་སེར་ལྟ་བུ་
གཉིས་ནི་གཅིག་ཅིག་འོས་ཡིན་པ་སྤང་རུང་དམིགས་པ་མེད་པས་ཁེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བཏྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་རྣམ་བཤད་བསྟན་
ཟེན་ཏོ། ། ༄ །།གཉིས་པ་འཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་
བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
འཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བྱུང་བར་བསྐྱབ་པ། བྱུང་བྱེད་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཚོས་
གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། འཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་མཚན་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་
གསུམ་གྱིས་བྱུང་བྱེད། འཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་རུང་ཞིག་སྐྱོ་ལ་འཆར་བ་ན། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་།
དེ་ཉིད་ལ་སྐྱ་སྐྱོ་མ་

༼ ༡༣༤ ༽

འཇུག་བས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། དེའང་གཞི་དང་བཅས་བར་འཚར་བའི་སྲིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་སྲིར་ན་ཚོས་
 གསུམ་པོ་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེར་འཇོག་པའི་འཐད་པ། སོ་
 སོའི་མཚན་ཉིད་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱ་སྟོན་གསལ་གྱི་
 འཕལ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ཚོས་སོ། མཚན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་སྤང་གི་ཐ་སྲུང་ལྟ་བུ་
 སྟོང་ཚོས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉེན་གྱི་ཚོས་ཉེ་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་རྣམ་
 བར་གཞག་བྱ་དང་། རྣམ་བར་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པས་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི་གཞན་སེལ་ཉིད་
 ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་སྤང་དུ་མཚན་པ་ལ་ལོག་གློག་འཕལ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཚོས་
 གསུམ་པོ་སོ་སོ་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་དགོས་ཉེ། རྒྱ་མཚན་མེད་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེར་བཞག་ན་
 གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་འཚོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་བྱ། མཚན་
 གཞི་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དག་གི་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་
 གཞག་པ། དེའི་བསལ་བུ་སྟོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དག་གི་གཞན་སྟོང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷ་
 རབས་པ་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཉེ། དོན་སྟོན་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་།
 དགོས་ན་ཐུག

༼ ༡༣༩ ༽

མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཁ་ཅིག་སྟེ་ཆ་བ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ལ་འང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་
ལས་དོན་ཏེ་གཞི་ལྗོན་ལོག་ལྗོན་ལལ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་། དོན་དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་
ནས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྟད་དུ་སྐྱབ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་ལ། དེ་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་གཏུན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་
ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་སྟེ་གཙང་ནག་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནམ་གཞི་ལྗོན་ལལ་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ་
ཐ་སྟད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྟད་ལ་ལོག་ལྗོན་ལལ་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྟད་ཐ་
སྟད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་ལྗོན་ལལ་ལའང་བ་སྐྱང་གི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་ཡིན། དེ་བ་
སྐྱང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྟད་ཀྱང་ཐ་སྟད་གཉིས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་
ཀྱང་ལོག་ལྗོན་ལལ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བར་མཚོན་བྱ་
ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཐུག་མེད་ཡིན་ཏེ། ལོག་
ལྗོན་ལལ་བ་སྐྱང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་བ་སྐྱང་གི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་འགོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལ་
སྟོས་པའི་ཚོས་གསུམ་མཚན་གཞི་དང་། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་སྟོས་པའི་ཚོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་
བ་གཏུན་ཚིགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏུན་ཚིགས་
སུ་སྐྱབ་བ་

། ༡༣༠ །

ལ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་བཀོད་པ་སོགས་ཉམས་ཐུག་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། རྣམ་
འཛོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ནི་མ་དེས་པར་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་དེས་སམ་མི་དེས། དེས་ན་ནི་
མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གོ་བའི་སྲིད། མི་དེས་ན་ནི་མཚན་ཉིད་
ཐུག་མེད་འཛིག་སྟེ། འདིའི་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྲི་མ་དེས་པ་མི་སྲིད་པས་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་དེས་ལ། དེས་ན་
མཚོན་བྱ་ཡང་མི་དེས་པར་འགྱུར་བའི་སྲིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྲི་མ་མ་དེས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་
བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་དོན། མཚན་ཉིད་དང་ཉམས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་སྐྱབ་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་
མ་དེས་ཀྱང་བྱས་པ་དེས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉམས་པ་ཉམས་པ་དང་། འོག་སྐོག་འཕམ་མ་དེས་ཀྱང་དཀར་ཟམ་དེས་
ཅམ་གྱིས་བ་སྐྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་པར་མཐོང་བ་ལ་ཉམས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་
དང་། འོག་སྐོག་འཕམ་མེད་པའི་གོང་བྱ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་དེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་ཐ་
སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཞེན་རུང་ཞེག་མེད་ན་
ནི་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན་པར་ཐམ་ཏེ། ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་སྲིད། ཡོད་ན་དེ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་ཡིན་པས་བ་
སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་སྲི་མ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཐ་

༩༡༣༡༽

སྒྲིབ་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོ་སྐྱོ་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྐྱོད་སྐྱི་མ་སྐྱི་མ་མཚན་གྱི་ཡིན་པས་
ཤེས་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚོས་མི་སྲིད་ཞེས་ལ་ལ་སྟེ་གཙང་ནག་པ་འདོད་དོ། །འདི་དགག་སྟེ། དེ་
སྒྲིབ་ཡིན་ན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་བའི་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཡལ་ག་གཞན་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡལ་ཡལ་ག་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་དགོས་པས་ཤིང་ལའང་
མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡལ་ག་བཞེད་པའི་
ཚེ་མཚན་ཉིད་ཚོས་བ་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡལ་ག་ལ་མི་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་ཤིང་མིན་
པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱིར་ཏེ། ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅན་ཉིད་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་སྐྱབ་ཀྱི་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་སྐྱབ་
པའི་སྐྱིར་ཞེ་ན། བ་སྐྱབ་གི་ཐ་སྐྱོད་སྐྱབ་པ་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས་ཏེ་ཐ་སྐྱོད་ལ་ཐ་སྐྱོད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་ཐ་
སྐྱོད་སྒྲིབ་མ་དེ་ཤེས་བཟོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱིར། འོག་སྐྱོག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱོད་དེ་ཉིད་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་སྐྱབ་པར་ཤེས་བྱ་བ་སྐྱབ་གི་རོ་བོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱིར་ན།
འོག་སྐྱོག་ཤེས་ཤེས་བཟོད་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བ་སྐྱབ་གི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་ཤེས་བཟོད་ཅན་དུ་
སྐྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡལ་ག་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་འོ། །གཉིས་པ་
རང་ཐུགས་ནི། བ་སྐྱབ་ཞེས་པའི་

༼ ༡༣༩ ༽

བད་དང་འོག་ལྗོངས་ལལ་གྱི་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་ཞིག་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ན་འོག་ལྗོངས་ལལ་གྱིས་བ་སྐང་གི་ཐ་སྲུང་
འགྲུབ་པོ། །བད་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་གྱི་ཚེ་རྟོགས་ཞེ་ན། མཁས་པས་གཏམ་ཚིགས་དང་མཚན་ཉིད་གྱི་དོན་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གི་ཐ་སྲུང་འགྲུབ་ལ། ལྷན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྲུང་
སྐབ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། །འིན་ཏུ་ལྷན་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་དོ་བོ་དང་། འོག་ལྗོངས་ལལ་གྱི་དོན་གཉལ་བར་ལ་
འཕྲུངས་པ་དང་། མགྱིན་པར་སྐྱབས་པ་འཕྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བད་དོན་སྐྱེལ་དགོས་པ་སྲིད་དོ། །དེ་ཙམ་བརྗོད་
ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྲུང་སྐབ་གྱི་ཡུལ་མིན་ལོ། །འོ་ན་ལྷན་པོ་ལ་ཐ་སྲུང་རི་ལྟར་སྐབ་སྐབ་ན། རྟོགས་དང་མཚན་
ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ལ། རྟོགས་དང་མཚན་ཉིད་རེ་རེའི་
སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐ་སྲུང་མཐར་ཐུག་པས་བཞི་བ་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། བཞི་བ་པན་ཚད་
ལ་ཐ་སྲུང་མ་གྲུབ་པ་སྐབ་པའི་དགོས་ལུས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྦྱོར་པོ། །བད་པོན་གྱི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་སྦྱོར་བ་དེ་
དང་དེའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་དང་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྟོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གང་
དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཚང་བང་བཞི་ན། ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་དུད་སྦྱི་
རྟོགས་ཙམ་དང་། བྱེ་བྲག་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་

{ ༡༣༣ }

བོ། འོག་སྒོག་ལལ་མཚན་གཞི། བ་སྒྲང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། དེའི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་
 ལྡོག་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིས་འོག་སྒོག་ལལ་སྦྱིར་མཚན་ཉིད། རྗེ་བྲག་བ་སྒྲང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་
 སྦྱིར། དེ་དག་ལ་དུ་བ་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྦྱིར་ཞེས་བྲིས་པ་ན་སྦྱིར་གཏུན་ཚིགས་ཅམ་དང་། རྗེ་བྲག་
 སྦྱིར་བ་འདིར་གཏོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་
 རྒྱས་པ་བཞིན། དུ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འགོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏུན་
 ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྦྱིར་ཞེ་ན། བཤ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་བརྗོད་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་
 ལ་ཤིང་གི་བརྗོད་སྦྱར་བ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱས་པས་འགྲུབ་པོ། །སྦྱིར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱང་གོ་
 སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་སྒོག་ལལ་མཚན་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་ཡང་སྦྱི་དང་སྦྱིར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། བཤ་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་སྦྱིར་ཞབས་ཞུམ་བཞིན།
 འོག་སོགས་འདུས་པ་ཡང་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་བཤ་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་
 དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བཞིན་ཞེས་པས་འགྲུབ་ལ། སྦྱིར་བ་འདིར་གཏོགས་

། ༡༣༩ །

ཀྲང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཉེ་རྫོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བར་སྤྲོད། །འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་མི་ཤེས་བར་སྤྲང་བོ་ཙམ་བ་
ལ་སྤྱུག་བ་དཔེར་བྱས་ནས་འདིར་སྦྱོར་བ་གསུམ་བ་མེད་བར་སྤྲོ་བ་ནི། བཟའ་འདོད་ཀྱི་སྤྲང་བོ་དང་འཆད་འདོད་
སྤོབ་དཔོན་མཚུངས་བར་སྤྲང་ངོ། །གསུམ་བ་ཚོད་སྤོང་ནི། བྱ་གཙང་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བ་མེད་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཏྲགས་མིན་བར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་བ་
ཡིན་བས་དེ་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་བ་དང་བཞི་བ་ལ་སོགས་བ་བྱེད་ལའང་སྤྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་
ངོ་ལོ། །སྦྱོན་གཉིས་མེད་དེ། དུ་བ་བཞིར་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞེས་ཅི་ན་བདེན་ཡང་།
དབྱུང་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཚོས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལ་དབྱེར་མེད་བ་ཡིན་
གྱི་དུ་བའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་
སོགས་མེད་པའི་སྤྱིར། འདིས་དུ་བ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྟན་བར་འདོད་བ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་ཙམ་
དུ་ཡང་མ་སྤྱིན་བས་ལོག་པར་བཤད་པར་མ་བྱེད་ཅིག ལན་འདི་ཡིས་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་སྟོན་ལ་
མཚན་ཉིད་མེད་ན་དེ་མཚན་ཉིད་མིན་བར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སྤྱུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་སྦྱོན་ཡང་བསལ་བ་
ཡིན་ཉེ། འོག་སྟོན་ལལ་གཞིར་བཞག་ནས་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་སྟོན་གྲུབ་བ་གཞན་ཞེས་ཅི་བ་མིན་
བར།

༼ ༡༣༥ ༽

ནོག་ལྷོག་ལལ་ཉིད་དངོས་ལགས་གཙོད་པའི་དོན་ལྷོག་སྐྱབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་
གཞག་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་ལ། རང་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལོ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་བྱ་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་ཟེར་བ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱ་
གོ་བྱེད་ཅེས་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལའང་མཚུངས་པའི་སྲིད། ལགས་ཞེག་བྱ་བ་ནི་ཚོས་གསུམ་ཚང་
བ་དང་། གཙང་ནག་ལ། མཚོན་བྱའི་དོན་ལྷོག་གཞི་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པོ་འདི་མི་འཐད་དེ་
མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་ལགས་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་དོན་
ལྷོག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྷོག་པ་གཉིས་བཅད་ནས་གང་འདོད་པ་དེ་ཡི་དོན་ལྷོག་སྐྱབ་
པའི་སྲིད་རྟོ། །གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ། དགག་གཞག་སྐྱོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་རྣམས་བསྐྱབ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྷོག་རྣམས་མ་བྱལ། དོན་ལྷོག་གཞན་དུ་བྱུང། མཚན་གཞི་
ལ་མི་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞེག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་བྱབ་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་
ན་བ་སྐང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་སྐང་ཉིད་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་དང་། དེའི་མགོ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བྱང་
བར་དུ་བྱས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་

། ༡༣༦ །

བ་གཉིས། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྱུབ་ཀྱང་གང་དུ་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མིན་
 པའོ། །དབྱེ་ན། མི་སྲིད། མ་ཁྲབ། ཁྲབ་ཆེས་པ། ཁྲབ་མཉམ་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པའི་མཚོན་ཉིད། མཚོན་ཉིད་
 གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྱུབ་ཀྱང་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་ངེ་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་
 གྱུབ་པའོ། །དབྱེ་ན། འགལ་ནས། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས། མཚོན་གཞིའི་སྐྱོགས་
 གཅིག་ལ་མ་ཁྲབ་ནས་མི་གནས་པ་དང་བཞིའོ་ཞེས་བྱང་སྐྱོགས་པའི་རྟོག་གེ་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་འདོད་
 བོ། །འདི་དགག་པ་ལ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ། གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་
 སྐྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་ཅི་ན། མཚོན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། བསྐྱབ་ཆོས་དོར་བས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཆེ་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་དུ་ཐལ་ཏེ། དེ་མེད་
 དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱི་བ། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སོ། །གལ་ཏེ་མཚོན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་
 གྱི་དོན་མཚོན་གཞི་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ལ་རྫོང་གྱི། མཚོན་བྱ་ཉིད་གྱི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་མི་བརྟེན་ལ་མི་འདོད་དེ། དེ་
 ལྟར་མི་དགོས་པ་དང་མི་པན་པའི་སྤྱི་རོ་ཞེ་ན། དོན་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་མཚོན་གཞི་ལ་མི་
 གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྲིད་ནས་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་ཡང་མཚོན་

། ༡༣༧ །

གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་འཛོག་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྐྱོར་བ་མ་བཞུགས་པ་ལས་སྐྱོན་ཅི་ན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་
བ་སྐྱོན་དུ་བཅི་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་བཞུགས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་
པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ཚུལ་ལ་རགས་ལས་ཏེ། སྐྱོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞག་ན་སྐྱོན་མེད་དང། འཕེས་
བྱ་ལྟ་བུ་བཞག་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོར་བ་མ་བཞུགས་པ་ལ་སྐྱོན་བཅི་བ་ཉམས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཀ་
བཞུགས་པ་ལ་སྐྱོན་སྟོས་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལ་མཚན་བྱའི་སྐྱོན་ནི་མཚན་གཞིར་བཞུགས་པ་མ་བཞུགས་ཀྱང་
རུང་མཚན་བྱ་ལ་བཅི་ལ། མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ནི་མཚན་ཚོས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་སྟེ། མཚན་གཞིར་
བཞུགས་པ་ལ་བཅི་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཕྲད་དེ། མཚན་གཞི་ལ་བཅི་ན་མ་བཞུགས་པ་འགལ་ལ། བཞུགས་
མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་མིན་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཅི་ཚུལ་ཡང་མི་འཕྲད་དེ། ཏུ་བ་སྐྱོང་དུ་མཚན་བ་
ལ་རང་ལྡོག་རྗེས་སུ་མ་བྱུབ་པ་བཞུགས་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་
མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འདུས་པས་སྐྱོན་གཉིས་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པོ་འདི་དག་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འཕྲད་དེ། འཕྲད་ན་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གཉིས་སྐྱོན་དུ་ཅིས་མི་བཞེད་དེ་བཞེད་དགོས་
པ་ལ། ཀུན་བཏུས་དང། ལྡེ་བ་དུན་དུ་མ་གསུངས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་རང་གི་

༼༡༣༽

འདོད་པ་ནི། མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མི་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་པས། གསུམ་པོ་
འདིར་འདུས་ཏེ། སྲར་གྱི་རང་ལྷོག་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འང་སྤྱོད་དུ་འགོ་བའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་ཀྱི་ལོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་སློབ་ཀྱིས་རྣམ་གཅོད་གསུམ་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་དོན་གྱི་བཅད་བྱ་རྣམ་པར་གཅོད་ཚུལ་ཀུན་མ་ཁྲབ་པ་གཅོད་པ་སོགས་
གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཅོད་ཚུལ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་ཚིག་སྤྲད་ཐ་དད་
པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རྣམ་གཅོད་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་མ་ཁྲབ་པ་སོགས་གསུམ་གཅོད་པའི་རག་
ཡིན་ལ། སྐྱུས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པ་ལྟར་དོན་ཡང་རྣམ་པར་བཅོད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུམ་ལས་མི་
འདའོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅོད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། རང་ཉིད་ཚིག་སྤྲད་དོ་བོའི་སྐྱོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་ཁྲབ་ཆེས་པ་གཅོད། འདོད་སྐྱུས་མ་ཁྲབ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་མ་ཁྲབ་པ་
གཅོད། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་སྤོགས་མཚན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་པ་ལ་དགོངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་
ལས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སློང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་དང་མ་
བཀོད་པ་གང་ལ་བཅི། དང་

༼ ༡༣༩ ༽

སོ་ལྟར་ན་བ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་སློབ་ཤེས་ལྟུང་ལྟུང་སྤོང་བ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་གྱུར་ཏེ། དཀར་ཟམ་ལ་བཀོད་ན་
སློབ་མེད་དང་། ཉག་སྤྱར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མཚན་གཞིའི་སློབ་
ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སློབ་ཆགས་ཅམ་བ་སྤང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ལོག་སློབ་ཤེས་བཀོད་
བའང་སློབ་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་དང་། ཡང་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞིར་མཚོན་བྱ་ཞེས་སམ་མི་
ཞེས་ཤིང་། མི་སྤང་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དང་སོ་ལྟར་ན་ལོག་སློབ་ཤེས་བ་
སྤང་དུ་མཚོན་པ་ལ། སློབ་ཤེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བ་སྤང་ཞེས་པར་ཐམས་ཅད་མེད་ནས་
མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཞེས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་ཡོན་བཅི་བའི་སྐབས་འདིར་མི་གཞོད་
དེ། འདི་ལྟར་སློབ་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བཅི་ལ། འོན་ཀྱང་དཀར་ཟམ་བ་སྤང་དུ་མཚོན་པ་ལ་
སློབ་ཤེས་ལྟུང་ལྟུང་སྤོང་བ་འདི་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དཀར་ཟམ་མཚན་གཞི་ཅམ་ཡིན་གྱི་མཚོན་པར་བྱ་བ་
བ་སྤང་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་མ་བཀོད་ན་བ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་སློབ་ཤེས་སློབ་མེད་མིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་
འབྲས་ཡིན་ཡང་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་དུ་བཀོད་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལྟར། ལོག་སློབ་ཤེས་བ་སྤང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཡང་མཚན་གཞི་རྟོགས་ལ་བཀོད་ན་མཚོན་མི་རུས་པས་

༡༩༠༽

སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ལ་མཚོན་བྱ་ཁེགས་ཀྱང་སྐྱོག་ཤལ་ལ་མི་སྲིད་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་།
སྐྱོག་ཤལ་ཁ་བོ་མ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ལ་མཚོན་བྱ་ལ་དགག་
གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྟེ་གཅིང་ནག་པ་ནི། མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་བསྐྱབ་
པ་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཁེགས་ཟེར། ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོན་སྐྱོག་ལ་སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་
རུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་སྐྱོག་ཤལ་མཐོང་བ་ཡི་
དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། མིང་གིས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པའི་མཚོན་བྱ་བ་སྤང་གི་ཐ་སྙད་འདྲིན་
པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉམས་ཁས། འབྲེལ་སྟེ་མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་གང་ཞིག་རྗེས་གཅིག་ལ་སྤང་མི་སྤང་
གི་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་སྲིད་ཉམས་བྲལ་ཡིན་པས་མིང་མི་འདྲིན་ན་མཚན་ཉིད་བཟུང་། མཚོན་བྱ་མ་བཟུང་བས་
དེ་རྗེས་གཅིག་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་སྐྱོག་ཤལ་གྱིས་དགག་ཐལ་བ་སྤང་ཏུ་སྐྱབ་པ་དོན་བསྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་
བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྲིད་དཔེར་ན་བྱས་པས་མི་ཉམས་པ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེར་མ་ཟད་
བ་སྤང་གི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པ་དེ་རྗེས་ཡོད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྗེས་ཡོད་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཡང་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཐ་སྙད་ལ་བྱེད་པ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། བད་ཏུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྐྱེ་

༼༡༩༧༽

མཚན་དུ་བྱས་ནས་མཚོན་བྱའི་བད་བཏགས་པ་དེ་སྤེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་བད་བཏགས་པ་
བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཤིང་ངོ་སྤྲུམ་པ་དང་། ངག་གིས་ཤིང་བརྗོད་པ་དང་ལུས་ཀྱིས་ཤིང་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་
ནམས་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། གྲགས་པའི་བད་ཡི་རྗེས་འགོ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་
མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱེའུ་གྱུ་བྱུ་བ་ཞི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི་ལྷ་མཚན་ཉེ་དོན་ལྡོག་
ཉིད་ལ་བད་སྦྱར་བའོ། །སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྷ་རྟོགས་ནས་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་རང་གཞན་གྱི་བ་སྤང་སྤང་
དོར་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་མིན་རྗེས་ལོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་བྱུ་ཡི་སྐྱོ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་བསྦྱབ་པ་ཡིན་འོ། །སྦྱ་རང་མཚན་དང་། སྦྱ་སྦྱི་དང་། མིང་དངོས་སུ་བཏགས་པ་ཅམ་
མཚོན་བྱ་མིན་ཉེ། ལྷ་བྱིན་སོགས་མིང་གི་སྦྱ་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གདགས་རུང་ཅམ་ཡང་མིན་
ཉེ། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེས་ན་རིགས་ཀྱི་སྦྱ་དོན་ལྡོག་ལ་ལྷོས་པ་ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་
སྦྱི་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་ལ། སྦྱོ་བཏགས་ཡིན་ཉེ་དངོས་པོ་ལ་མ་བྱུ་བའི་སྤྱིར་
ནའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི། མཚན་མཚོན་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྦྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་
ཏགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཟེར་འོ། །འོག་སྐྱོག་ཤལ་གྱི་ཏགས་ཀྱིས་བ་སྤང་དཀར་ཟལ་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་
འཇུག་རུང་དུ་སྦྱབ་པའི་གྲགས་པའི་

༩༩༩༽

རྗེས་དཔག་སྟེ་ཉམས་སྲུབ་ལ་འགལ་ཏེ། ཉམས་པ་འཁྲུལ་བས་ལོག་སོགས་དང་བ་སྤང་གི་སྤྱི་དོན་ཏེ་རྣམ་པ་ལ་
གཅིག་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་བས་ལྡོག་བ་སོ་སོར་སྤེ་སྟེ་དོ་བོ་གཅིག་དུ་སྤྱོད་བ་ལ་
ཐ་སྙད་བསྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་བས་ན་འདིག་ཉེན་གྱི་དོན་ཀུན་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་སྤྱོད་
འབྲུག་པའི་སྤྱི་དུ། ཅུ་འབྲེལ་འདིས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཐམས་ཅད་གྲགས་ཉམས་སྲུབ་སྟེན་བས་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་སྲུབ་བཞེད་པར་གསལ་ཞིང་། མཚན་མཚོན་གཉིས་ལྡོག་བ་གཅིག་བ་ཡང་
བཀག་གོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་གྱིས་མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་
བཞེད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས། མཚོན་བྱ་དེས་འདོག་བ་ཡིན་ལོ། །དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་པ་བ་སྤང་གི་མཚན་གཞི་
དཀར་ཟམ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་བ་སྤོན་ཡོན་བཅི་བའི་གཞི་བ་སྤང་གི་མཚན་གཞི་ཉེན་གྱིས་ཡོད།
གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་སྤོག་དོས་བཟུང་བ། རི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུ་ལ།
མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ཕྱགས་དགག་
བ་ནི། སྤང་བ་དང་སེལ་བའི་སྤྱོད་བ་མ་སྤེད་པའི་བོད་འགའ་ཞིག་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤོག་ནི་སྤྱོད་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། རང་གི་རྣམ་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སྲུབ་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གསུམ་པོ་རང་གི་རྣམ་པར་
རང་དབང་དུ་འཆར་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་གསུམ་སོ་སེལ་བ་ལ་མི་སྟོས་

༼ ༡༤༣ ༽

བར་རྟོག་མེད་ཤེས་བའི་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་སྐྱོ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་སྣང་བའི་ལྗོན་པ་འདི་ནི་ཚོས་གསུམ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མིན་
ལ། སེལ་བ་ཡི་ཚོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྗོན་པ་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དངོས་སོའི་ཆ་བསྐྱབ་ན་
མ་ཡིན་དགག་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་སྐྱབ་ན་མེད་དགག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས། དང་སོ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་དང་མཚན་
གཞི་ནི་པལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འབྲེལ་ལ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འང་ཡོད་དེ་དངོས་སོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལ་
སྐད་ཅིག་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་། མཚན་བྱའི་སྐྱ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བརྒྱ་ཆད་
བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྔོང་བའི་
རང་རིག་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་གོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་ནི།
མཁས་པས་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་བརྒྱུན་པས་འགྲུབ་སྟེ། རྫོགས་ཆེན་སོས་མཐོང་ཉིད་
ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྔོངས་པ་ལ་ནི་བརྒྱུན་པར་བྱེད་པ་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས་ཏེ།
ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་སྔོངས་པས་འདིར། །ཞེས་གསུངས་

༩༡༩༩༽

སོ། །གསུམ་པ་ལ། རི་ལྷུང་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱོར་བའི་
དབྱེ་བ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྐྱོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་
ཀྱི་མཚོན་སྐྱོར་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱུག་ནི་རིམ་བཞིན་འོག་སོགས་འདུས་པ་དང་། བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་དང་། དཀར་
ཟལ་གསུམ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་མཚོན་པ་གསུམ། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་
འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་མཚོན་པ་གསུམ་སྟེ་བྱུག་པོ་དེ་ཡང་དག་གོ། །དེ་དག་ལས་
བསྐྱོག་པ་མིན་པར་མཚོན་པ་ལའང་མཚོན་སྐྱོར་བྱུག་སྟེ། བ་སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་
བཟུང་ནས་སྐྱིར་མཚན་ཉིད་མིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་མཚོན་པ་
གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་འོག་སོགས་འདུས་པ་དང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱིར་མཚོན་བྱ་མིན་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས། འོག་སོགས་འདུས་པ་དང་བ་
སྐྱང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་གཞིར་བཟུང་བས་སྐྱི་མཚན་གཞི་མིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་མིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་ཏེ་བྱུག་ལས། བཞི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་མིན་པར་མཚོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆ་དང་། མཚན་གཞི་མིན་པའི་ཆ་གཉིས་སྐྱོན་ཅན་སྲིད་དེ། བ་སྐྱང་ཁ་པོ་མཚོན་པ་ལ་དཀར་ཟལ་

༼ ༡༤༥ ༽

བཀོད་པ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། དེས་ན་
སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་དང་། སྲིད་ཅེས་པ་སོ་སོར་སྐྱུར་བ་འགྲེལ་བར་སྤང་ཡང་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་
ནུས་དཔྱོད་ཀྱིས་སྐྱོར་མ་ཤེས་པར་ངེ་མ་མེད་པའི་ཚིག་ལ་ལོག་པ་རྟོག་པའི་ངེ་མས་མ་སྤྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
རང་ལྗོན་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། གཞན་ལྗོན་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། འགལ་
མཚུངས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་ལྗོན་ཤེས་མཚན་གཞིར་གཞག་ནས་སྐྱོར་བ་འདིར་
གཏོགས་ཀྱི་བ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་དེའི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྗོན་གྲུབ་པ་བཀོད་པ་ན།
མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་སྤང་གི་ཐ་སྐྱད་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི་དེ་ལ་མཚན་གཞི་
འོག་ལྗོན་ཤེས་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྗོན་ཁེགས་ཀྱང་
མཚན་གཞི་འོག་ལྗོན་ཤེས་མ་ཁེགས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་
ཁེགས་ན་ནི་བྱུང་ཚེས་ཏེ། དེ་གཉིས་བ་སྤང་གི་མཚན་གཞི་མིན་སྲིད་ཞེས་ཆ་བས་ཟེར་རོ། །བ་སྤང་གི་དངོས་
འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྗོན་དེས་བ་སྤང་དང་དཀར་ཟལ་གྱི་དོན་ལྗོན་ལ་བྱུང་སྟེ། དོན་ལྗོན་གཅིག་ཡིན་པའི་
སྲིད། དེས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རང་ལྗོན་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། རང་ལྗོན་ཐ་དད་པས་

། ༡༤༡ །

མཚན་གཞི་ཡིན་ན། དངོས་སོའི་དངོས་འགལ་དངོས་མེད་ཀྱང་དངོས་སོ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚྱོད་པ་འདི་ཡི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་མ་བརྟེན་ལ། མཚོན་བྱ་མིན་
པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚན་གཞི་ཐ་དང་ལ་སྟོས་ནས་འགལ་
བ་དང་མཚུངས་བར་མངོན་པ་མེད་པ་དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བར་མངོན་པའི་སྐྱོར་བ་སྲིད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་
ཚང་བ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཏན་ཚིགས་སུ་མཚོན་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལ་
ལར་མཚུངས་བར་མངོན་པའི་སྐྱོར་བ་སྲིད་དེ། ཤེས་བྱའི་ལྗོན་པ་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་བུང་
བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་པན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྣམ་གཞག་སྲིད་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ། མིང་དོན་བསྟོན་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལྗོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་མཚན་མཚོན་གཉིས་གངས་མཉམ་ཏེ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་
ལ་མཚོན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། རང་ལྗོན་ལ་མིན་ཏེ། མི་སྐྱེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རང་ལྗོན་ཐ་དང་
པ་དང་། ཚང་མ་དང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡང་དེ་སྲིད་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་རྟོག་པས་སྟོ་སྟོར་
བ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྲིད། རྣམ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ངེས་

༡༥༩༽

ཉེ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྟོག་པའི་རོང་ལྷོ་ལྷོ་བ་ལྟ་བུ་དོན་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་མིང་དུ་སྤང་བའི་སྲིད། དེ་དག་ཀྱང་
 སོང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཚྲོམ་ཚོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་དེ། ཚྲོམ་ཚོད་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། བོད་པལ་ཆེར་མཚན་མཚོན་གཉིས་དོན་ལ་རྗེས་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་
 རོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་
 འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་དུ་མ་རུང་
 བ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་
 པས་གངས་མི་མཉམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་འཁྲུལ་ཉེ། ལུགས་དང་པོ་བཀག་ཟེན་ཅིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱམ་པ་
 མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པ་ཅེས་དུ་འགྲུར་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འགྲུར་རོ། །གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ནི་
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྐྱེན་རྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཚན་མཚོན་གཉིས་རྣམ་
 པར་གཞག་འཛོག་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཉིས་འཛོག་མི་རུས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ནི་གང་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་
 པས་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བཞག་བྱས་མིན་པས་ག་ལ་མཚུངས། གསུམ་པ་ནི། མཚན་མཚོན་དེ་དག་པན་ཚུན་
 བསྐྱོག་པ་ཡི་རྣམ་པར་གཞག་པས་འདྲིར་མི་གཞོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བས་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་བས་ཚད་མར་
 སྐྱབ་པ་ལ། སྲིད་

། ༡༤༩ །

སྐྱོལ་གྱིས་དངོས་སོར་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་གཞོན་པ་མེད་དོ། །དངོས་
སོ་འཛིན་པ་ལ་ཚད་མའི་བད་བྱེད་ན། རྗེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མི་སྐྱ་བ་ལ་ཚད་མའི་བད་བྱེད་ན་
སྲིད་གྱིས་ཀྱང་དགག་མི་བྱས་སོ། །ཡང་བྱམ་བ་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་ཀུན་རྫོབ་པར་མཚོན་པ་ལ། བྱམ་བ་དོན་
བྱེད་བྱས་པས་དོན་དམ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དོན་དེའི་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་རྩོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྐྱོས་བྲལ་
ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་བྱམ་བ་ལ་མི་སྲིད། དོན་བྱེད་བྱས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད། གཉེས་པ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ། དེས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཙོད་
པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ལ་གཞན་གྱི་བཏགས་པ་དགག་ རང་གི་ལུགས་གཞན་ རྩོད་པ་སྐྱོང་བའོ། །དང་སོ་ནི། མི་
སྐྱ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉེས་འདམ་ཀ་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་པའམ། མཚན་མཚོན་སོགས་བྱེ་སྟེ་སྐྱ་བའི་སྲོགས་
གཉེས་པ་དང་། དང་སོ་ནི། ལྷའི་བཞེད་པ་སྟེ་སྲི་མ་སྲ་མ་ལས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །སྲི་མ་ནི་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། རྒྱན་མཛད་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་པ་དང་
ཚད་མའི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི་མི་
སྐྱ་བ་མིན་ཏེ་བཅད་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་གྱི་

༩༡༥༠༽

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཚད་མ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་ཚོགས་པ་
ཡིན་ཏེ་བཅད་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོགས་པ་
གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་སྦྱ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚོགས་གསུམ་
གྱིས་མཚོན་པའི་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། རོ་བོའི་བྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ།
ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་སྒྲུང་བའམ་མ་བྱུང་བའི་དོན་ཅི་རུང་རུང་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་
ཡུལ་ཐོབ་པའོ། །བྱེད་པའི་བྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་རུས་པའོ། །དེ་ལ་བྱད་པར་དང་
པོས་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཙོད། གཉིས་པས་མི་སྲིད་པ་གཙོད། གསུམ་པས་བྱད་
ཚེས་པ་གཙོད་ལ། མ་བྱུང་པ་གཙོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐྱང་ངོ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་
ལྡན་ཏེ། སྒྲུང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་འཛིན་སྒྲུངས་མ་འབྲུལ་བ་སློབ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱད་པར་
གསུམ་ལྡན་ནི། རོ་བོའི་བྱད་པར་ལོག་སྲོགས་ཀྱི་སློབ་འདོགས་སེལ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་སློབ་འདོགས་དངོས་
སུ་གཙོད་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་སྒྲུང་མ་རྟོགས་

༩༡༧༽

སའི་དོན་ཡིན་ལ། འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་བྱུང་བར་དོན་ལ་མི་འབྱུང་བའོ། །བྱུང་བར་གསུམ་ལ་བྱེད་བ་ཡང་གསུམ་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་བ་དང་བཅས་ཏེ་གསུང་ངོ། །དེ་དག་ལས་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་ན། དང་སོ་མི་འཐད་དེ།
མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མཚོན་ཉིད་འདམ་ཀ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི་སྟེ་
དེའི་སྲིབ་རོ། །རྒྱན་གྱི་ལུགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མཚོན་ཉིད་གཉིས་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་སྟེ་བཞི་ཀར་
འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དེས་བ་ན། སོ་སོའི་མཚོན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
བ་མ་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་དུ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་གང་ཡིན་དེས་བ་ན་མངོན་རྗེས་སུ་སྐྱེ་ནས་མཚོན་ཉིད་
བཞག་བ་ཡང་སྒྲོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཚད་མ་ཞེས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མི་སྲིད་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིའི་མཚོན་
ཉིད་གཅིག་མེད་པའི་སྲིབ། ཚོས་མཚོག་གི་བཞེད་བ་མ་བྱུང་བ་གཙོད་ཚུལ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱོང་ཞེས་བ་འདི་
མི་འཐད་དེ། མཚོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་དེ་ལ་མ་བྱུང་བ་གཙོད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་ན་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱོང་བ་
དོན་མེད་ཅིང་མེད་ན་ཚིག་སྐྱེ་མ་སྒྲོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིབ། བདེན་པའི་དོན་རྟོག་ཚད་མའི་བྱེད་བ་ཡིན་གྱི་
མཚོན་ཉིད་མིན་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་བ་གཞུང་གི་དགོངས་བ་མིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་བར་གནས་བ་ནི། །ཞེས་
སོགས་དང་། རང་གི་མཚོན་ཉིད་མི་དེས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིབ་རོ། །བྲམ་ཟེའི་བཞེད་བ་བདེན་

༼ ༡༥༩ ༽

བའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྟོན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འབྲུག་དེ། དེ་ལྟར་ན་མི་དགོས་པ་དང་། མ་
ཁྲུབ་པ་དང་། མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཉེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཁྲད་པར་སྤར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རིགས་
མི་མ་སྐྱོན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་དགོས་ཉེ། རྣམ་གཅོད་མེད་པའི་སྲིད་ཉེ་འདྲིན་སྤངས་དོན་ལ་མ་
འཁྲུལ་བ་དེ་ཡིན་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་མི་འཇུག་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། འདིས་བཅད་ཤེས་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པར་
གསུངས་པས་རིགས་མི་མ་སྐྱོན་སེལ་བྱེད་ལ་དགོངས་པར་གསལ་ལོ། །དོ་བོའི་ཁྲད་པར་གྱིས་མངོན་སུམ་ལ་
མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེས་སྐྱོ་འདོགས་གཅད་པ་མེད་པའི་སྲིད། དོན་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་
པ་ལ་བྱེད་ན་མི་སྲིད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་དང་འབྲ་བ་རྟོགས་པ་ལ་དོན་རྟོགས་པར་འདོགས་པ་དང་། འབྲས་
རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབུགས་གིས་དུ་བའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་མེ་བཟུང་བར་རྣོམ་ཡང་མེ་ཅོམ་བཟུང་བའི་སྲིད།
གཉིས་པ་ནི། མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཉེ། མདོར་ཚད་མའི་
གངས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་གངས་ངེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
རྣམས་དེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞིར་
བཞག་ལ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་། སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་གསུང་བའི་
སྲིད་ལོ། །འདིར་རིག་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཉེ།

༼ ༡༥༣ ༽

སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་དུ་
གསུངས་ལ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་སྒོ་དེ་དོན་དེ་ལ་མི་
བསྐྱུ་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རུས་པས་
བསྟན་བཅོས་ལུས་རྫོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཚིག་གིས་
གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། བཤད་པ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྤང་གི་གཞུང་དུ་
གསལ་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་
ཚོས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་
ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལུས་རྫོགས་པ་ལེ་ལེ་བཤད་པའི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་དེ་མདོའི་དོན་གཙོ་
བོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ འདིས་བསྟན་བཅོས་ལུས་རྫོགས་པ་དང་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་
གཞན་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་ལ་
བཞེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པ་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་རང་མཚན་ཡོད་མེད་གང་རུང་རྫོགས་པར་དོན་
ལ་མ་ཐུན་ཏེ། དོན་གྲེད་རུས་པར་

༼ ༡༥ ༽

གནས་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་ཞེས་དང་། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།
འདི་ནི་ཚོས་མཚོག་གིས་ངོ་བོའི་བྱང་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ཏེ།
དོན་ཡོད་མེད་གང་རུང་ཐོབ་ཀྱི་དོན་ཐོབ་པར་མ་ངེས་ཏེ། འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །ཐ་སྐད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་
མ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་འཇུག་སྟེ། དེ་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད།
འདི་ནི་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཚིག་གོ། །མི་བསྐྱུ་བ་དེའང་ལས་གང་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་
གིས་དང་། བྱ་བ་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དོན་
རང་མཚན་ཡོད་ན་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མེད་ན་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་འཛིན་
སྟངས་མ་འབྲལ་བ་དོན་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་དང་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་མི་བསྐྱུ་
བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་མཚན་ལ་ཞུགས་ན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན་ལྡོག་
པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསྐྱུ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིས་
དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་གནས་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་ཞེས་པ་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཅེས་པའི་དོན་རང་
མཚན་ཡིན་ཡང་། གསལ་བྱེད་ནི་དེ་ཡོད་མེད་གང་རུང་རྟོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་

༼ ༡༥༥ ༽

རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡི་མི་བསྐྱུ་
བ་ལ་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དགོས་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ་དུའི་དོན་ཚད་པའི་སྲིབ་ལོ། །དེས་ན་
གསུམ་དུའི་ཚིག་བསྐྱུན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཅད་མེད་ཅིང་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་སྲིབ། དཔེར་ན་མ་འཁྲུལ་
བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྐྱུབ་བྱར་ཁས་སྲུང་དུ་རུང་བ་སྲོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་གསུམ་དུ་མ་སྐྱོས་པར་མི་བསྐྱུ་བ་ཅམ་གསུངས་པའི་སྲིབ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཚིགས་
བཅད་སྐྱུར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་སྐྱུམ་ན། མིན་ཏེ། ཚིགས་བཅད་སྐྱུར་བ་ལ་མ་སྐྱོས་པའི་རྣམ་ངེས་སུའང་།
གསུམ་དུ་མ་སྐྱོས་པའི་སྲིབ། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ་དུའི་ཚིག་བསྐྱུན་གྱུང་འགལ་བ་མེད་
དེ། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་རྟོག་བྲལ་དང་། རོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྐྱོས་པ་
བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ། མ་ཤེས་དོན་ཞེས་པ་དང་། ཚད་མའི་སྐྱད་
དོད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བྲ་སྐྱོས་སོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསུམ་དུའི་ཚིག་མི་དགོས་ན། མངོན་སུམ་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་
ཉིད་ལའང་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གོང་འོག་རྣམས་སུ་སྐྱུར་མ་

༼ ༡༥༦ ༽

རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྣམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། གོང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་
བཤད་ཟིན་ཅིང་། འོག་དུ་གསུངས་པ་ནི་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་དེ་སེལ་བའི་སྲིབ་མངོན་
སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་པ་སྐྱོན་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པར་སྐྱོན་བ་ཡིན་ཏེ། བཅད་བྱ་དེ་མེད་པའི་
སྲིབ་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞེག་གི་སྐྱོད་ཡུལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉེས་
རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མ་ཐུན་ན། ཉམ་མཁའ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་མེད་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་མ་བྱུང་
ཅིང་། ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་དུང་སེར་འཇིན་དང་སྐྱོན་ཤིང་འགྲོར་སྤང་ལ་སོགས་པའང་རང་མཚན་དཀར་པོ་དང་
སྐྱོད་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆེས་པ་ཡིན་ལོ་ལོ། །སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ།
སྐྱོད་ཉེ་ཡང་དགག་གཞི་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་དུ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྲིབ་ན་
ཚད་མར་འཐད་དོ། །སྐྱོན་གཉེས་པ་མེད་དེ། ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་གཉེས་ནི་སེར་པོ་དང་འགྲོ་བར་འཇིན་སྤང་དེར་མ་
བྱུང་བའི་སྲིབ་ན་སྐྱུ་བར་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་དེ་ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་སྐྱུ་བའི་སྲིབ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྲིབ་དོ། །གཉེས་པ་དེས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཙོད་པའི་ཚུལ་ལ། ཇི་ལྟར་ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་
པ་སྐྱོང་པ་གཉེས། དང་པོ་ནི། ཀུན་དུ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་ལྟོག་
བྱེད་པ་ན་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་སྐོན་སུམ་

༼ ༡༥༽

གྲེད་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ངེས་པའི་འགལ་ལྷན་གྱི་སྐྱོ་
 འདོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གཞོན་གྲུ་གཞོན་གྲེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་བ་ཡིན་
 ཞིང་། ད་གྲེ་ན་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་ངེས་པ་གཉིས། བསལ་གྲུ་སྐྱོ་འདོགས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཞེན་སྐྱོའོ། །ད་གྲེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་
 མོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི་ངེས་པས་བསལ་གྲེ་སྐྱོ་འདོགས་མིན་ཏེ། ངེས་ཤེས་དང་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་རྒྱུད་
 གཅིག་ལ་ཅིག་ཆར་དུ་མི་འཇུག་པ་གང་ཞེས། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དང་། ལྷ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་
 པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདིར་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དང་།
 འོག་ཏུ་རྗེས་དབག་གི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་ལྷ་བ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ན་དོན་སྤྱི་རང་
 མཚན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལའི་མེ་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་བུར་བའི་རྗེས་དབག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་མ་བཅད་
 དེ། ལའི་མེ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱོ་བུར་དུ་རྟོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། དེའི་སྤར་ལོག་མེ་མེད་པར་འཇིན་པའི་
 སྐྱོ་འདོགས་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དབག་དེ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་བས་མི་
 འཇུག་པས་སོ། །དེའི་སྤར་ལོག་གྱི་སྐྱོ་འགའ་ཞེས་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཡི་ཡུལ་དེ་མེ་མེད་གྱི་ས་
 ལྷོགས་རྒྱུད་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པ་དུ་འཇིན་པའི་

༼ ༡༥ ༽

མིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་བ་དང་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཐ་དད་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་
 མིན་བར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱི་ནང་གི་སྤང་སྤུན་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ན་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ན་བསལ་བྱ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་
 ཚད་མ་བཞིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན། སེལ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྐྱོ་འདོགས་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་གཉིས་འོ་སོ་
 གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་རལ་གྱི་འུ་སོས་རང་མི་གཅོད་པ་བཞིན། མི་
 གཅིག་ན་ཡང་དེར་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་
 གཉིས་དུས་གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཚར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཡང་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་
 འཐད་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་སྤུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྟགས་པ་ཡི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་
 གཞོད་དོ། །རི་ལྟར་ཞེན་སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། དེས་ཤེས་དང་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པར་
 བྱ་བའི་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཞེན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་སོ། །སྐྱོ་འདོགས་འཁྲུལ་ཚད་མ་མ་འཁྲུལ་
 བ་འཐད་དེ། ཚད་མ་ཡུལ་ཡོད་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་སྐྱོའི་རྒྱན་
 གཅིག་གི་སྒྲིག་པ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར། སྐྱོན་གསུམ་པ་མེད་དེ། སྤང་ན་སེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྐྱོ་
 འདོགས་སྐྱེས་ནས་སྤྱིས་དེས་བ་སྐྱེས་བས་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱེ་བའི་གོ་བཀག་པ་ཅམ་ལ་དེས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱོ་འདོགས་
 སེལ་བར་འཇོག་པའི་སྤྱིར་ན་དེས་བས་སྐྱོ་འདོགས་

༼༡༥༽

སེལ་བ་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚོན་བྱའི་རབ་
དབྱེ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་བཤད་པ། དེས་དགག་བསྐྱབ་
རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་དོན། བྱངས་དེས་པ། སྐྱའི་དོན་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། བོད་རྒྱལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི་མིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་
ཡིད་དབྱེད་ཚད་མ་མིན་ཡང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེམ། མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡང་
དག་ཤེས་པ་ཡོད་པ་རིགས་པ་དང་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་འཁྱེད་པར་བཀག་ཟེན་པའི་སྲིད།
ཚོས་མཚོག་ན་དེ། ཚད་མའམ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྣང་དང་། དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་
གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་དང་པོ་ཞི་མེས་བཙོ་སྟེག་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་
གྱུར་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་བ་སྣང་བ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་དབྱེ་གཞི་མིན་ཏེ། མི་བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོས་ཟེན་པས་བསྟན་བཙོས་སུ་དབྱེད་བྱ་མིན་པའི་སྲིད་
དང་། མངོན་སུམ་གཅིག་སྲུང་དེས་པས་གཉིས་མེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་སྲི་མ་གཅིག་སུ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་
འཇུག་ཏེ། སྲི་དབྱེ་གཞི་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་སྲི་ནས་དེར་འཛོག་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་

༩༡༦༠༽

བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། གཞན་གྱི་འདོད་པ་
གཉིས་པོ་མི་འཐད་པ་དེས་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དེ། ཚད་མ་དང་ཡང་དག་ཤེས་
བ་གཉིས་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དབལ་གཉིས་
སོ། །གཉིས་པོ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པར་བྱ་སྟེ། བྱམ་སྐྱམ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་
དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། བྱས་མི་རྟོག་ལྟར་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དམ། ལྷ་བ་དང་
བསེལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་གཞན་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ཡེ་ཤེས་དཔལ་ན་རེ། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དབལ་གི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་ཡིན་པས། རང་ཡང་དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་གཅིག་པ་བཀག་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། རྗེས་དབལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་གཟུང་བས་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་
དོ་བོ་གཅིག་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྲིད་རོ། །ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་དོ་བོ་ཐ་དད་
ཀྱང་མིན་ཏེ། རྗེས་དབལ་མངོན་སྲུང་ཅམ་དང་དོ་བོ་ཐ་དད་ན་རང་རིག་དང་ཐ་དད་པས་ཤེས་པ་མིན་པ་ཐལ་
པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གཉིས་པོ་སྟོ་ཡི་དོ་བོ་གཅིག་

༼ ༡༩༧ ༽

ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པའི་སྲིད། དུམ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་ཐ་དང་
ཡིན་ཏེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ལའི་མེ་ལ་རྗེས་དཔག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འདིས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པ་བཀག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དང་ན་
རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལས་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་རང་རིག་མིན་པའི་སྲིད། དུམ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་
དང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲི་མངོན་སུམ་ཅམ་དང་གཅིག་ན། དབང་མངོན་དང་ཐ་དང་པས་སྲི་མངོན་སུམ་
ཅམ་དང་ཐ་དང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་སློབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལས་གྲོལ་ཏེ། དུམ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཐ་དང་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན། རྫོགས་ཞེས་རྗེས་དཔག་ཏུ་སོང་བའི་ཡུལ་དང་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་
འགལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་རྗེས་དཔག་ནི་རྗེས་དཔག་རྟོག་ངོར་སྤང་བའི་ཡུལ་གྱི་སྲོག་པ་མིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་
དུམ་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །འབྲེ་བྲག་དབང་མངོན་དང་ཐ་དང་ཀྱང་རང་རིག་དང་གཅིག་པའི་སྲིད་ན་
བཅད་པའི་སློབ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ཏེ། ཅན་དང་ཐ་དང་པས་ཤིང་ཅམ་དང་ཐ་དང་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཤ་པ་
དང་གཅིག་པས་ཤིང་ཅམ་དང་གཅིག་པ་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། འདིས་ཤ་པ་ཤིང་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
ཏོ། །གསུམ་པ་གངས་ངེས་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་སྲིད་དེ་འཇལ་བྱེད་

། ༡༦༩ །

ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་ཉུང་བ་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཏུ་དང་། མང་བ་གསུམ་
དང་བཞི་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་ལ་གྲངས་གཞན་དང་། གྲངས་གཞན་ལ་ཚད་མ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་སྡེ་བདུན་ཏུ་གསུངས་པས་བཀག་པའི་སྲིད། བཞི་བ་སྐྱོདོན་ནི། སྤྱིར་མིང་ལ་བཤད་པ་རྒྱ་མཚོན་
ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་། འཇུག་པ་རྒྱ་མཚོན་ཅན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམ་པ་
གཉིས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། མི་འགལ་བ་དང་། འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཉིལ་འཕུང་ངམ་བྱ་ལུག་རྗེ་མོ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་འདི་ནི་འགལ་འདུ་ལུ་གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་
ན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་ནི་བརྗོད་ལ་འཇུག་ལ་བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་མཚོ་སྐྱེས་
སོ། །དེ་ལའང་ལུ་གསུམ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྗོད་ལ་ལུ་དང་པོ། སྐྱམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྗོད་ལ་གཉིས་པ།
མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་ཆགས་ལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །འོ་ན་སྐྱམ་སའི་སྤྱོད་དུམ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་
ཀ་མེད་པས་ལུ་བཞི་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལུ་བཞི་བར་མི་
བགྲང་འོ། །མིང་དེ་དག་གྲང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གི་སྐྱ་དང་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་

༼ ༡༦༣ ༽

ལས་དང་པོ་ནི། ལྷ་བྱིན་དང་མཚོན་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཤེད་དང་བ་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱི་
མ་ནི་རིགས་ལ་མི་ལྟོས་ལ། བྱི་མ་ནི་རིགས་ལ་ལྟོས་པའོ། །འདིར་མངོན་སྲུང་གི་སྤྱི་བཤམ་པའི་སྐབས་སུ་
མངོན་སྲུང་བྱི་མ་གཉིས་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ནི། རང་རིག་ཡིད་མངོན་འདོད་པ་དང་། དབང་
མངོན་ལྟོང་བྱེད་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མངོན་ལྟོང་བྱེད་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གཞོན་བྱེད་
ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སྲུང་དང་། རྗེས་དབུག་ལ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ། ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་
རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུལ་ལ་འབྱུང་པའི་ཆ་མངོན་སྲུང་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་དེ། འོར་བུའི་འོད་ལ་
འོར་བུར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དུལ་གྱི་བྱེད་པར་སྒོ་སྤྲུགས་ལ་འབྱུང་ཡང་འོར་བུ་ཅམ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཞེས་རྒྱན་བཞེད་དོ། །དུས་ལ་འབྱུང་པའི་ཆ་མངོན་སྲུང་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་
དེ། འམ་གུང་ལ་ཉིན་བྱེད་དུ་འབྱུང་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་བཤམ་ཉིན་བྱེད་གྱི་བུ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་
དུ་སྟོབ་བཞེད་དོ། །རྣམ་པ་ལ་འབྱུང་པའི་ཆ་མངོན་སྲུང་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་དེ། དུང་སེར་པོ་སྤང་བ་ཁ་དོག་ལ་
འབྱུང་ཡང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་

༼ ༡༦༩ ༽

ཞེས་ལོ་རྒྱ་བ་བཞེད་དོ། །དེ་དག་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། འོར་བུ་རང་མཚན་པས་རྣམ་པ་གཏད་པ་མེད་པའི་སྲིད་
དང་། བྱའི་གཟུགས་རང་མཚན་དང་། དུང་གི་དབྱིབས་རང་མཚན་པ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྤང་ན་དེ་
དག་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཁ་དོག་དང་ཉིན་མོའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྤང་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་དོ། །ཡང་འོར་
བུའི་འོད་ཀྱི་ཉྐགས་ལས་གཞི་དེར་འོར་བུ་ངེས་པའི་སློ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད་བར་འོག་ཏུ་འབྱུང་ལ། གཞན་
གཉིས་ལ་ཡང་འབྲས་ཉྐགས་སྲིད་ཚུལ་འགྲེལ་བར་གསལ་ལོ། །ཡང་དུང་དང་མེ་དང་ཚུལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་
འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་རིམ་བཞིན། དེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་ཚ་བ་དང་གཤེར་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་
ལོ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་སྤྲོ། །མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ལྷ་ལོ་སྲིད་སྲིད་མཆེད་ལྷ་ལ་སོ་སོར་འཇུག་པའི་
རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་བར་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་གཞན་འཇུག་པས་དབང་སོ་གཞན་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཁ་
དོག་གི་ཉྐགས་ལས་དེག་བྱ་ཉྐགས་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉྐགས་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། ཉྐག་པ་སློ་རྒྱུ་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་ཁང་ཕྱགས་ཀྱི་བྱམ་པའོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་
འཇུག་པའི་ཆེ་སློ་རྒྱུ་ཀྱི་བྱམ་པ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དང་། ཉྐག་པ་སློ་དྲིའི་སློག་ཆགས་ལ་སྲི་དྲིའི་སློག་
ཆགས་སོ་ཞེས་དུས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྲི་དྲིའི་སློག་ཆགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དང་། ཉྐག་པ་སྤྲོ་བྱའི་
དམར་སོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པའོ་

༼ ༡༤༥ ༽

ཞེས་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཚེ་སྣམ་བྱའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འབྲུལ་བ་གསུམ་པོ་དེས་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་
བ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་། དེས་དབང་ཤེས་གསུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྐྱིབ་
པའི་སྲིབ་ཏེ། དབང་ཤེས་གསུམ་པོ་དོན་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་རྟག་འཛིན་
གྱི་སྣོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྣོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འགའ་ཞིག་རྟོག་པ་
སྣམ་བྱའི་དམར་པོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པོར་འབྲུལ་དུས་གྱི་སྣམ་བྱའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དམར་པོ་
ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་པོར་འབྲུལ་བ་ཡང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་དེ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་
སྲིབ་ཞེས་ཟེར། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ནི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་མི་རིགས་པར་
བཤད་ཟེན་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་རྟོག་པ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་
སྲིབ་ལོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དབག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།
མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་གྱི་རྟགས་ལས་གཞི་འགའ་ནོར་བུ་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྣོ་རྗེས་དབག་མིན་ཏེ། རོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་

༼ ༡༤༽

མ་སྐྱེས་པ་མེད་པས་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་སྤྱི་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉེས་པ་ལན་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལན་དགག་པ། རང་ལན། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྡོང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གངས་ཤེས་སོགས་པ་ལ་ལ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་ཞེས་འདོད། སྤམ་བེ་སོགས་འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ན་
ལས་ངེས་ཞེས་བེད། མི་འབྲུག་དེ། དེ་དག་གཉེས་ཀས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་རིགས་པར་སྐྱེ་བའི་
བཞེད་པ་དོར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱི་པ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་ཚད་མ་སྤྱི་མ་དོན་མེད་དང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་
ངེས་བྱེད་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱི་པ། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ལས་རང་གི་དོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱི་པ་རོ། །གཉེས་པ་ནི། དོན་བྱེད་སྤང་དང་གོམས་པ་ཅན་ཉེ་དོན་རིག་གཉེས་དང་། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་
མས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་འཕགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ནི་
གཉེས་པོ་གང་ཡང་མིན་ལ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྟོབས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉེས་ཚར་དུ་ངེས་ཏེ། གཞན་ལ་སྟོས་ན་ངེས་བྱེད་སྤྱི་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱི་པ་
རོ། །མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བེན་པ་ཅན་རྣམས་ནི་སྤྱི་པ་ཀྱི་
ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ལས་ངེས་ཏེ། རང་གིས་ངེས་ན་སྤྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་

། ༡༦༤ །

བའི་སྲིད་རྡོ། །སྲི་མ་འདི་ལའང་གསུམ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་རྣམས་འགྲེལ་བར་གསལ་ལོ། །དེ་ངེས་བར་བྱེད་
པའི་ཚད་མ་ཡང་། མའི་རྣམ་པ་སྤང་ནས་བདེན་རླུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ན། བཙོ་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་བར་
མཐོང་ནས་མེར་ངེས་བ་དང་། ཡང་དོན་བྱེད་བར་མ་མཐོང་ཡང་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་
འཇིན་པ་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་དང་། དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་
དཔོག་པའམ། མའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་མཚེད་གྱི་རྗེས་གཞན་གྱི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ལས་ངེས་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་སྤྲོད་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་
རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་པའི་རང་ནི་སྤར་བཤད་པའི་རང་ངེས་གྱི་མཚན་གཞི་རྣམས་སོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མི་
སྐྱེ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཆར་རྡོ། །རྟོགས་པ་ངེས་པ་བྲངས་པའང་ངེས་པའི་སློན་ནས་སོ། །གཞན་དུ་རང་ལས་
ཞེས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ན། འདི་ལའང་མཚུངས་ཤིང་རྗེས་དཔག་གི་རང་ཡུལ་མ་ངེས་བར་
ཐལ་ལོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པའང་ཤེས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་མིན་པར་ཐལ་
ལོ། །དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡིན་མིན་བྱེད་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་རྡོ། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་
སྲིས་བྱུང་གི་ངེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། རེས་ཤེས་ཁོ་ན་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་ངེས་ཤེས་ཁོ་ནར་ཐལ་ལོ། །ཚད་མ་
ཞེས་པ་ནི་ཚད་མའི་དོན་ལྡོག་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པའོ། །ཉིད་ཅེས་

༩༡༤༩༽

བ་ནི་གཞན་ལྟ་ལྟ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་གོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་དང་འདི་གཉིས་ཚར་གྱི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
དངོས་བསྟན་རང་ངེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་བྱའི་གཅོ་བོ་ནི་གཞན་ངེས་དང་།
བསྟན་བ་ཅམ་ལ་རང་ངེས་ཡོད་མེད། དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱི་བ། བསྟན་བ་དང་སེམས་
ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་གྱུར་ཅིག གསུམ་པ་ནི། ལྷུང་དང་གང་ཤེས་སོགས་ཁ་ཅིག་ངེས་བྱ་དང་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་གཅིག་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་བ་གཅད་ཤེས་སུ་
འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་སོར་གྲུབ་པས་གཞན་ཇི་ལྟར་དངོས་སོར་གྲུབ་ཅེས་ཡུལ་ལ་བརྟགས་
བ་དང་། གཞན་ངེས་འདོད་པའི་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་ངེས་
སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན་ཚད་མ་མིན་པས་གཞན་ངེས་སུ་འང་མི་འཐད་ཞེས་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་གཞན་
ངེས་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་
མ་འགྲོ་ལ། དེས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་བ་འདྲེན་ན་རང་ངེས་དང་། དེ་མི་རུས་པར་གཞན་གྱིས་
ངེས་དགོས་ན་གཞན་ངེས་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་སྤྱི་གཉིས་བྱེད་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་
བ་འདྲེས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་རོ། །བཞི་པ་དེས་
དགག་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། དགག་སྐྱབ་སྤྱི་ལེ་རྣམ་གཞག་ དེའི་རང་

༩༡༠༽

བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷང་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱར་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དངོས་པོའི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དོན་ལ་ལྷ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་ལོ། །དེས་ན་སེལ་བ་ལ་ནི་
དགག་སྐྱབ་གཉིས་བྱེད་དེ། སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་རྗེས་དབག་གིས་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྲིད་ལ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་སྣང་བ་རང་མཚན་ལོ་
ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དེས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད་སློས་
རྣམ་གཅོད་ཅམ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། སློས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །དགག་
པ་ལ་དབྱེ་ན་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་སྐྱབ་པ་
སློང་བ་སྟེ་མི་འཕེན་པ་དང་། མི་སློང་བ་སྟེ་འཕེན་པ་ཡི་སློ་ནས་བྱེདོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་
ལུགས་དགག་ན། ཆ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དོན་དེ་
ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སློ་ནས་སློ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སློ་ནས་སློ་འདོགས་
གཅོད་པའོ། །དེའི་སློ་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་རྗེས་དབག་གིས་ལ་མི་ལྷན་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བདག་ཉིད་མི་
འཇལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ལའང་། རང་

༼ ༡༥༡ ༽

རིག་གིས་སློབ་ཤིང་འཛིན་དུ་བྱུང་བ་ས་ཡུལ་དེ་སྤང་དུ་འབྲུག་ས་ལས་འགྲུབ་སྟེ། སློབ་ཆེན་གཉིས་དང་སློབ་པོ་འཛིན་
བྱེད་དུ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ས་ཡུལ་ཆེན་གཉིས་དང་སློབ་པོ་འཛིན་ལ་འབྲུག་ས་ལ་འགྲུབ་བ་དང་། གཞན་རིག་གིས་
ཡུལ་དེར་སྤང་དུ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ས་སློབ་ཤིང་འཛིན་འབྲུག་ས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་སློབ་པོར་དངོས་སུ་བྱུང་
བ་ས་སློབ་པོ་ཉིད་སློབ་འཛིན་དུ་འབྲུག་ས་ལ་བྱུང་བ་དང་། དུ་བ་ལ་མེ་ཡོད་དང་། འག་བ་ཤིང་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་དངོས་
སུ་བྱུང་བ་ས་མེ་མེད་ལ་དུ་མེད་དང་ཤིང་མེད་ལ་འག་བ་མེད་བས་བྱུང་བ་འབྲུག་ས་ལ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འགོག་པའི་
ཚུལ་ཡང་སློབ་པ་ཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་ལ་ཆིག་རྒྱུ་འཛིན་པས་བྱུང་བ་ས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་
ཞིགས་ན་བྱེད་བྱུང་གཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་འབྲུག་ས་ལ་ཞིགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་དབྱུང་དེ། རྗེས་
དཔག་འབྲུག་ས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ལ་སློབ་འདོགས་
གཙོད་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་དོན་གཞན་ལ་སློབ་འདོགས་གཙོད་པ་རྟོགས་ལ་སློབ་ལ།
འབྲུག་ས་རྟོགས་འདི་རྟོགས་ལ་མ་སློབ་པར་དོན་གཞན་ལ་སློབ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འབྲུག་ས་རྟོགས་འདི་
ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་ལ་མ་སློབ་པར་སློབ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དགག་
སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་རྒྱུ་མི་འཐད་དེ། མདོན་རྗེས་གཉིས་ཚང་ལ་འབྲུག་ས་རྟོགས་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་
རང་འབྲུག་ས་ལ།

༩༡༥༩༽

ཡུལ་དགག་སྐྱབ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་དགག་བྱ་ལོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སེལ་བའི་
དགག་སྐྱབ་ཁོ་ན་འཚད་བས་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་
གཉིས་གཉིས་ཉེ་བཞིའོ། །དགག་པ་ལ་དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པ་དོན་དགག་པ་དང་། ཤེས་པ་དགག་པ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་
ལ་ཡང་མིན་པ་དང་། མེད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཉེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགག་སྐྱབ་དེ་ཡང་ཚད་མའང་
དེའི་སྟོབས་ཀྱི་འབྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སམ། སྐྱབ་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་སྐྱབ་པ་དང་། མིན་དགག་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཉེ། སྐྱེ་ལྡོག་འདྲིལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ལྡོག་པར་ངེས་པའི་ཚེ་སྐྱེ་ལྡོག་པ་བྱུང་བ་དང་། འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་ན་
སྤྱིས་རྟོགས་ལས་སྐྱེ་ལྡོག་པ་ངེས་པའི་ཚེ་དེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་
ཤེས་དང་། དགག་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཉེ། རྗེས་བ་མཁས་པས་དག་
འདྲིལ་དབང་མངོན་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་གིས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ས་སྟོབས་སུ་བྱུང་བ་མེད་པར་ངེས་
པའི་ཚེ་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་། རྗེས་པས་བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོབས་སུ་རྟོགས་ཀྱིས་བྱུང་
བ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚེ་དེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དུམ་དང་། གཟུགས་འདྲིལ་སྐྱེ་ལྡོག་
གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་སོགས་རང་རིག་གིས་བྱེད་

། ༡༥ །

བས་ཁེགས་ཚུལ་ནི་རང་འགྲུལ་ལས་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ནི། རྒྱགས་རྟོགས་ཚད་མ་མིན་ན་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་རྒྱགས་ལ་རྟོགས་བཤམ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཡུལ་ངེས་པར་བྱེད་བཤམ་ཚུལ་གསུམ་
གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྟོ་བུར་བའི་རྗེས་དབག་སྦྱེས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་རང་གིས་གྲུབ་པ་
མིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཉིད་དང་འགྲུལ་བའི་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་སྦྱིར་མངོན་
སུམ་མིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་
གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་བཤད་བསྟན་ཟེན་ཏོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་
མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དབག་གོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་དག བརྟོག་པ་
ལྟར་སྤང་། ཚད་མ་དང་འགྲུལ་བུའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་བུའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། བོད་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་དེའི་ཚད་མ་སོ་སོར་བྱེ་ནས།
དང་པོའི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྟོང་སྟོབས་
གྱིས་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཞུང་

༩༡༥༽

ལས་མ་བཤད་ཅིང་། སྲུང་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ལ། ཟློང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་སློབ་འདོགས་གཙོད་པར་
འདོད་པ་འབྲུལ་བར་བཤད་ཟིན་པའི་སྲིད་རྟོག་། རྟོགས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྟོག་
བྲལ་མ་འབྲུལ་བའོ། །དེ་ནི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཚོལ་བ་ཡིན་པས། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་དབྱུང་
དོ། །དེའང་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་སེམས་ཅིང་བར་འབྲུག་པ་ཙམ་མིན་གྱི་
སྐྱོད་འཛིན་པ་ཡིན་ལོ། །བྲལ་བའི་དོན་ནི་རང་ལྡོག་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ལོ། །མ་འབྲུལ་བ་ནི།
དབང་པོ་དང་། དུལ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་རིགས་མི་
མ་སྐྱུན་སེལ་བ་ལ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པས་མ་འབྲུལ་བ་ཉིད་གྱིས་རྟོག་བྲལ་
དུའང་གྲུབ་མོད་གྱི། དཔྱོད་པ་པ་སོགས་རྟོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གཟུང་དོན་མ་འབྲུལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་
ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱུམ་པའི་ལོག་རྟོག་བརྗོད་པའི་སྲིད་རྟོག་བྲལ་སློབ་སོ། །འདིར་སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡང་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་སེལ་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་ན་རྗེས་
དཔག་མ་འབྲུལ་བར་མི་འདོད་པས་ལོག་རྟོག་ཁོ་ན་སེལ་བ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། རྗེས་
དཔག་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྲིད་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་

༩༡༥༥༽

ལ་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སྲུང་ས་བར་མཚུངས་པ་ལས་མདོ་སྤེལ་ནི། གང་དེ་འབྲུལ་བ་ཐོག་མེད་པའི། །ཅེས་
སོགས་དང་། རྗེས་དབུག་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་བཟུང་བས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་
ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པ་དང་། །གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་གཟུང་བའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་
བ་དང་། །མདོན་སྲུལ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་སོ་དེ་ལས་ལོག་པས་མ་འབྲུལ་བར་འདོད། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་འབྲུལ་
བར་འདོད་དེ། །གཞན་དུ་ན་སྤར་གྱི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་སོ་དེའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་བར་འདོད་དགོས་ལ། །དེ་ལྟར་ན།
མིག་གིས་བསྐྱད་པ་བདག་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཤེས་བྱ་ནང་གིས་ཞུགས་པ་ན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུལ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བ་ལས་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། །རྣམ་ངེས་ལས། །མདོན་སྲུལ་རྟག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ། །མདོ་སེམས་གཉིས་ཚར་
གྱི་ལྷགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །དེས་ན་མི་སྤྱི་བའི་ཆ་ནས་བཞག་དགོས་ལ་དེ་རྗེས་དབུག་ལའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ་
ཞེས་དགོངས་པ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་ཐན་པར་གྱུར་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་གཞི་ནི། །མ་འབྲུལ་བའམ། །ལོག་རྟོག་ལ་
སྟོས་ཉེ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཅམ་མོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དབང་མདོན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །མདོན་སྲུལ་
དེའང་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས། །རང་མཐོང་བ་རང་རིག་རང་

༼ ༡༥༩ ༽

གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་རང་རིག་ལ་
ཡུལ་མེད་པ་བསལ་ལོ། །རྟེན་གྱི་སློབ་སྦྱོར་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་བ་དོན་རིག་གཉིས། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་བ་རང་
རིག་ ཉིང་འཛིན་ལ་བརྟེན་བ་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། གང་ཟག་གྱི་སློབ་སྦྱོར་སོ་
སྤྱིའི་དང་། འབགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བོ། །འདིས་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་པོ་
གསུམ་སོ་སྤྱིའི་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེ་དོ། །འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ཞེས་གསུངས་
པའི་གཞན་དབང་ནི་གང་། བརྟེན་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་ཡི་སྟོན་ལྟར་དག་རྣ་བ་གཏང་དེ་
ཉན་པར་གྱིས་ཤིག་གཞན་དབང་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་ལ། བརྟེན་ཚུལ་ནི་རྗེས་གཅིག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གི་དོན་ནོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་གཞན་དབང་ལ་
བརྟེན་ཞེས་ཅིའི་སྤྱིར་མི་བརྗོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ཁས་ལེན་པས་དེ་གཉིས་
ཆར་ལ་མ་སྟན་སྤང་བྱུང་བའི་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་གཞན་དབང་དེ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་རེ་
རེ་བ་མིན་པར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། བདག་རྒྱུན་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དུ་བཤད་ན་འདིའི་དོན་བསྐྱེད་པར་བཅའ་ཀྱང་མི་བརྟེན་
དོ། །འོ་ན་ཡུལ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་སྤོང་བྱ་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་དང་བརྗོད་སོ་

༼ ༡༥༥ ༽

སྐྱུམ་ན་མིན་ཏེ། ཡུལ་དང་བརྟེན་ལྡོག་པའི་སློབ་ལྷན་གྱི་བ་ཅམ་མོ། །མདོར་ན་མདོན་སྐྱུམ་ཐོག་མཐའ་གསུམ་ནི་
རྟེན་སྲོང་གྲུའི་སློབ་ལྷན་གྱི་བའི་གནད་ཤེས་ན་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཟད། །ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་
ལ་རང་རིག་མདོན་སྐྱུམ་དུ་བཤམ་བ་དང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བར་དབང་མདོན་གི་ཚད་འབྲས་
བསྟན་པའི་ཆེ་ཡང་རང་རིག་འབྲས་གྲུབ་བཤམ་པའི་དོན་ཡང་རྟོགས་པར་འགྲུབ་དོ། །རྩོམ་བ་པོ་ཉིད་ཀྱི་བཟུ་
མེད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་སྤྱིར་བཏུ་ལོ། །གངས་ངེས་པ་ནི། འོ་ན་གོང་གི་དབྱེ་སློབ་གསུམ་པོ་དེ་དག་
གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་སློབ་ལྷན་གྱི་བའི་མདོན་སྐྱུམ་བཞི་པོ་ནི་མདོ་སྤེ་བ་ཁོ་ནའི་
ལུགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་ཡང་མདོ་སྤེ་བའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་གྲུས་པའི་
སྤྱིར། དེའི་ལུགས་ལའང་ངོ་བོའི་སློབ་ལྷན་མིན་ཏེ། བཞི་ཀའང་ངོ་བོའི་སློབ་ལྷན་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པའི་སྤྱིར། གྱེ་
བཟུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀའི་སློབ་ལྷན་མདོན་སྐྱུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མི་འདོད་པས་
སོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལྟར་ན་འང་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀའི་སློབ་ལྷན་རང་རིག་དང་རྣམ་འགྲུབ་མདོན་སྐྱུམ་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཡུལ་ཤེས་པར་གཅིག་ ངོ་བོ་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
དབང་པོ་ལྷ་བཀའ་སྤྱིར་ཅིང་གཉིས་སྤྱང་གི་བག་ཚགས་སྤངས་པས་དབང་མདོན་དང་ཡིད་མདོན་མེད་ལ།
སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ནི་རང་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་

༩༡༥༩༽

དུལ་ཁོ་ན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པའི་སྲིད་ཏེ། རིག་བྱ་སྲིད་ཅོད་མེད་པའི་སྲིད། དབྱེ་སློ་གསུམ་པ་ནི་གྲུབ་
 མཐའ་སློ་བ་གསུམ་ཚར་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ་འདིར་དབྱེ་སློ་དང་པོ་དེ་ཉིད་གཞིར་གཞག་ནས་ཅི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་དུལ་གྱི་སློ་ནས་སྲིད་པའི་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་དེ་མངོ་སྤེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་
 བས། དགོ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མིག་དང་ཡིད་དོ་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་སློ་བའི་ལུགས་ལ། རང་རིག་མི་འདོད་པ། གཞན་གསུམ་ངེས་
 པའི་སྲིད་དང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན། བྱི་མ་གཉིས་ལས་གཞན་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་མི་
 སྲིད་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལོ། །གང་དག་ལུགས་འདི་ལ་དབང་མངོན་གཏན་མེད་དུ་འདོད་
 པ་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་པན་གཞོད་གྱི་མེ་ཚུ་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཏུ་མ་ངེས་ཤིང་། རང་རིག་ལ་
 དེ་དག་སྤང་བ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྲིད་དང་། མེ་ཚུ་སོགས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལས་ཐ་སྙད་དུ་མེ་ཚུ་
 སོགས་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པ་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་པན་ཚུན་འཚོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་དག་ལོག་ཤེས་
 ཁོ་ནར་ངེས་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པ་དང་། དུལ་དང་སྤང་བ་ཉིད་མེད་འདིའི། །ཞེས་
 སོགས། ཅུ་འགྲེལ་གྱི་ཚད་

༩༩༠༽

ཞེས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་གྱེད་དབང་རྒྱས་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལུང་དེ་འདིར་བྲངས་པ་ནི། མདོ་
 སེམས་གཉིས་ཀའང་དབང་པོའི་མཚན་གཞི་རྒྱས་པ་ལ་འཛོག་པར་འབྲ་བ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི་ངེ་ལྷ་བ་
 བཞིན་དུ་སྟོན་པར་མཚུངས་པ་ནི་མིན་ལོ། །འབྲ་བར་ནི་སྲ་མས་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་བེམས་པོ་དང་སྤྱི་མས་ཤེས་པར་
 འདོད་པའོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པ་དེ་ཤེས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་
 གྱིས་དོན་འདི་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། དབང་མདོན་སྐབས་སུ་གྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་འདོད་པའི་དབང་པོ་བཀག་ནས་མདོ་
 སྤེ་བ་ལྷར་མཛད། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་བལྟན་བཙུག་འདི་ཡི་མཐར་ཐུག་གི་
 བྱུང་མཐའ་ལ་གནས་ཏེ་སྤྱི་བ་སྲ་མ་སྐྱབ་པར་མཛད་དེ། རྣལ་འབྱོར་བ་ཡང་སློ་བྱེད་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་།
 འདི་ཉིད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ན་མདོ་སྤེ་བ་ལྷར་མཛད་ལ། ཞེས་སོགས་དང་
 ཚུལ་མཚུངས་པར་བཞེད་པའོ། །དོན་ལ་རྟོག་ཅིང་སྟོན་པའི་རྣམ་དཔྱད་དོ། །དེ་ལས་སྤྱིས་བར་རྗེས་འགྲོ་ངེས་
 པའི་སློ་ནས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྷར་དབང་དོན་བར་མ་ཚོད་དང་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་
 ལས་དབང་དོན་བར་མ་ཚོད་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་
 རྒྱས་པ་ཞེས་ལ་བཞེན་པར་བྱས་སྟེ། མེ་དུད་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་སྟོག་པ་ངེས་པས་འབྱུང་སྟེ། དབང་བཞེན་འདི་ལ་
 ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་མ་ཚང་

༩༡༡༽

ཡང་དབང་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་རྟགས་ལས་རྒྱས་བ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱས་བ་དེ་ཡང་བཅས་ཤེས་གཉིས་
 ལས་ཤེས་བར་མི་འབྲུང་བའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་བ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུག་བར་བསྐྱབ་བ་ནི། རོན་རང་མཚན་གསལ་
 བར་སྤང་བའི་སྲིད། རླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་བ་སྤང་བ་བཞིན་ཞེས་བྲ་བ་བྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་རྟོག་མེད་འབྲུབ་ལ། རོན་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་བའི་སྲིད་ཞེས་བསམ་འཁྲུག་བ་མེད་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་
 བོ། །སྐྱབ་བྱེད་དང་པོ་ནི། དེ་སྲིད་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་སྒོ། །ཞེས་བའི་རིགས་བ་ཡིན་པས། དེ་དབང་མངོན་
 འཚད་བྱེད་དུ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་བ་ནི། ཤེས་བ་གང་ཞེག་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ཡུལ་དང་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ལས་སྐྱེས་བར་འབྲུབ་ལ། ཡུལ་དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྐྱད་མི་བྱེད་བར་བདག་
 རྒྱུན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་དབང་ཤེས་བྱེ་བྲག་དབང་མངོན་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱེད་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་ཡིད་བྱེད་ནི་ཤེས་བ་
 གཞན་བསྐྱེད་བ་ཡིའང་རྒྱ་ཡིན་པས་དང་པོ་བདེ་རླག་ཏུ་མི་གོ་བས་ཡུལ་ཤེས་བ་ལ་སོགས་བར་ཐ་སྐྱད་མ་
 མཛད་ལ། དབང་པོ་ནི་ཤེས་བ་དེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་དབང་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྐྱད་མཛད་བ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་སྐྱེས་སྲིད་དང་དབྱུག་གྲུའང་དགོས་ལ། ལྷ་གྲུ་ལ་ས་དང་རྩ་ལ་སོགས་བ་དགོས་ཀྱང་།
 དབྱུག་གྲུའི་སྐྱེད་པའི་སྲིད་ཞེས་མི་བཟོད་བར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་ནས་རྩའི་སྐྱེད་པའི་སྲིད་ནས་ཀྱི་སྲིད་ཀྱི་
 ཞེས་བཟོད་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་འང་ཐུན་མོང་མིན་ཡིན་

། ༡༥༣ །

རྒྱ་ཡི་སྲིད། །སོགས་དང། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་སྐྱེད་བྱེད་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡིད་
མངོན་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། །ཡུལ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དབང་ལེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་
དམིགས་པ་དང། སྲི་མས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་དུས་སུ་འགགས་
མ་ཐག་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་ལེས་ནི་ཡིད་དབང་ཡིན་ལ། དེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེས་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ལེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཞུང་འདིའི་འབྲུ་མཚོན་ལ་
གཞན་པལ་ཆེར་ཚོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཆད་མར་སྐྱབ་བ། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་
དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་མངོན་ལྟ་ཅིག་ཆར་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་
ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ལྟ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། རྒྱ་ཐ་དད་པས་ཁ་སྲི་ལྟའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྒྱུད་ཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་ཡང་སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་དེ།
དེའི་ཆེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ལེས་ཀྱི་སྤང་ན་ཁ་ནང་ལྟས་ལ་རང་རིག་གི་རྒྱན་གཅིག་ལས་མེད་
པའི་སྲིད། དཔེར་ན་དབང་ལེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆད་མ་
ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་

༼ ༡༤༣ ༽

མིན་ཞེ་ན། འོན་པ་དེན་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱན་མེད་པའི་སྲིད་ན་གཞན་ངེས་
བཞིན་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་བྱས་པའི་སྲིད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་ཚད་མ་ཡིན་འོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་འོ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱལ་སྲ་རབ་ཡིན་ཡང་དེར་
མི་སྐྱང་བས་རྗེས་ཀྱི་དོར་ཡུལ་དུ་མི་འདོག་པ་བཞིན་འོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ལ་རྒྱན་ཡོད་མེད་ལས་
རང་ལས་ངེས་བྱས་པ་དང་མི་བྱས་པ་ཅིའི་སྲིད་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་རྗེས་ལོགས་སུ་གྱུར་
པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྲ་མའི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་དེས་ན། དབང་
ཤེས་ནི་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྗེས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་སྲ་
མའི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཡིད་དབང་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་མིན་པ། དེའི་སྲིད་ན་ཡིད་མངོན་དེ་ལ་རྒྱན་མེད་དོ། །འབྲུ་
སྟེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྒྱན་དེ་དབང་མངོན་ཁོ་ནའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲ་མའི་ཉེགས་བྱུང་སྟེ།
ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་སྲི་མ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་དོ། །མདོར་
ན་དབང་མངོན་སྲ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་ཏེ་སྲི་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་མངོན་ནི་དེ་ལས་ལོག་པས་རྒྱན་ཡོད་པ་
དང་མེད་པའི་དོན་འོ། །གསུམ་པ་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་དོས་བཟུང་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་རྩི་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་རྗོགས་རྗེས་སུ་ཡིད་

། ༡༥ །

མངོན་གཅིག་སྐྱེའམ་སྐྱེལ་མར་འགྲུང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཛད་པ་དབང་མངོན་རེ་དང་ཡིད་མངོན་རེ་སྐྱེལ་མར་སྐྱེ་
བས་མགོ་དབང་མངོན་གྱི་འཛིན་ལ་མཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་མཚོག་
དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ་བ་བཞེད་དོ། །ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོན་
བྱེད་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྤེའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་ལ། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ་དབང་
མངོན་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་དུས་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་པ་སྤིད་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤིབ།
ལུགས་གཉིས་པོ་མི་འཐད་པ་དེས་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་མེད་དུ་སྐྱེ་ལ། དེ་དབང་
ཤེས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེད། ཡིད་
མངོན་གྱི་རྒྱུ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྲུང་བས་དབང་མངོན་ལས་རྗེས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་དབང་མངོན་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེདོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ངེ་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་ཅར་
སྐྱེས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་རྒྱུ་གཞན་ཉེ་ཐ་དད་པ་དུ་མར་འགྲུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་
ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དེ་སྤོང་བྱེད་རང་རིག་ཡང་རྒྱུ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ཡིན་པའི་
སྤིབ། འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུ་དུ་མ་དང་། ལྷ་མ་ནི་ཡིད་མངོན་དུ་མ་
རྒྱུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུ་དུ་མར་འགྲུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་བརྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཟུང་དབང་
མངོན་གྱི་རྒྱུ་མ་རྗོགས་

། ༡༥༥ །

བ་དེ་སྲིད་དུ་སྲེལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་རྒྱུན་ཡོད་མེད་གྱིས་ངེས་མ་ངེས་སྲིད་བས་
རྒྱུན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གངས་མཉམ་བར་སྐྱེ་སྲིད་བས་ཚོས་མཚོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གོལ་
ལོ། །གཉིས་བ་ནི། དེས་ན་ཁ་སྤྱི་བལྟས་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་ནང་བལྟ་ལ་རང་རིག་གཅིག་སྟེ་
འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲར་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་འདི་ལོན་འཐད་དོ། །བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བྱེད་པ་ཉམས་
ཤིང་དམིགས་རྒྱུན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་སྐྱེད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྷ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་དེ། རྒྱུན་
གསུམ་ཚོགས་པ་སྲིད་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན་གངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་བཤད་པར་དཀའ་བའི་སྤྱིར། ལྷ་མ་
དམ་པའི་གསུང་རྒྱུན་བྱི་མ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྲོང་ནི། རྣ་བ་མ་སྤྱག་པ་ན་རེ། དབང་པོས་བཟུང་བྱིན་
འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ལོང་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་གྱི་
ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་བས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལ་
སྟོས་པའི་སྤྱིར་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་བས་མི་མཐོང་བས་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་
དོ། །དེའང་། དེ་སྤྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་སྟེ་སྲོང་བའི་འཛིན་རྣམ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་

༩༡༤༦༽

མཁས་པ་རྣམ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ཚོད་སྐྱོད་ནི། །ཁ་ཅིག་རང་རིག་པ་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་
 མེད་པའི་སྲིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན་གངས་ཅན་ལྟར་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་
 རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་སྐྱེ་ནི་རང་ལས་སྐྱོན་གསལ་སོར་མེད་པ་
 གསལ་བར་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་གྲུབ་ན་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཤིང་མ་གྲུབ་ན་བསྐྱེད་མི་ལུས་ལ། རང་རིག་
 ནི་བེམས་སོ་ལས་བསྐྱོག་ནས་རང་ཉིད་རིག་པར་སྐྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་ཚད་
 མ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ་ནི། རོ་ན་རང་རིག་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་
 མིན་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བཤད་བྱེད་ཏེ། །བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། ཡུལ་ལ་
 ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་སོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། རྒྱ་བསམ་པའོ། །དང་
 སོ་ལ་གཉིས་ལས་དང་སོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། བོད་རྣམས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མ་སོ་
 སོར་སྲེ་ནས་སྲེ་མའི་མཚན་ཉིད་བདག་རྒྱུན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པའི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་སྲར་མ་རྟོགས་པའི་
 ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་འཇོག་པ་འཇུག་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྲར་བཞིན་
 བོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཇུག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། ཟད་

༩༡༥༽

བར་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་འབྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉེན་གྱིས་དབྱེ་ན།
ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་ཉེ་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་འབྲོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དེ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་སློབ་
པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པས་མི་སློབ་པ་གཅིག་ལུ་དང་། ཐེག་ཆེན་སློབ་མི་སློབ་པའི་སློ་
ནས་ལྡོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། ལྷ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པ་བཅུར་དབྱེ་སྟེ། རེ་རེ་ལ་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་
གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་གྱི་རྒྱ། དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས།
ཐབས་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏུན་དང་སློན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་
རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་གཉིས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་
ཕན་ཚུན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་རྣམ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པས་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་
པ་འབྲུབ་པར་འབྱུར་ཉེ། ཤེས་རབ་གྱིས་ཉེར་ལེན་དང་ཐབས་གྱིས་རྒྱུན་བྱས་པས་རི་ལྟ་བ་དང་། ཐབས་གྱིས་
ཉེར་ལེན་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་སྣམ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས་རི་སྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཆོ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་དང་གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་པ་བསྟོམས་པས་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱའི་
ཆོགས་དང་བདག་མེད་སྟེན་དང་གཉིས་གྱིས་རང་རྒྱལ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་

༼༡༥༽

ཚོགས་དང་། ལྷོང་ཉིད་སྣང་རྗེས་སྣང་ལོ་ཅན་གྱིས་ཐེག་ཚེན་གྱི་བྱང་ཚུབ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་
 བེ། ཉན་རང་གཉིས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་གཞན་དོན་ཚེན་ལོ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གཉིས་པོ་
 ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྐྱོམས་པས་རང་རང་གི་རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་སེམས་
 མི་གསལ་བའི་བཤག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཐབས་ལ་སྦྱངས་པ་ཞེན་པས་སོ། །མ་གོམས་པའི་རིག་པ་
 ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་མཁྲེན་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་རབ་གོམས་
 པའི་བཟོའི་གནས་གོམས་པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ། མི་ཤེས་པའི་
 བཤག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མཁྲེན་བཅེ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
 སྤྱིར་འདི་ནི་གཉིས་པོ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འབགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། འོ་
 བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་འདི་ཡི་ལན་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་
 ཅད་ཚད་མར་སྦྱབ་པ། ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ། དུས་གསུམ་མཁྲེན་པའི་ཡི་ཤེས་དབྱེད་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་གསུམ་ཀུན་ཚད་མར་གྲུབ་སྟེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱེད་སྟེ།
 བཅད་ཤེས་དང་ནི་དེས་པ་གཉིས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མངོན་སུམ་མིན་པ་དེས་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་
 སྟེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་དེས་པ་

༩༡༩༽

བྲངས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྗོད་བྱེད་ཅིང་། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཚགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་
 བེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འབྲེལ། སྒོ་ནས་གནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་བཤད་གཞག་ན་ཉིང་དེ་
 འཇིན་ལས་འཇུག་ལྗོད་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཚགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སྒོ་ནས་ལམ་ལས་གྲུབ་
 པའི་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིང་དེ་འཇིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ལས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྗོད་བྱེད་པར་
 གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཐུན་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
 འགལ་ལ། མཐུན་ན་སྤང་ནས་མཐུན་ན་དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྤང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་
 ཡུལ་ཅན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། གཉིད་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སད་པའི་སྟོང་དཔག་པར་མི་རུས་ན་གཟུང་
 འཇིན་གྱི་བསྐྱད་པའི་ཚུར་མཐོང་གིས་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེ་ཡི་ཡུལ་མཐུན་པའི་ཚུལ་དཔག་པ་མི་
 རུས་ཏེ། གནས་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། རོ་བོ་སྐྱབ་པ། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ། གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྟོང་
 བའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ལས་འདས་པ་སྐྱབ་ན། རྒྱན་གྱིས་གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཀུན་སྟོང་གཞལ་བྱ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་རོལ་དུ་གྱུར་བའང་དཔག་

༼ ༡༩༠ ༽

ལུས་པས་བྱས་སྟེ། རང་རང་གི་ཡུལ་བཤའ་བ་བཞིན། གཞུང་འབྲུམ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་སོ་དེས་ཀྱང་དོན་
དང་མ་ཐུན་ཞིང་འགལ་བར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་སྐྱབ་བར་ལུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་
འབྱུང་རུང་སྐྱབ་པ་ལ། རྟགས་དགོད་པ། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། གང་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་
ངང་གིས་རྫོགས་ནས་ཉེ་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱོམ་པ་དེ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་འབྱུང་སྟེ། འདོད་འཇིགས་
གོམས་པ་བཞིན། ལྷོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་འང་བརྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱོམ་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱིས་འབྱུང་བོ། །རྟགས་དེའི་
ཚོས་ཅན་ནི་རང་རྐྱུན་ལ་མངོན་སུམ་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་རྟགས་གྱིས་
འབྱུང་བོ། །བསྐྱབ་བྱ་ནི་འབྱུང་རུང་ཅམ་དང་། འབྱུང་ངེས་པ་ཉིད་མིན་ཉེ། རྟེན་དང་སྤང་བ་རུང་བ་ཅམ་མི་སྐྱོམ་
པ་ལའང་ཡོད་ཅིང་དེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་དང་སྤུན་ཞིང་འགལ་
རྟེན་མེད་ན་གསལ་སྤང་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཉེ། རྐྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྟེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་
དཔོག་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤོགས་ཚོས་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་སོ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ། གོམས་པ་
རང་གི་ངང་གིས་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། འདི་
ལ་བྱ་བཅང་སོགས་

༼ ༡༩༧ ༽

ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་དང་མ་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་སྟེ།
 རང་རིག་གིས་ཁྱེད་ལ། དབྱུང་གི་རིག་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ།
 རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཅམ་རིག་པ་སྤྲོ་མ་ལས་རྣམས་ལ་རང་གྲུབ་པས་རིག་པ་སྤྲོ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁྱེད་ལ་ལྟ་བུ་རིག་པ་སྤྲོ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལ་ཉེ། དུ་
 བ་ཅམ་མེ་ལས་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་མེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་
 ལ་ཁྱེད་ལ་བཞེན་ལོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་སྤྲོ་མ་སྟེན་པར་གྲུབ་པས་
 རིག་པ་སྤྲོ་མ་མི་སྟེན་པའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁྱེད་ལ་ལྟ་བུ་རིག་པ་སྤྲོ་མ་མི་སྟེན་པའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་
 ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལ་ཉེ། སྟོན་མ་ཅམ་གྱིས་འོད་འཁྱིལ་པར་གྲུབ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་འོད་མི་འཁྱིལ་བའི་སྟོན་མའི་
 བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་ལ་བཞེན་ཞེས་ཟེར་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཅམ་
 འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྟེ། འཆིའི་ཐོག་མཐའ་སྟེན་པའི་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚུར་རོལ་མཛེས་པ་བ་ལྟར་དང་སོའི་
 སེམས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྟེ། བར་བ་མའི་ལུས་ལས་སྟེ། བར་འདོད་པས་རྒྱ་གཞན་དོགས་
 པའི་སྤྱིར་དང་། འཆི་བའི་སེམས་གྱིས་ཀྱང་སེམས་སྤྲོ་མ་མི་སྟེན་པར་མེ་རྣམས་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་དོགས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟ་རིག་ཅམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་འཛིག་རྟེན་

༼ ༡༩༩ ༽

སྤྲི་ལེས་ན་ཆད་པར་ལྷ་བའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་རྟོ། །ཡང་མེ་དང་སློན་མ་དབེར་མི་རུང་
སྟེ། དུ་བའི་དང་པོ་དུ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་དབེར་དགོས་ཀྱི། དུ་བ་དང་པོ་རིགས་མི་མ་ཐུན་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེས་
མ་ཐག་པའི་སེམས་ལུས་ལས་སྐྱེས་པའི་དབེར་འགྱུར་བའི་སྲིར་དང་། སློན་མ་རྣམ་ཁ་མས་སློན་མ་གཞན་
བསྐྱེད་པ་ཞིག་དབེར་དགོས་ཀྱི་སློན་མ་ལ་འོད་འབྱེན་པས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་ལ་གསལ་བས་བྱུང་བའི་དབེར་
རུང་གི་སྲི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དབེ་ཉིད་མེན་པའི་སྲིར་རྟོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རྟགས་དགོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སེམས་ལས་གཞན་ལ་སྟོས་
མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་པའི་སློན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་སྟེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཚོས་
ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སེམས་སྤྲི་མ་སློན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིར། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་
བྱ་བའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ཚུ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ། ལྷོགས་ཚོས་ནི་སྤོང་བའམ་རྟགས་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བྱུང་
བ་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་འགྱུར་སྟེ། འབྲེལ་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱབ་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ།
བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་
དགོད་ན། ཚུ་ལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་ཁའི་སེམས་ཚོས་ཅན། སེམས་

༼ ༡༤༣ ༽

སྤྱི་མ་སྤྱི་དང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ དེ་དེ་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། ཚོགས་པ་ཐ་མའི་སྤྱི་གྲུ་བཞིན་ཞེས་
པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་རིག་པའི་སྤྱི་མཐའ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་གས་ཚོས་དང་བྱུང་བ་བསྐྱུབ་པ་
གཉིས། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་དངོས་ནི། སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཞིང་།
གོགས་ནི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་རྒྱགས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏུན་ལ་དབབ་པ་ལ་
འཁོར་བའི་འཇུག་ལྗོན་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཅེས་བྱ་བ་ན་རེ། ལས་
ལུས་གཉིས་པོ་སྤང་བའི་སྤྱི་དུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། སེམས་སྤྱི་མ་ཟད་ལས་དང་ལུས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་ཀྱང་སྤྱི་བ་ལྗོན་ཏེ། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ལུང་ལོག་ན་སྤྱི་
གྲུ་མི་སྤྱི་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དཀའ་སྤྱི་མེད་ཀྱིས་ལས་ཟད་ན་ཡང་སྤྱི་མིན་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། ལས་དང་ལུས་
འཛིན་པའི་དཀའ་སྤྱི་མིན་ལས་མིན་ཏེ། ལས་ནི་མཐའ་ཡས་པས་སྤང་མི་རུས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཤེས་པར་མི་
རུས་པའི་སྤྱི་དང་། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་དུ་མ་སྤངས་ན་ལས་ལུས་སྤྱི་མི་སྤངས་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱི་བས་
མི་པན་པའི་སྤྱི་དང་། བདག་སྤྱི་དུ་སྤངས་ན་ལས་ལུས་མ་སྤང་ཀྱང་བྱུང་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྷུང་ཡང་སྤྱི་དུ་མི་ལེན་
པས་མི་དགོས་པའི་སྤྱི་དུ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་འཁོར་བར་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ལོས་བཟུང་བ། དེ་དེ་གཉེན་པོ་

༡༩༥༽

དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་ཡང་སྲིད་ཅམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ། གྲེ་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་
བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་བའང་མ་རིག་པ་འཛིན་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཞན་
འབྱུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆགས་སྤང་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས་ནས། དགོ་བ་ལས་འཁོར་བ་
མཐོ་རིས་གསུམ་དང་། མི་དགོ་བ་ལས་ངན་སོང་གསུམ་དང་། མི་གཡོ་བ་ལས་ཁམས་གོང་མ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆེ་འདིའི་འཆི་ཀའི་མིག་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་སྤྱི་
མའི་མིག་སོགས་དང་འཆི་ཀའི་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་དབང་པོས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱི་མའི་
དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། ཆེ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྱོད་པ་རེ་མགོ་མཚོན་དང་། མཐའ་དག་དཔྱིས་
འབྱེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞེས་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་རེ་མགོ་མཚོན་ནམ་རྒྱང་སྲིང་
བ་ཅམ་དུ་བྱས་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱས་མིན་ཏེ། རྒྱ་བདག་འཛིན་དང་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར། དེའང་།
བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་མེད་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་ནི་བདག་
དང་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་

། ༡༥༥ །

མི་རྟལ་གམ་ཚ་གང་བཞིན་འོ། དེ་བས་ན་བདག་མེད་མཐོང་བས་བདག་འཛིན་དེ་སྲུན་འབྲིན་བར་བྱས་ཏེ་འབྲས་
བུ་སྐྱེ་བ་ལས་གོལ་ཏེ། ལྷོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚོད་སྤོང་
ལ། སྐྱེ་རྒྱ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་བར་གསལ་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འགྲེལ་བར་གསལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ལྷུང་ན་ལས་འདས་ན་རྟེན་མི་
བརྟན་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཡང་སྤིད་མི་ལེན་ན་རྟེན་བརྟན་པ་མི་འགྲུབ་
བོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་མཐའ་མཐོང་ལ། མ་བསྐྱེད་མཐའ་མཐོང་མ་ཐུན་
རྒྱུན་འཛོམས་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྤི་མ་འབྲིན་བར་དེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་
བདག་མེད་མཐོང་བའི་མེས་བདག་འཛིན་ཀྱི་ས་བོན་བསྐྱེད་མཐའ་མཐོང་སྤི་མཐའ་འགྲུབ་ལ། སྤིད་པའི་
མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་སྤོང་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་ཡང་སྤིད་སྤི་མ་འབྲིན་བར་དེས་པ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་
སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་བརྟན་པས་ཚོག་མོད། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་སྤིད་པ་སྤི་མ་ལེན་
པའི་རྟེན་བརྟན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུན་མི་ཚད་པས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བདག་འཛིན་
མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། འཆི་ཁའི་སེམས་ཚོས་ཅན། སེམས་གསལ་བ་སྤི་མ་སྐྱེད་བར་དེས་
ཏེ། དེ་སྐྱེད་པ་

། ༡༤༦ །

ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་སྲིད་ཉེ། སེམས་ལས་གཞན་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མར་གྲུར་བའི་རྒྱ་གཞི་མི་དགོས་པ་
དང་། བདག་འཛིན་གྱི་གོགས་བདག་མེད་ལྟ་བུ་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་གང་གོགས་མེད་ཅིང་རྒྱ་གཞན་
ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་སྲི་མ་སྲུང་ངེས་ཉེ། གོགས་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། སེམས་
གསལ་བ་ཡང་གོགས་མེད་ཅིང་གསལ་བ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལས་སྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་གོམས་པ་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲུར་བ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བསྟོམ་པ་ནི་རང་རིག་གིས་
འབྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ནི་དཔེ་འདོད་འདྲིགས་སོགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྤང་སྲུ་
བར་མཐོང་བས་འབྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི། སྟོམ་པས་གཟུང་འཛིན་དུ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྲིད་ན་
འཁྲུལ་མེད་དུ་འབྲུབ་ལ། འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་ན་རྟོག་པ་དང་ཡང་དོན་གྱིས་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱུབ་པའི་
དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྟོང་བ་ལ་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་བྱུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲི་རོལ་
པ་ཁ་ཅིག་སྤངས་པ་བྱུན་སྲུམ་ཚོགས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་དེ། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤང་མི་ལུས་
ལ། ལུས་ཀྱང་སོ་སོ་སྲུ་བོས་སྟོང་ཐབས་མི་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་ན་ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟར་སྤང་
སྟོག་པས་སྤངས་པ་མི་བཟོན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཉེས་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་

༼ ༡༩༽

གྲོལ་འཐད་དེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། རི་མ་སློ་བུར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་པའི་
ཐབས་ཡོད་པའི་སྲིར་དང་། རྒྱ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་མི་སློག་སྟེ་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་མི་ལུས་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། གོམས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་
བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔེ་གསུམ་གྱིས་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འཕེལ་བ་
སྲིད་པ་མིན་ཏེ། མཚོངས་པ་གོམས་པ་ལྟར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་དང་ཚུ་རི་ལྷར་
བསྐྱོས་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར་སྤོང་ཉིད་བཅེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་རྩོགས་པ་སྲིད་ཀྱི་དེའི་
ངང་དུ་འགོ་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། གསེར་གཞུ་ཡང་མེ་དང་འབྲས་བུ་ན་སྤར་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལན་གཅིག་སྤོང་ཉིད་
སོགས་རྩོགས་ཀྱང་འབད་བ་དང་བྲལ་ན་སྤར་སློག་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་བཅེ་སོགས་དེ་
གསུམ་གྱི་ཚོས་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། མཚོངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་འབད་
ཚོལ་ལ་སྟོས་ཀྱི་མཚོངས་པ་སྤྱི་མའི་ཉེར་ལན་ལས་མཚོངས་པ་སྲི་མ་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིར་དང་། ཚུ་བསྐྱོལ་བ་མེར་
འབར་བའི་སྲོན་དུ་རྟེན་མི་བརྟན་པའི་སྲིར་དང་། སྲིར་ནད་གསོ་བ་ལ་གཉེན་པོའི་རིགས་གཉིས་

༼ ༡༤༩ ༽

ཉེ། སྐར་ལྷོག་པ་དང་མི་ལྷོག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་བད་ཀན་ལ་སེའུ་འབྱུང་སྐྱོར་བ་ལྟར། གསེར་ལ་མེ་
སོགས་ནི་སྐར་ཡང་སྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་ལ་འབྱུ་སྐྱུགས་ལྟར་
ཤིང་མེས་བསྐྱེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐར་མི་ལྷོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་
འགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་གཉིས། །དང་པོ་ནི། ལུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་གོམས་པ་ལས་དེ་ཡི་ངང་དུ་འབྱུར་
སྲིད་པས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་གོམས་པ་ལས་དེ་ཡི་ངང་དུ་འབྱུར་སྲིད་པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་
བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུབ་མོད། དུལ་དུས་རྣམ་པ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་སྲིར་ཤེས་བྱ་མིན་ཉེ། ལྷ་མ་མཁའི་
མཐའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་བཞིན། དེ་མི་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་མི་འབྱུར་ལ། ཤེས་ན་ལོག་ཤེས་
ཅན་དུ་འབྱུར་ཉེ། ཤེས་བྱ་མིན་པ་ཤེས་པའི་སྲིར། རི་བོང་རྩ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པའི་ཀུན་མཐུན་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དཀའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་བཞི་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དེ་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཉེ། འཁོར་བར་འཇུག་
ལྷོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདེན་བཞིའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་སོ། །མི་ཀུན་ཚོགས་སྐྱབ་ཀུན་
འཛོམ་

།།།

ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་སྤང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ཐབས་ཀུན་ཤེས་པས་ཚོགས་ལྷོ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྲེན་པ་ལ་མཁལས་པ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྲིད། ཉེ་བར་མི་མཁོ་བ་སྲིད་བུའི་གངས་ལ་སོགས་པ་མཁྲེན་པ་ཅི་
དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྲིད་རྟོ། །བར་སྐྱབས་ཀྱིས་ཚོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིས་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤྱི་ཞིང་དཀའ་བ་
མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་རགས་ཤིང་སྤོང་བ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་གྱི་རྩལ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་བྱུམ་པ་
མཐོང་བ་བཞིན། ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པས་ཀྱང་སྤྱི་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་པ་བཞིན་དོན་གཞིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉེགས་ཀྱིས་འབྱུབ་སྟེ། སྤང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་དེས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བྱུ་ཡང་མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཆར་དུ་འཆར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་བྱ་མཐོང་མེད་པ་རྣམས། གནས་གྱུར་བའི་མཁྲེན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཅིག་གིས་གཅིག་ཆར་དུ་མཁྲེན་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།
ཉོག་པ་དང་ཉོག་མེད་འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་

༼ ༣༠༠ ༽

རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས། རྟོག་མེད་ལའང་ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་གཉིས།
 རྟོག་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་རྟེན་ཅན། རོན་གཞན་ལ་སློབ་འདོགས་པ། སློབ་གྲུང་དུ་གྲུང་བའི་རོན་ཅན་
 གྱི་རྟོག་པ་ལོ། །ཀུན་བཏུས་ལས་རྒྱལ་ཏུ་སྤྲེ་སྤྲེ་གསུངས་པ། འདིར་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ནི། ལོག་རྟོག་
 བསྐྱོབ་སྤྱིར་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སྤྱི་རོལ་པས་དབང་ཤེས་སྤྱི་འདོད་པ་དགག་
 པའི་སྤྱིར་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སྤྱི་དཔག་པ་ལས་རྒྱང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཉམས་
 ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རྩན་པ་དང་མངོན་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་ཉམས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྟོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེད་པ་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། དཔྱེད་པ་བ་རོན་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མར་རོན་སྤང་བའི་
 ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་རོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འདོད་
 དེ། རི་སྐད་དུ། དང་བོར་རོན་ལ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་
 མི་འཐད་དེ། རོན་དང་མི་འབྲས་ན་རོན་ལ་ལྟ་བུར་མི་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་པ་ཅན་པ། དབང་བོ་དང་རོན་སྤང་
 པ་ཚད་ལ། དེ་ལས་རོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ།

༼ ༣༠༡ ༽

དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕྲོད་བ་འདྲུ་བ་ཅན་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་
 འཐད་དེ། དབང་པོ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དང་སྤང་བས་ཀྱི་ཉེན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱེ་བྲག་ལ། ཚིག་གི་
 དོན་བྲུག་ལས། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ཚད་མ། བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་སྲིད་
 ཉེན་པར་དེ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་ཇི་སྲིད་ཉེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་
 བའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་ན་ཡོན་ཏན་གཞལ་བས་ཇི་སྲིད་ཉེན་པར་མི་འཐད་དེ། སྤོན་པོ་
 གཞལ་བས་སེར་པོ་བཞིན་ནོ། །ལ་ལ་སྟེ་སྤྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་ནི་ཉེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་རྣམ་འཛོག་གིས་
 ཚད་མ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མིག་གི་གཟུགས་རྣམ་མཐོང་ཉེན་
 བཅས། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ཅམ་དོན་སོ་སོར་ཉེན་པར་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་། བེམས་པོས་
 ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 འབྲས་མི་འཐད་པ་དེས་ན། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞལ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་
 པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ལ་ཚད་མར་བཞེད་དེ། རང་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གི་དེ་བཞག་
 སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྐྱུར་བ་ནི།

༼ ༣༠༣ ༽

རྣམ་པར་འཛོག་གྱེད་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་འཛོག་པ་དེ་ལ་ཞེས་པའམ། མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་རིག་གི་
 ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་འོག་ཏུ་འབྲུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་པལ་ཆེར་དེ་གསུམ་མ་ཐུན་པར་སྐྱ་སྟེ། ཤེས་
 པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། ལྷོང་ཅམ་དུ་སྐྱེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་འདོད་ཆགས་སོགས་ཚོར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་མི་མཚུངས་ཏེ།
 དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་པོ་དེས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་
 སོར་འཛོག་སྟེ། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐུག་སྤང་སྤང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ། དོན་མཐོང་བ་
 ཚད་མ། དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་སྐྱ་བས། གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་
 དུས་མཉམ་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྟོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ། དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ།
 དོན་རྟོགས་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་དུས་དང་ངོ་བོ་ཐ་
 དད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་
 བཅས་པ་དག་གཟུང་བར་སྤང་བའི་རང་རིག་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པར་སྤང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་
 འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་བའི་ཐུག་ལྷོང་བ་ལྟར་དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་
 རྟུན་པ་

། ༣༠༣ །

དོན་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས་གཞུང་གྱ། དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་
བུར་འདོད་བས་གཞུང་གྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་སྐྱ་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། །དེ་
ལྟར་གྱུ་བ་མཐའ་བཞི་ལས་སྒོ་བ་དཔོན་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྤེ་བ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་
ལ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་མེད་ཞུས་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤམ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐ་
སྙད་ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་མདོ་སྤེ་བ་ལྟར་དོན་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་སྤྱིར། །རང་རིག་
ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་སྒོ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན་ཡང་།
སྤྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་དོན་ཤེས་པ་དང་སྒོ་ཤེས་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་ལྟར་ན། སྤྱི་རོལ་དོན་རྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྤྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྒོ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་
ཅག་ཀྱང་ཚོས་གྱི་བྲགས་པའི་ཚུལ་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་དོ། །བོད་པལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྒོ་བས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་བྱད་དོ། །གཉིས་པ་

༼ ༣༠༥ ༽

ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དོན་རིག་པའི་ལུགས་ནི། གཞལ་སེལ་ལ་མེ་ཡི་རང་མཚན་དུ་འབྱུང་བ་གཞལ་བྱ་ཡིན་
ལ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་བྱུང་བའི་མེའི་གཞན་སེལ་རྟགས་པའི་སློབ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་སྲིད། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེའི་རང་མཚན་དེ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྲུང་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་
རྣམ་པར་གཞལ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་
ལུགས་ལ། ཉན་ལྷན་ཅིག་འབྲས་རྟགས་མི་སྲིད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཆེ་ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་
མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བཅས་པོར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་ན་རྟགས་ལས་རྟགས་པ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་
ཏེ་ད་ལྟར་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྲིས་སྲིས་བྱ་སྲིབ་པ་ན་མེར་སྤང་བ་སྲིབ་པའི་དུ་བ་རྒྱ་དང་མེ་
འབྲས་བུར་འགྱུར་བས་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་སེམས་ཅོམ་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་ཚད་འབྲས་
མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མེར་སྤང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྲིང་པོ་ཅན་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་ཡོངས་
སུ་གྱུར་བ་ལས་དུ་བར་སྤང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་སྤང་གི་སློབ་བྱེད་པ་དེས་ན་དུ་སྤོབ་ཀྱི་ལར་སྤང་བ་
ཚོས་ཅན། མེར་སྤང་བ་ཡོད་དེ། དུ་བར་སྤང་བ་ཡོད་པའི་སྲིབ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེས་ཐ་སྲུང་དུ་སྲིས་བྱ་མི་བསྐྱ་
བའི་སྲིབ་ན། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། དེ་ལ་དུ་བར་

༼ ༣༠༥ ༽

སྒྲིབ་པའི་སྒྲོམ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་དགུ་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མངོན་སུམ་བཟླས་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་རྣམ་བཤམ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །།གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤམ་ན་རྗེས་དཔག་ལ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་དོན་ཏེ་བསྐྱབས་བྱ་མཐོང་བའི་
ཞེན་སྒོའོ། །གཉིས་པ་ལ་གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟགས་
ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་
སྟོགས་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་
པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱ་དོན་སྦྱིར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་བྱང་
བར་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། གང་དུ་འཇུག་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ། རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་གའི་གཞུང་དུ་སྟོགས་དང་
བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཞེས་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །དེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ།
དེ་དག་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་

༼ ༣༠༦ ༽

ལ་དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡ་གྲུལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་ལ་
 བཏགས་ནས་འཇུག་སྟེ། ཚོགས་པ་དེ་ཡི་སྲོགས་རེས་ཟེན་པའི་སྲིད་ཏེ། མདོར། ཏགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་
 ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ལྷའི་དོན་རེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་སྲོགས་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སམ་ཚོས་ཀྱི་ཚོས་
 སམ་ཚོགས་དོན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ཞེས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་སྐབས་
 ལྷོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་གསུམ་པོ་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་ལ། བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ལ་འཇུག་ཅིང་།
 བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་པས་མི་འཇུག་ཏེ། སེན་རྩ་བའི་སྐྱ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་
 མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་བྱུང་བར། དངོས་དང་བཏགས་ཚོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་དངོས་པོ་གྲུབ་
 པའི་མིང་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བརྗོད་པར་འདོད་
 བས་སྟོན་བད་དུས་སུ་བད་སྐྱར་བའི་མིང་དེ་ཉིད་དངོས་མིང་ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གོ་བ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་འཆར་ལ། དོན་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གྲགས་པའི་མིང་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན་ལ་བད་སྐྱར་
 བས་

༩༣༠༧༽

དོན་གཞན་དེ་འབྲུལ་བཅས་སུ་རྟོགས་པའི་མིང་ནི་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད་ཅིང་། དེས་དོན་གོ་བ་ན་ཡང་
གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་འཆར་ཏེ། དཔེར་ན་ལོ་ག་སོགས་ལ་བ་སྤང་དུ་བཏགས་པ་དངོས་མིང་དང་། མི་ལྷན་
པོ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་ཚོས་བསམ་ལ། ཡ་གྲུལ་
གཉིས་ལ་བཏགས་ཚོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོགས་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་
ནང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན། བཏགས་པའི་
དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོན་གྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མིང་དེ་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལ་ནི།
འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གང་རུང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྤན་བྱ་རོག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་
མ་ཞེས་བ་དང་། ཆང་ལ་སྤོས་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་བཏགས་
པ་ནི་རས་ཡུག་གི་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ཚོགས་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚོགས་ཅེས་པ་ལྟར་ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དགོས་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་མིང་གཞན་ལ་འདོགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་
སྟེ། ཚོས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ། ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ། བཏགས་པ་
ལ་མ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤོང་འོ། །དང་པོ་ནི།

༼ ༣༠༥ ༽

ཚོས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བཏགས་པར། གཏན་
 ཚིགས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཚོས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡོད་པས་འགལ་བའི་
 གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་རྗེས་འགོ་བྱུབ་པོ་སྣམ་ནས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པས་དེ་སྤང་བའི་
 ཕྱིར་རམ། དེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྡེབ་སྦྱོར་བཟང་བའི་ངོར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚོས་
 ཅན་ལ་སློབས་ཞེས་བཏགས་པ་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚོས་ཅན་ལ་
 གསུམ་ཡོད་པས་མི་མ་ཐུན་པ་དཔེའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡང་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྣམ་པའི་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་ལ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་བྱུབ་པ་སློབས་ཚོས་ཡིན་ལ་ཚོས་
 ཅན་ནི་ཚོད་གཞི་ལ་ཟེར་རོ་ཞེས་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར་ཞིང་། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་
 ཞེས་དངོས་མིང་བརྗོད་ན་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པས་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་མི་བདེ་ཞིང་། སློབས་ཚོས་མ་ཐུན་
 སློབས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་མི་
 འགྱུར་ཞིང་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོས་ཅན་ལ་སློབས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
 སློབས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་ལོག་རྟོག་སྦྱེ་མི་སྦྱེ་མཚུངས་དེ། སློབས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པས་
 གསུམ་པོ་ལ་ཏྲགས་

༼ ༣༠༥ ༽

ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའང་རྟགས་སྐྱོགས་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་སྐྱོག་གཉིས་ཀ་ཚང་
བས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱི་
སྐྱ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་། གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་སྐྱོན་ས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚིག་
དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོགས་སྐྱ་སྐྱི་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེ་བྲག་ཚོད་གཞི་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དུ། དཔེར་ན་
ལག་པ་མི་སོགས་གཞན་ལའང་ཡོད་ཀྱང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་ན་ལག་ལྡན་ཀྱི་སྐྱ་མི་སོགས་ལ་
མི་འཇུག་པར་སྤང་ཆེན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱི་སྐྱ་ཡིན་ཡང་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚིག་
དང་འབྲེལ་ཡང་ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱས་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་ངེས་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་མགོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱི་སྐྱ་དེ་
ལྡན་པའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྤང་ཆེན་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་པར་མགོ་ཡོད་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་སྤྱི་དུ། གསུམ་པ་ལྟེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་མིན་ཏེ། དེའི་
མཚན་ཉིད་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་བ་ཟུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། །གཉིས་པ་ལྟེ། ཚང་མས་གྲུབ་
བསལ་མེད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་བ་ཟུང་བ་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །བྱེ་
བྲག་ཏུ་རང་དོན་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ནི་རྟོག་པས་བ་ཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་

། ༢༡༠ །

དོན་ནི་སྲིར་ཚོལ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ལོ། །ཤེས་འདོད་དེ་ལ་ཉགས་མངོན་རྗེས་གང་རུང་གིས་འགོད་ཚུལ་ལྟར་
བྱུང་བ་ནི་སྲོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྲོགས་སྣ་མ་བརྗོད་ན། ཤིན་ཏུ་རྗེས་འབྲང་ལོ་སྤྱུ་ཅ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་ལྡན་པ་ལ་མ་ཐུན་
སྲོགས་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་སྲོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་
ནས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྲོགས་གཉིས་སུ་རྗེས་སམ་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་
དགག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ། བྱམ་པའི་རྗེས་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་བྱས་སོགས་ཀྱང་མེད་དགག་དུ་འགྱུར་
ལ། མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་བདེན་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པར་
འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་རྗེས་སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ན་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་
འགལ་ལོ། །ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཚོད་ན། བྱས་པས་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཅམ་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ན་ཉག་
པ་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད། མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དོ། །སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ན་
ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །སྤང་གསུམ་བྱང་བར་དོགས་པ་ལ་ཚོད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་བོད་
འགལ་ཞིག་མེ་དང་མི་ཉག་པ་སོགས་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་ན་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་དོ། །ལྡོག་པ་ལ་
སྤང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་ལྡོག་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད།

༼ ༡༡༽

གཏམ་ཚིགས་དང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྟོན་སོགས་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ལྟོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་
 ཚོད་དོ། །རྗེས་ལ་སྤང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་རྗེས་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་ཞེས་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྟེ་
 སྐྱེ་ལ། སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱབ་པ་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཡོད།
 ལྟོག་ཚོས་ནི་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པ་ཅམ་སྐྱབས་ཏེ་གསུམ་ཞེས་ཟེར་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་སྤྱོད་པས་
 གཉིས་སྐྱེ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་མི་འཐད། རྗེས་ལྟོག་སྤྲེ་སྟེ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་པ་
 མི་འཐད་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱོད་པས་གཉིས་སྐྱེ་ཁ་ཚོན་མི་ཚོད་པ་ལོ། །རྗེས་དང་ལྟོག་པ་སོ་སོར་རི་
 ལྟར་སྤྲེ་ན་ཡང་སྤྱོད་པས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱོད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་ལྟོག་ཡང་མཁས་པ་
 རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར། འདི་ལྟར་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་ན་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། ལ་མེ་
 ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་རྗེས་ཉམས་སྐྱེ་བཞེད་པའི་ཚེ་སྐྱེ་རྗེས་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལས་པའང་མེ་ཡོད་དུ་འགྱུར་
 ལ། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་ན་དུ་བ་ཡང་མེ་མེད་དུ་འགྱུར་དོ། །སྐྱེ་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སྐྱེ་ཁ་ཚོན་
 ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུང་སྐྱེ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ཉམས་སྐྱེ་བཞེད་པའི་ཚེ། དོན་
 བྱེད་བྱས་པ་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་ན། ལྟོག་སོགས་ཀྱང་ཚོལ་བྱུང་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་
 བ་བྱུམ་སོགས་ཀྱང་ཚོལ་

༼ ༡༡༩ ༽

བྱུང་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་
ན་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་ཚེ། །ཤེས་བྱ་ཅམ་མ་མུན་སྟོགས་ཡིན་ན།
ཤེས་བྱ་ཅམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མི་མ་མུན་སྟོགས་ཡིན་ན་ཤེས་བྱས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བྱབ་
ན་འགལ་ཉམས་དང་། མ་བྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེད་ན་རྣམ་གཞག་
འདྲིག་པ་ལ་བཏགས་ན་མི་འཐད་པ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ། རྣམ་གཞག་འགལ་བ། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ན་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྤྱི་རོལ་བརྟེན་མིན་སྐྱོདོན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སློ་རོར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པའི་
མ་མུན་སྟོགས། མེད་པར་ངེས་པའི་མི་མ་མུན་སྟོགས་གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའི་སྟོགས་རྒྱུང་བ་སྟེ་གསུམ་དུ་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟོས་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་སྟོགས་སུ་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ལྟོས་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མི་འདོད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་
སྟོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་དཀའ་སྟེ། སྟོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་དེས་པ་ན། བྱེད་ལྟར་ན་
སྟོགས་མེད་པས་སྟོགས་ཚོས་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། ཚུལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་འདོད་
མ་མུན་སྟོགས་ལ་དེ་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་བྱབ་

༼ ༡༡༣ ༽

བ་དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ལ་ཇི་ལྟར་འགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་
བས་སོ། །ཡང་ལྟོས་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་
མ་ཐུན་སྟོབས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེད་གཞི་ཡང་
མ་ཐུན་སྟོབས་ཡིན་པས། མ་ཐུན་དཔེའི་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་སྲིད་
དང་། དེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལྟོག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་
ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་ཚེད་གཞི་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ཡིན་པས་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ལ་མེད་པ་ལྟོག་པ་
ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་སྲིད། ཡང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཤེས་འདོད་ལ་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོབས་
ཚོས་དང་ནི། ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་ཚོས་དང་ལྡན་པས་མ་ཐུན་སྟོབས་དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་
ཚོས་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མ་ཐུན་སྟོབས་ཞེས་གཉིས་པོ་ལྟོག་པས་འབྲེད་ན་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ག་ལ་
སྲིད་དེ། ཉགས་ཀུན་སྟོབས་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་
མ་ཐུན་སྟོབས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཚོགས་དོན་མ་ཐུན་
སྟོབས་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཚོགས་དོན་མ་ཐུན་སྟོབས་ཡིན་པས་

། ༣༡༥ །

བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་ཅི་ཞེས་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མེད་དེ།
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ་ཐ་དད་ལྡན་པའམ་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་ནི་རྗེས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་ཅིང་། གསུམ་པ་མི་སྲིད་དེ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟེན་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟག་ལ་པན་འདོགས་མེད་པའི་
སྲིད། རྟེན་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་མིན་པའི་སྲིད་ན་
དགག་བྱ་ཞེགས་པས་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བས་དགག་བྱ་ཞེགས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འདིག་གོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་དགག་བྱ་ཞེགས་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུབ་པའི་གནད་ནི་རྟོགས་གཉིས་ཀྱིས་
བྱེད་པས་མིན་གྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འབྲུབ་པའི་སྲིད་པོ། །གཉིས་པ་རང་
ལུགས་ལ། གང་སྟོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་གང་ལ་སྟོས་པའི་སྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་
དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་མ་ཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
རྗེས་འགྲོ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་དག་གྲང་
དང་པོ་ཉིད་ནས་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་མི་རུས་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

༼ ༣༡༦ ༽

གཉིས་པ་ལ། མ་སུན་སྤྱོད་མེ་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་དབྱེད་པ། ཉམ་གཉིས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། གཞན་
སེལ་གྱི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་མེ་དང་བསྐྱབ་
བྱེད་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིས་དོན་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ནི་རིམ་བཞིན་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་དང་མི་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་མ་སུན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་མ་སུན་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་མེ་
བཏགས་པ་བཤེས་འདོད་དང་མ་སུན་པ་ཡིན་ནམ། མཚན་ཉིད་པ་ཚོགས་དོན་ནམ། གཉིས་ཀའི་སྐྱོད་ཡིན་ཞེ་
ན། མ་སུན་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་མེ་ཡང་བཏགས་པ་བཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེའི་སྐྱོད་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའི་
གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མ་གཉིས་པོ་མིན་འོ། །དེ་ཡང་སོང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱིས་
ཁྱབ་པ་བྱུང་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉམ་གཉིས་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ངེས་
པ་ལ་ཡོད་པ་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་དང་མེ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མེ་དང་བཏགས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་ཡོད་དུ་
མ་སུན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མེ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མེ་དང་། སུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་
འགལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གཞན་བྱེད་ཉམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོད་མེ་ཉམ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་འགལ་ཉམ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
སྐྱོད་མེ་ཉམ་གཉིས་མཚན་མ་སུན་པ་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མེ་དང་། མི་མ་སུན་སྤྱོད་མེ་ལ་འཁྲུག་པའི་སྤྱོད་མེ་དང་། ཡང་
དག་

། ༢༡༧ །

གི་ཚོད་གཞི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་སུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི་དེར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་དང་རང་མི་འབྲ་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན།
དེ་ལ་ཏྲགས་ཏྲགས་པས་སྤོག་བ་མ་གྲུབ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཀ་གསུམ་ལས་དང་པོས་གཞོད་བ་མེད་དེ།
དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྤྱན་ལའང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚང་མང་དུ་མེ་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ནས་ལ་ལའང་
དུ་བས་མེ་གྲུབ་བ་ན་མ་ཐུན་དཔེ་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འདོག་གོ། །དེས་ན་མེ་དུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚང་
མང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་ཡོད་དུ་མ་ཐུན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་བསྐྱབ་ནས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་སྤོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་
བས་ཀྱང་གཞོད་བ་མེད་དེ། སྤྱོད་ཏྲགས་མེད་ཀྱང་དེའི་གཞན་སེལ་སྤྱིད་བས་དེ་དང་མ་ཐུན་བ་ན་མ་ཐུན་དང་།
མི་མ་ཐུན་བ་བྱམ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞལ་བྱས་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་ན་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་བས་ཀྱང་
གཞོད་བ་མེད་དེ། ཚོད་གཞི་མི་མ་ཐུན་ཡུལ་ཡིན་བས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། སྤོབ་དཔོན་གྱིས། མ་ཐུན་
སྤྱོད་གས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཡོད་པ་འགོག་གི་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་
བར་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་བའང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་
རྗེས་སུ་སྤྱོད་གས་ལ་གྲགས་བ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རྗེས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་བས་རྗེས་ལ་དགག་སྐྱབ་
དངོས་སུ་བྱུང་མེད་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་པའི་སྤོག་བ་མེད་བས་སྤོག་བ་རྒྱུང་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་

༼ ༡༡༤ ༽

བྱས་ཀྱང་མི་མཚན་པའི་ཕྱིར་ན། དེས་ན་རྗེས་དང་ལྗོན་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྱུང་པའི་ཚེ་ཉིད་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་དེ།
དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པ་གཞན་སེལ་བཏུག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི།
སྐྱོན་གསུམ་གྱིས་ཚོས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱེ་ན་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། ཐ་སྙད་ཡོད་
པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སྐྱབ་པ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་བཞིའོ། །སྐྱོན་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་པའི་ཚོས་བྱམ་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། མེད་པའི་ཚོས་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཚོས་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཞག་པའི་སྐྱོན་ལོ། །རྗེས་དང་། ཐོགས་མེད་བག་ཚགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
འོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་
གཉིས་སུ་དབྱེད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ཏུགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བཏུགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
རྗེས་ལྗོན་མ་སྤྱེ་བར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་ཏུགས་ལས་མི་སྐྱབ་པའི་ཚེ་སྤྱེ་བོའི་རྗེས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བའི་ཏུགས་ལས་བྱས་པ་ཏུགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཅམ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་དུ་
གཏོགས་དབྱེད་ན་ཁྱེད་གྱི་ལུགས་ཚད་མས་འཛིན་ཅེ་ན། དེད་གྱི་ལུགས་འཐད་དེ། དུ་བའི་གཞན་སེལ་སྤྱེ་བོའི་
ལོག་པ་དང་ལྗོན་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཞན་སེལ་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་དང་ལྗོན་པ་གཉིས་ལ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་སྟོང་དང་ལུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྐྱོན་

༼ ༣༡༥ ༽

བས་དུ་བས་མེ་སྐྱབ་པ་ན་དུ་བའི་སྐྱ་བོ་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་དུ་མིན་གྱི་སྐྱ་བོ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་
དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་བོའི་རྗེས་ཚམ་གྱི་ལྗོན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཚོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏུན་ཚིགས་སུ་སྐྱབ་པ་
ལའང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས། མ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས། གཉིས་ཀར་མ་
ངེས་པའི་ཤེས་བྱ་ཚམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལས་ལྗོན་ན་སྟོང་ཉིད་
མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ན། རྟགས་འདི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྗོན་པར་ཐལ། ཚོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་
དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་དགག་མིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་
རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ། རྟགས་བྱུབ་པའི་ཚོས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལས་ལོག་
ན། མེད་དགག་མེད་དགག་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པའི་ཚོ།
རྟགས་འདི་རང་གི་ཚོས་ཅན་ལས་ལོག་པར་ཐལ་ཏེ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། རྟགས་སྤྱོད་པ་ཚོས་མ་བྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟགས་ཚོས་ཅན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་
དང་། ཡང་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་འགོག་ན་སྤར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་
དགག་གི་ཐ་སྙད་

༼ ༣༣༠ ༽

འགོག་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་ཚོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །གལ་ཏེ་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་ན་སྲར་བཤད་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཚོས་ཅན་
 འགོག་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་ཚོས་ཅན་འགོག་
 པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་གི་
 ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་སྲོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ཡིན་ན། མེད་དགག་གི་རང་སྲོག་ལ་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་
 བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །མི་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ལྷགས་ན་སྲོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་
 ལྷགས་ན་རྗེས་འགོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་གཏུན་ཚིགས་སུ་སྐྱབ་
 པ་ན་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ཉིད་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཚང་བར་ཐལ་ལ། མི་མ་སྐྱུན་སྲོགས་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཞིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལན་ནི། གཙང་ཁ་ཅིག་རྟགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལས་
 སྲོག་ལ་འོན་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགོ་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་རྗེ་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང་། རྩོད་པ་གཉིས་པ་ལ་སྲ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་དང་།
 རྩོད་པ་གསུམ་པ་ལ་མེད་དགག་གི་

༼ ༣༣༽

མི་མ་སྐྱུ་སྤྱོད་ལོ་ལྟ་དེ་ལ་རྟོགས་སྐྱབ་ཚོས་དོར་བ་མི་འཇུག་ཀྱང་། རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འཇུག་ཏེ་ཚོས་
ལྡན་གྱི་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ། རྣམ་པ་གཏུན་ཚིགས་ཅམ་གྱི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པ་ན་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བ་ཡང་མ་སྐྱུ་སྤྱོད་ལོ་ལྟ་དེ་སྐྱེ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་བཀོད་ན་མི་མ་སྐྱུ་
སྤྱོད་ལོ་ལྟ་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་གྱི་ཐ་སྐྱད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
པ་རྣམས་ནི་འཇུག་ཏེ། རྟོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་རྟོགས་དེ་མེད་དགག་ལོ་ལ།
ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟོགས་གྱི་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ལན་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ།
གཞན་སེལ་མ་མཐུན་པར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མེད་དགག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་དགག་གི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འཇུག་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའང་དེ་ཉིད་དོ། །བཞི་
པའང་འཇུག་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཉིད་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱོད་ལྟར་པོ་གསུམ་པར་
གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །རང་ལན་ནི། ཚེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་རྫོམ་ནས་ཚེད་པ་ཡིན་
པས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་གྲོལ་བ་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་
མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན། དགག་སྐྱབ་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཞིང་། འདོད་ན་

། ༣༣༣ །

མཐར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་
པ་ལ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐད་བཏགས་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་སྲིད་ཉགས་དགག་བྱ་ལས་ལྡོག་གམ་འགོག་གྱང་རུང་སྟེ་
དགག་གཞི་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་ལྡོག་པའམ་མི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ཉགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡང་ལྡོག་པས་སྤེལ་བྱོན་སྤོགས་གསུམ་ཀར་འགོ་བ་མི་འགལ་བས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡོག་སྤོགས་གཉིས་པོ་གང་
ཡང་མིན་པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ན། ཚུད་པ་བཞི་པ་ལས་གོལ་བ་ཡང་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ཕྱང་
འགལ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ཉམ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཕྱ་སྟེགས་བྱེད་དགག་
སྐྱབ་དོན་ལ་བྱེད་པར་འདོད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གྱིས་སྤོང་མི་སྤོང་དོན་ལ་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དང་། སྤོ་
ངོར་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དོན་ལ་མི་མ་ཐུན་སྤོགས་སུ་འདོད་པས་དེ་དག་འགལ་བར་དགོངས་ནས་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་
ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི། ཉགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤོགས་གསུམ་པོ་དེ་གང་རུང་དངོས་སུ་མ་ཚང་ཡང་
གསུམ་པོ་སྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་སྤྱོན་ཡོན་ཅི་བ་
སྤོགས་གསུམ་ལ་སྟོས་པས་སོ། །དགག་སྐྱབ་ཅེས་སོགས་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
སྟོས་པའི་ཉགས་

༼ ༣༣༣ ༽

ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་ཡང་དག་དང་། ལྷར་སྒྲུང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། མཚན་
བྱེད་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་རྗེ་ལྷར་འགྲོ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དགག་
གཞག་སྲོང་གསུམ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྲོང་གི་རྗེ་གཞན་དུ་མི་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ལ་
ཅིག་སྲོགས་ཚོས་དང་རྗེས་འགོ་ལམ་སྲོགས་ཚོས་དང་སྲོག་པ་གང་རུང་གི་ཚུལ་གཉིས་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་
ལ་ཅིག་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་སྲ་མ་ཅན། མ་ཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པ་སྒྲག་མ་ཅན། མི་མ་ཐུན་སྲོགས་ལ་མེད་པ་སྲི་
ལ་མ་མཐོང་བ། མངོན་སུམ་དང་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་དང་། ལ་ཅིག་ཚུལ་
གསུམ་དང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་དང་། ཡང་ལ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་། གངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གཞོད་
པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ལྷར་འདོད་པ་དང་། ལ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པའི་
རྟགས་གཅོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་གཅོད་པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་
པའི་གངས་གཅིག་པ། ཚུལ་གསུམ་སྟོས་མ་ངེས་པ་གཅོད་པ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཚུལ་གཅིག་ནས་
དུག་གི་བར་གྱི་ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་འཇུག་ཏེ། དང་པོ་ནི།
གཞན་དུ་མི་འབྲུག་པ་བརྟགས་ན་འཇིག་པའི་སྲིར་དང་། གཉིས་པའང་རྗེས་འགོ་

༼ ༣༣༥ ༽

འབྲུག་པར་ཅན་དུ་སྒྲོག་པ་འདུས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བར་པ་གསུམ་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་
ཤེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འབྲུག་པའི་ཡང་ཚུལ་སྤྱི་མ་གསུམ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་འགྲེལ་བར་
བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུག་མཚོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དང་། འོག་ན་སྒྲོག་པའི་
སྒྲོག་འབྲུག་གི་ཚུལ་རྣམ་མར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་
སྒྲོན་གསུམ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཁ་ཅིག་སྒྲོག་མཚོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་འགོ་འབྲུག་
བར་ཅན་ནམ། དེ་དང་སྒྲོག་པ་འབྲུག་པར་གཉིས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་རྟགས་ཚུལ་
གཉིས་པ་ཁོ་ནར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། མ་སྤུན་སྒྲོག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་མི་མ་སྤུན་སྒྲོག་པ་ལ་འགོག་པའི་
ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲོག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ཉིད་
དོ། །ཡང་རྗེས་འགོ་ཅམ་པོ་འབྲུལ་ཞིང་འབྲུག་པར་ཅན་དུ་སྒྲོག་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགོ་ཡིས་སྒྲོག་པ་འཕེན་པ་མི་
འཐད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲོན་ཡང་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དེ་ཉིད་འོག་ན་སྒྲོག་པའི་སྒྲོག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་
བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའམ་ངེས་རྒྱུར་ཅམ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་
ལས་གཞན་ཕྱགས་དགག་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་རྒྱུར་ཅམ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་ངེས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་

། ༣༣༥ །

སྲིར་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སོགས་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཟ་ན་ཉམས་མ་གྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་སྐྱབ་བ་ལ་རྒྱངས་བ་ལ་སོགས་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འགྲུང་བ་འདུས་
བ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བ་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཡུལ་འཛིན་ལུས་ལ་མི་ཟེར་བར་འཛིན་བ་ལ་ཟེར་བ་ལྟར་
རོ། །གསུམ་བ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ནི། ངེས་བ་ཉམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་བ་འདི་ལ་མ་ངེས་བ་ཉམས་མིན་ན། སྐྱོམ་
ནང་གི་ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ལ་འཇུག་པ་མེད་དེ། ངེས་བ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་དུ་སོགས་གཙོད་ལ། སྐྱོམ་ནང་ས་བོན་ཡང་རྒྱུན་དང་མ་སྤང་ན་ས་བོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཉམས་ཀྱང་མ་ངེས་
ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་སྲིར་རོ། །འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་སྐྱར་ཉམས་མིན་པས། དེ་
ལས་ཉམས་འཛིན་སྐྱེས་བ་དེ་ཉམས་མིན་བ་ལས་ཉམས་འཛིན་སྐྱེས་བར་འགྲུང་རོ། །འདོད་ན། འདི་ལྟར་དངོས་
གང་ཅི་འདྲ་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཉམས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་
བྱས་བ་ལ་སོགས་བ་ལས་ཉམས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། ཉམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བ་ལས་སྐྱེ་
བར་མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།

༼ ༣༣༩ ༽

ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཉིད་ཉམས་འཛིན་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་སུ་དགོད་བྱ་ལས་སྐྱེ་ཡི་དེ་ལས་ཉམས་འཛིན་མི་སྐྱེ་
ཞེས་པར་སྤང་བས་ཉམས་འཛིན་སེམས་བྱས་ཅམ་དང་དུ་ཅམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཁོ་བོའི་
ལེགས་བཤད་དེ་བསྟན་པ་དར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག་གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་
ལུགས་དགག་ན། རྒྱ་ཁ་ཅིག་རྩོད་གཞིའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དུ་བ་ཉམས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བྱང་སྟེ། ལའི་དུ་
བ་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཡང་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མས་དུ་ཅམ་གྱི་སྐྱི་ལ་མེས་བྲབ་པ་བྲབ་ན་ཡུལ་དུས་
རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དུ་བ་ཡིན་ཡང་མེས་མ་བྲབ་པའི་དོགས་པ་ཚོད་པས་བྲབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་
དེ། ཉམས་དུ་བ་སོགས་རྩོད་གཞི་ཡིས་བྲད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་ལྡན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ན་ཡུ་བྱ་རྩོད་པ་མེད་
དེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཡང་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་འདོད་ན་ཉམས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཚོས་ཀྱང་ཉམས་དེ་དང་འབྲ་བར་ཅད་གཞི་ལས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་
ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉམས་ཚོས་གཉིས་ཀ་ཡང་
ཚོས་ཅན་དང་འབྲ་བར། བསྐྱབ་བྱ་ཡིས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་
བྱད་པར་དུ་བྱས་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སོང་ཚོད་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་

། ༣༣༧ །

ནི། གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཚེ་དམ་བཤོད་ཚེ་ནི་ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་བ་དང་
བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་གོ་། དེའི་དོན་ཡང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ཉིད་འགོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱས་པ་དང་དུ་བ་
གཉིས་དུས་དང་རྣམ་པས་བྱུང་བར་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར། ཚུལ་འདི་མ་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་གཞན་སེལ་བར་སྐྱབ་རྣམས་ལྟར་ན་བྱས་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་
པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འཁར་ན་ཡོད་པའི་ད་ལྟ་བའི་སྤོན་སོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི། སོང་ཚེ་དེ་གི་མཚན་གཞི་འདི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མི་སྤིང་དོ། །སྤིང་ཡུང་སྤྱི་གཅིག་སོ་
དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་ལྟ་ཀ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྣམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ཡུང་སེལ་བའི་སྤྱི་
ཡོད་ལ་དེ་ཉིད་སྤོགས་དང་མ་སྤོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། རི་ལྟར་འབྱེད་པའི་
ཚུལ། བྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་སོ་གསུམ་ལས།
དང་སོ་དངོས་སོའི་སྤོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། བཤད་ཟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྟར་པ་ཡི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་དབྱེ་སྤོ་
དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་སྤོན་ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་བགོད་པ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཀྱི་སྤོན་ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་པ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་སྤོན་ནས་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་
ལས་

༼ ༣༣༤ ༽

བྱུང་བ་གཉིས། སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་གྱིས་དབྱེ་ན་གྲགས་པ་དང་
དངོས་པོ་སྒོ་བས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན་འབྲས་
བུའི་ཉགས་གསུམ་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྒོར་ནི། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་ཉགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་དགག་ཉགས་ཀྱང་
གཉིས་སུ་སྐྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དགག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་པ་འང་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ཡང་ན་བཞིའམ་
མིན་ན་གཉིས་སུ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ། གཞན་དག་ཉགས་གསུམ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་དང་བཞིའི་
གྲགས་ངེས་བྱེད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཚོས་གྱི་གྲགས་པ་ནི། སྐྱོར་བ་ཡི་སྒོ་ནས་ཉགས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་
མཛད་དེ། དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏུན་
ལ་དབབ་ཏུ་རུང་བས་གཅིག་ཏུ་འདུ་ལ། སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་
གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། འབྲེལ་བ་ངེས་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ངོ་པོ་མ་དམིགས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་འོ། །གཉིས་པ་འགལ་
བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟན་ཅིག་མི་

༼ ༣༣༥ ༽

གནས་པ་དང་། སན་ཚུན་སྤང་བའི་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་
ན། ཁ་ཅིག་མེ། འབྲས་བུ་དུ་བ། མེའི་བྲབ་བྲ་ཚུན་གྱི་མེ། མེ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད། ཚ་རེག་བསྐྱོར་བཞི་པོ་
རེ་རེས། གང་རེག་ལའང་གང་རེག་དེའི་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད། དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲོ་ལོང་། དེའི་བྲབ་བྲ་བ་མོའི་
རེག་པ་སྟེ་བཞི་བཞི་བཀག་པས་སྐྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཟེར། འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞིས་དགག་བྲ་
འགོག་མི་ལུས་ཏེ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་བྱད་ཤིང་ཉིད་ཡིན་པས་མེ་མིན་ཞིང་། མེ་མིན་པ་དེས་གང་རེག་མི་
ཞིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐོགས་མེད་མེས་བྲད་པར་དུ་བྱེད་ན་མེ་ཉིད་ཉགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ལུས་པ་
ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་སྐད་ཅིག་གི་སྟོག་པ་ཡིན་ལ། མེར་འཛོག་པ་རྒྱན་ལ་བྱེད་ན། སྐད་ཅིག་གི་མེ་ལ་རྒྱན་
མེད་པས་གང་རེག་མི་ཞིགས་པའི་སྤྱིར་ན་ཉགས་མིན་འོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་སྤང་བཤད་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས་དགག་
བྲ་འགོག་ལུས་ཀྱི་ཉགས་ནི་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་སྤྲ་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡིན་
འོ། །གཉིས་པ་སན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི། སན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་བུམ་པ་དང་བུམ་མིན་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གཅིག་གིས་
ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པས་སོ། །དངོས་
འགལ་དེ་ཡིས་བྲད་པར་དུ་བྲས་པ་དང་ཉགས་

། ༣༣༠ །

བ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་འགའ་ལ་ནི་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་བྱུང་བྱེད་འགའ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་
རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་། མ་བྱས་པ་དང་དངོས་འགའ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་དམིགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཚང་མས་
གཞོན་པའི་འགའ་བ་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱུང་བྱེད་འགའ་བ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དེའི་
བོང་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་བྱུང་། དེ་དང་དངོས་འགའ་ལྟོས་པ་བཞོན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་
ལུགས་དགག་ན་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟེན་ཅིང་། གཅང་ཁ་ཅིག་
སྟན་ཅིག་ན་མི་གནས་པའི་འགའ་དམིགས་བརྗོད་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དགག་བྱ་བྱང་རེག་སྐྱོར་
བཞི་པོ་རྟགས་མེ་སྟོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པའི་སྲིད་ཞེས་སྐྱབ་བ་འབྲེལ་ཏེ།
རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་སྲིད་པའི་སྲིད་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྲིད་རྟོ། །རང་ལུགས་ནི། རོ་བོ་མ་དམིགས་པའི་
སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་ལོག་པས་འབྲེལ་ཚོས་འབྲས་བུ་དང་བྱུང་བྱེད་ཉིད་ལྡོག་པས་ལྡོག་
འབྲེལ་སྟོ་རོར་འགྲུབ་ལ། འགའ་བ་དམིགས་པ་ནི། འགའ་རྒྱ་བྱུང་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོན་པས་ཁེགས་ཀྱི་འབྲེལ་
རྒྱ་འགོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་བརྗོད་འབྲེལ་དབྱུང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚོས་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྟགས་
དངོས་ནི། རྟགས་ཚོས་རོ་བོ་

། ༣༣༡ །

དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། ལྷ་
སྟེགས་པ་ཉགས་ལོག་པར་འདོད་པ་རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་དང་། དུ་རྒྱ་བུས་པ་ཐོགས་
མེད་གྱིས་འདུས་བྲས་གྱི་དུ་བ་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ཡི་ཆ་
མ་ཐུན་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ནི། སྤྱི་མ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་མིན་ཏེ། ཉགས་ཚོས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་མི་འགོ་སྟེ། དེའི་ཉགས་ཚོས་རྗེས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉགས་
ཚོས་གསུང་ལ། དེ་དང་མི་ཉགས་པའི་དུ་བ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་ཉགས་ལའང་གསུམ་ལས།
མཚན་ཉིད་ནི། ཚོས་ཅན་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚོས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཉགས་ཚོས།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཉགས་དངོས་ནི། ཚོས་དེ་ལས་བྱུང་བ་བཞེད་པའི་ཉགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུའི་ཉགས་
སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། རྒྱ་སྐྱུར་ལས་རྒྱ་དཔོག་པ་སོགས་ཀྱང་འབྲས་ཉགས་དེ་ཡི་ཆ་
མ་ཐུན་ཡིན་པས་ཁོངས་སུ་བསྐྱུའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ནི། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་པ་འབྲས་ཉགས་སུ་མི་འཐད་དེ།
མེ་སྟོན་སོང་དང་དུ་བ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྟོན་ལས་གོལ་ཏེ། རྗེས་གཅིག་པའི་ཆ་སྐྱབ་ན་བདེན་
ཡང་། སྤྱིར་གྱི་མེ་དུ་བ་དང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་
ལོག་ཉོག་དགག་པ་ནི། གཅོང་ཁ་ཅིག་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་སྤྱི་དགུ་སྟེ། འབྲེལ་ཚོས་ལ་འབྲེལ་ཚོས་དངོས།

༼ ༣༣༣ ༽

དེ་ལྟར་བར་བྱེད་ཚོས། དེས་ལྟར་བར་བྱས་ཚོས་གསུམ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། འབྲེལ་
ཚོས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་འང་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ། །དགུ་པོ་དེ་ལ་གོ་བྱེད་ལ་མན་པའི་
འབྲེལ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཚོས་དང་དེ་ལྟར་བར་བྱེད་ཚོས་གཉིས་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དང་དེས་ལྟར་
བར་བྱས་ཚོས་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་བ་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་དོ་སོ། འདི་མི་འཐད་དེ། མེ་སྟོན་སོང་གི་ལྟར་བར་
བྱེད་ཚོས་མེ་ཡིན་ལ་དེ་དང་དུ་བ་འབྲེལ་བས་གོ་བྱེད་ལ་མན་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ལྟར་བར་བྱེད་ཚོས་ལ་
འབྲེལ་བས་གོ་བྱེད་ལ་མི་མན་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་འགལ་བའི་སྲིར་དང་ལྷ་དགུ་པོ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
གཞུང་གི་དགོངས་བར་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ལྟར་བར་བྱ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བས་གོ་ཚོད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་སྲིར་
དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་བཀག་པའི་སྲིར་དོ། །དེས་ན་ལྟར་བར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ཡི་སྟོབས་གྱི་བསྐྱབ་
བྱ་གོ་བ་མིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བའམ་དོན་གཞན་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱབ་
བྱ་རྟོགས་བར་བཤད་དོ། །བར་སྐབས་གྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ལྟར་སྤང་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མ་གྲུབ་ལ། མ་ངེས་ལ།
འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོགས་བཏགས་པ་བཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་རྟགས་འགོད་ཚུལ་ལྟར་
མེད་པ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་མཚན་

{ ३३३ }

ཉིད་དོ། །དབྱེ་བ། དོན་དང་། ལྷོ་དང་། རྒྱལ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འོག་མ་ཚོས་དོན་ལ་
 མི་གནས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྷོ་དེ་ལ་མི་གནས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
 དང་པོ་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དེ་དག་གི་འོག་མ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ།
 འདིར་རྟགས་ཚོས་ཅན་གྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་སྤྱི་ཚོས་ཅན་དུ་གཞག་པ་དང་། ཚོགས་སྤྱི་
 ཚོས་ཅན་དུ་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་གཞི་གཉིས་བཤད་པའི་སྤྱི་མ་སྐྱོན་མེད་དེ་དང་། གཉིས་
 པའི་མཚན་གཞི་དེ་ཡང་སྐྱོན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཚན་གཞི་དང་པོ་རྒྱལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཡིན་པས་
 ཚོས་ཅན་གྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མའི་ཚེ་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབས་ཅན་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་རྒྱལ་བའི་ཞེ་འདོད་མིན་པས། ཚོས་ཅན་གྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོན་ཅན་མིན་པ་
 དང་། རྒྱལ་བ་ཚུལ་གསུམ་ཀར་ཚོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་འདོད་ཀྱི་རེ་རེ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པས་རེ་རེ་ལ་མ་
 གྲུབ་པ་སྐྱོན་ཅན་མིན་པར་མངོན་ལོ་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་གསུང་དོ། །རྟགས་ཀྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན་
 ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་རྩོལ་བྱུང་དེ་འདྲ་སྐྱེ་ཅན་གྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་འོག་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོན་
 མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་མའི་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པའོ། །སྐོ་དོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན་དང་། རྟགས་
 དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟན་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་ལོ།

། ༣༣༩ །

། གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྟེ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བསྟུ་
བའི་ཚིགས་བཅད་དོ། །སྤྱོད་པ་ལྟེ་ཞེས་པ་རྒྱལ་བ་ལ་སྦྲུང་བ་མ་ཤེས་པར་བཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ལ་མ་
གྲུབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན་དང་ཉམས་ཀྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་སྤྲེ་བའི་དུག་སྤོང་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་
སྤྲེ་བའི་དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཚོས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལས་སྤྲེ་བའི་སྦྱོན་དུ་འགོ་
བའི་ཆ་རྣམས་ནི་ཉམས་ཀྱི་དོ་བོར་མ་གྲུབ་པར་འདུས་ལ། གཞན་ནི་སྤྱོད་པ་ཚོས་སྦྱོན་མེད་ཡིན་ཞེས། གྲུབ་
མཐའ་ལ་སྟོས་པའི་སྦྱོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་དོན་ཚོས་ཅིན་ནམ་ཉམས་
ཀྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།
སྤྱོད་པ་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེད་པའི་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་
པ་དང་། ཐུན་མོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ལ་ཤེས་པའི་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་
སྤྱོད་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཉམས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་གྲུབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོད་
ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་བྱེད་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མིག་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡོད་
ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱས་པ་ཉམས་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བཟང་བ་དང་།

༼ ༣༣༥ ༽

མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་གང་གྲུས་བ་དེ་མི་ཉལ་སྟེ། རིག་བྱེད་བཞིན། བམ་མཁའ་ཞི་མ་གྲུས་
སོ། །ཞེས་བའོ། །གཉིས་བ་སྐྱུན་མོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་ལས་གཞན་སྤྱོད་ལས་གཉིས་པོ་
གང་རུང་ལ་འཇུག་བ་སྐྱུན་མོང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་བ་དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་བ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ལས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ཡང་བསྐྱོད་པ་མི་ཚོད་
བའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་བ་ལ་ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་གཉིས། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་སྐྱུན་
སྤྱོད་ལས་མཐོང་ཞིང་ཅིག་ཤོས་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་ལས་མ་མཐོང་བ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་མི་
མ་སྐྱུན་སྤྱོད་ལས་མཐོང་ཞིང་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་ལས་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་ཡིན་འོ། །དེ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་
གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་འགྲེལ་བར་བཞུགས་སོ། །གསུམ་བ་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཉལ་སྟེ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ལས་མཐོང་བ་ལ་ཉལ་སྟེ་སྤྱོད་ལས་སོ། །གཉིས་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་པོའི་
སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་འགྲེལ་བའི་
དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ། སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཉིས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བ་ལ་སྦྱོས་ནས་འགལ་བའི་ཉལ་སྟེ་སྤྱོད་ལས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་བ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་བར་འདུས་ཤིང་དེ་རྣམ་འདོག་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་

༼ ༣༣༩ ༽

འབྲས་བུའི་ཐ་སྐྱོད་བྱ་བུ་དང་བྱ་སྐྱོབ་པས་གྲགས་ཏེ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏུག་ཚིགས་སུ་བསྐྱུས་པས་
འབྲས་རང་གི་ཏེགས་སུ་འགྱུར་ལ་དེ་གཉིས་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བའང་གཉིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་
ཏེགས་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཏེགས་སྟེ། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་འགལ་བ་ལ་ཚོད་བ་སྟོང་བ་ལ། ཚོད་བ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཏེགས་དེ་
འགལ་བ་མིན་ཏེ། ཚོལ་འགྱུར་ཏེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ལན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཉན་ཤེས་སྐྱ་
མི་ཏེགས་པའི་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པ་ནི། རིག་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
ཚོལ་བས་བཅའ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཏེགས་པའི་འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་
སྐྱ་ཏེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། མ་ཚོལ་བའི་སྐྱ་ཤོས་དུའང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏེགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། བཅའ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་བྱེད་རང་
ལྟར་ན་ཡང་བུམ་འདྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱིབས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚོད་བ་འདི་ནི་མི་
མཚུངས་ཏེ། བུམ་པ་ཏེགས་པ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱིབས་པར་འདོད་ན་བདེན་ཡང་བུམ་པ་མི་ཏེགས་པ་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་
གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། བཞི་བ་འགྱུར་མེད་ལ་དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱིས་
འགྱུར་བ་དེ་འབྲས་བུ་

། ༣༣༧ །

རིག་བྱེད་ལ་མི་འཐད་དེ། འགྲུར་བ་མེད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི་དེ་དག་བསྐྱོག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པས་འགལ་བའང་གསུམ་དུ་འགྲུར་
དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི་རྟོག་གོ་བ་འགལ་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནི་རེས་
འགལ་ཚོས་གྱི་སྐོ་ནས་སམ། རེས་འགལ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་སམ། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་སྐོ་ནས་བྱེད་པའི་སྲིད་
དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་བྱེད་
པར་འགོག་པའི་དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་སྲོགས་
ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་དང་འགལ་བས་ཚོགས་དོན་གྱི་སྲི་སྲིལྟོ་ཅོ་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི།
དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཉག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་སྲིད་ཞེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཅན་གྱི་
ངོ་བོ་འགོག་ན་སྲོགས་ཚོས་མི་གྲུབ། སྲོགས་ཚོས་གྲུབ་ན་ཚོས་ཅན་མི་ཞེས་པའོ་ཞེས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱ་ནམ་མཁའ་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པར་འགྲུར་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྦྱིར་འགལ་
བ་བཞི་སྟེ། ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལ་ལ་བརྗོད་པའི་ལུགས་གྱི་འགལ་བར་འགྲུར་བ་དང་། ལ་
ལ་ཚོས་བརྗོད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་འགལ་བའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་
གྱི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པ་ལས་ནི་མིན་ལོ། །མཚན་

། ༣༣།

གཞི་ནི་རིམ་བཞིན། མི་ཉག་པའི་སྐྱེ་ཉག་ཅེས་པ་དང། ཉག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང། མིག་ལ་སོགས་པ་
གཞན་དོན་བྱེད་ཅེས་པ་དང། གཞན་དོན་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་
སྲོང་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ། རྒྱགས་ལ་སྐྱབ་པ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་སྐྱབ་པ་བཞིར་འབྱེད་
དགོས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བྱེ་ལྟངས་སྐྱོན་མེད་མོད། བྱེད་པ་ཚུང་བའི་སྲིར་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་ནས་
དངོས་སུ་མ་བྱེ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ལའང། །ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། །རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ལ་སྐྱུ་འགོག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བས་བྱེ་བ་གཉིས་པོའི་སྟེང་དུ། བྲངས་ཅན་པ་
དག་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་འགལ་
བ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་གི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་བསམས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པའི་འགལ་
བ་སོགས་འགལ་བ་གསུམ་པ་ནི་འདིར་མི་བཞེད་དེ། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྐྱུས་པ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་
མཚུངས་པས་སྐྱ་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པ་ལ་མཐའ་
འགོག་གི་ངེས་པ་དང། དེ་དག་གི་རུས་པ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡི་སྟོ་
ནས་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞི་རུ་ངེས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་སྤོགས་ཚོས་བྱུབ་མ་བྱུབ་གཉིས་ལས། མ་བྱུབ་
ན་མ་བྱུབ་པའི་ཉགས་སྐྱར་སྐྱར་རོ། བྱུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ངེས།

༼ ༣༣༩ ༽

འགོག་དེས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་གསུམ་ལས་རིམ་བཞིན། ཡང་དག འགལ་བ། མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ་རུས་པ་དེའང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོས་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྲིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་རུས། བཞི་པས་ཐེ་ཚོམ། གསུམ་པས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ། གཉིས་པས་
འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ལོར་བུས། འོགས་ལ་མ་སྲུ་མེད་སོམ་ཉིད་
དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཉགས་དེས་ཉོགས་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་འགོད་པ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། འོགས་ལ་གཞོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ།
དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྲིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག རྗེ་བྲག་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་གསུངས་ཏེ། གང་ལ་ཉགས་སུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་རང་གི་ངོ་པོ་ཡིན་གྱི། དེ་ཚད་མས་ཤེས་ཟིན་པ་ད་ལྟ་བུ་ལ་མ་ན་མེད་ཀྱང་ཚིག་ཅམ་གྱིས་བྲན་བུང་མིན་པ་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དཔེ་ཉགས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མིན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་
མཁན་པོའི་འདོད་

། ༡༤༠ །

བ་ལུང་དོན་ལྟ་བུ་མིན་པ་དང་། རྒྱལ་བས་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་སྦྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཞེ་བས་དེར་འདོད་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་གྱི། ཞེ་བས་མི་འདོད་པ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་གྱི་དེ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པ་དང་། ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཡིན་
གྱི། རྒྱ་ཏག་བ་ལྟ་བུ་དེས་བསལ་བ་རྣམས་མིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ལྷ་ལྡན་དེ་ཡང་ཏགས་ཡང་དག་གིས་བསྟན་བར་བྱ་
བའི་ལྷ་མ་དང་། ལྷུབ་ངག་ཡང་དག་གི་དོན་གྱི་བསྟན་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་མ་སྟེ། འདི་དག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
བརྒྱད་ཀྱིས་བྱི་མ་མེད་པའི་དོགས་སེལ་དང་དགོངས་པར་སོང་མ་སོང་གཟུར་གནས་གྱི་རྣམ་དགོངས་ཀྱིས་
དབྱེད་དེ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་གྱི་དགའ་སྟོན། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་གྱི་མཚོན་པའི་རྣམ་དམ་བར་འབྱུང་
ལོ། །མདོད། བསྟན་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དེ་མ་ཐག་འབྱུང་ཞིང་། འདོད་པའི་མཐར་གྱུར་ཅེས་པའི་ཚིག་འབྱུང་ཡང་
འདོད་པ་ལ་བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་གཞིར་མ་འབྲེལ་བ་དང་གྱུར་བ་དེས་བཟུང་དང་བསྐྱོས་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རོ་བོ་ཁོ་
ནར་བསྟན་བར་བྱ་བའི་བྱུང་གཞི་ཡིན་ལ་དེ་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཞིང་འདོད་གྱུར་འི་བྱུང་ཚོས་
ཡིན་ལ། དེ་འདོད་འགྱུར་དུ་སོང་ནས་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ་དེས་གྱུར་པའི་རུས་པ་གཙོད་པའི་སྤྱིར་དང་།
གཞི་ཚོས་ཡ་བྲལ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །བཤད་བའི་བའི་བའི་དོན་རྣམས་མ་ཏོགས་པའི་ཏོག་གི་བ་པལ་ཆེད།
མདོ་ཚིག་གིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བར་སྦྱ་བ་དང་། བསྟན་བྱ་བ་ཚིག་ལྷ་ཆར་གྱི་
མཐར་མ་སྦྱོན་ན། འདོད་ཚིག་ལ་བསྟན་བྱ་བ་བྱུང་གཞིར་མ་འབྲེལ་ཞེས་སྦྱ་བ་

༼ ༡༩༧ ༽

ནམས་རང་སློབ་སློབ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སློབ་རིགས་མི་མ་སྐྱེན་ནམ་ཡོངས་
གཙོད་ལ་ལྟོས་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བ་ནམ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་གྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
ནམ་འགྲེལ་དུ་དེ་དག་ལ་མ་བསལ་བ་ཚང་བར་དགོངས་ཏེ་མདོའི་ལྷ་པོ་བཞི་དང་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་ཁྲབ་བ་སྤང་བ་ནི། སློབ་བྱར་བའི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་མ་ཁྲབ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། སློབ་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་ཀྱང་།
སྐྱབ་བྱེད་སློབ་བྱར་བ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་སློབ་བྱར་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་སློབ་བྱར་བ་མཐོང་བས་
བསྐྱབ་བྱ་མེ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྲབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་
ཁྲབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཉག་མི་ཉག་རིས་པ་ན་ལ་མེ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བའང་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་
སོ། །འདོད་ན། ཚར་གཙན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་
པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་གྱི་སློབ་པ་ཚར་བཅད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཉགས་
ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཁས་སྤངས་པ་དགོས་པ་ལྟར་ཉགས་ལའང་ཁས་སྤང་བ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་
ཏེ་དགོས་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུད་པ་འདིའང་འཇུག་པ་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ན་ཁས་མ་སྤངས་
ཀྱང་ཉགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྱུབ་ན་ཁས་

༼ ༡༤༡ ༽

ལྷངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་སམ་སྐབས་གྱིས་ཁས་ལྷང་ནས་ཉལ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྲིད་
 རོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ཚོ་ལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ལ་ལྷོས་ནས་འཛོག་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྐབས་སུ་བབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱར་འོས་བ་ཞིག་ལ་སྲི་ཚོ་ལ་གྱིས་ན་བ་གཏད་པར་འོས་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚར་བཅད་པར་འགྱུར་
 པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལྷ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ནི་
 སྐྱ་མི་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་ཉལ་བ་སོགས་མིན་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་པའི་སྲིད་དང་།
 ཉལ་གྱི་རུས་ལུལ་མིན་པའི་སྲིད། ལོ་ཚེན་ནི། བཏགས་བ་དངོས་མེད་འོ་ན་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བསལ་མེད་པ་ཞིག་
 བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལྷངས་ན་སྐྱ་ཉལ་བར་དམ་བཅས་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 དངོས་པོ་དང་སྐྱ་དོན་སོ་སོར་སྲེ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་འབྱུང་ཏེ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་
 དངོས་སུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། སྐྱ་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་སྲིད་དང་། སྐྱ་དོན་རྒྱུར་བ་བསྐྱབས་
 པས་རང་མཚན་མི་གྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་བ་རང་ལུགས་ནི། སྐྱའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་
 འབྱུང་བ་ལྟར་མི་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་བ་རྩོད་སྲོང་ནི། མཚན་གཞི་འདི་ལ།
 དངོས་པོ་སྐྱ་མི་ཉལ་བའི་ཚོགས་བ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཚེ་མཚན་རྒྱ་
 མེད་ཅིང་། གྲུབ་པའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་

། ༣༤༣ །

སྲིད་རོ་ཞེས་ཚོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དེ། སྲུང་ཚོལ་གྱི་བྱུང་ཡུང་སྲིད་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུང་པའི་ངོར་སྲུབ་དགོས་
པའི་སྲིད་རོ། །ཡང་དངོས་མེད་སྐྱེ་ཉལ་བ་བསྐྱུབ་བྱུང་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སོ་སོ་བ་བསྐྱུབ་བྱ་མིན་
ཞིང་། ཚོགས་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་ཚོད་པའི་གོ་སྐབས་ཡང་མེད་དེ་རྟོག་པ་ལ་སྐྱར་སྐྱར་བ་དེ་སྐྱུབ་པའི་
སྲིད་རོ། །གསུམ་བ་ལ། སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྐྱུ
ཚོད་སྲོང་རོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་སྤྱོད་སྲུང་པ་བཅས་ཚམ་ཉིད་ནས་དེ་
དངོས་སྲུ་སེལ་བྱས་ཀྱི་འགལ་བ་ཚད་མས་བྱུང་བའོ། །གཉིས་བ་ནི། བསལ་བ་ལ་རིགས་སྒྲོར་རང་ལུང་སོ་
སོར་སྤྱེ་ནས་སྐྱར་གསུངས་ལ། སྤྱོད་པའི་ཀུན་བཏུས་སྲུ་རང་ལུང་གཉིས་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་
བཞི་རུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་དོ། །འདི་ཡི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་དགོས་བ་གཉིས་ནི་ལྷན་འགྲེལ་དུ་ཚོགས་བཅད་
གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བཤད་དོ། །འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། བསལ་བ་ལ་བཞི་རུ་གསུངས་བ་ནི་
ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དབག་ལ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་སྤྱེ་སེལ་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྗེས་དབག་
ལ་རྟགས་གྱིས་ཁྲུབ་པ། ཁས་སྐྱངས་དང་དངོས་སྤྱོད་སྲུང་གྱིས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་གིས་དང་ཐམས་
ཅད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་བ་གཉིས་སྲུ་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཡང་བསྐྱུན་དངོས་སྤྱོད་སྲུང་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་བསལ་
བ་གཉིས་སྲུ་

། ༡༤༤ །

འདུས་ཏེ། སེལ་བྱེད་བཞིའི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་
ཡིན་ཞིང་། །ཁས་སྐྱངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་ཁས་སྐྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་རྒྱུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
སྟོོ་བྱུང་གས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། དེའི་བསལ་བ་ལའང་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་བསལ་བར་བཞག་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཡིན་ན་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པའང་མི་འཐད་
བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་སྐྱ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་གཉིས་
སྐྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། བརྗོད་རུང་འཛིན་པའི་
མངོན་སུམ་གྱིས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་བྱུག་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་གཉིས་སྐྱང་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པའམ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མ་མི་འཕེན་ལ། འཕེན་ན་ཡང་ཚིག་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པར་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
ལས་གཞན་མིན་ལ། སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་གྱི་གྲགས་བསལ་མི་
འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་ན། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་
ན་དངོས་སུ་སེལ་རུས་ཀྱི་འགལ་བ་སྟོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་རུས་ཀྱི་འགལ་

༼ ༡༤༥ ༽

བ་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་ལ་
དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ན་དངོས་སུ་སེལ་བྱས་པའི་འགལ་བ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་
གིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེད་ན་རིགས་སྒོར་གསུངས་
པ་སྟུང་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དང་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར།
དེ་དང་འགལ་ན་དམ་བཅས་འདྲིལ་བ། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྐྱོད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།
སྐྱེ་རབས་པའི་ལྷན་གསུམ་དབྱེད་ན། གཞན་སྐྱེ་རབས་པ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་
བ་དང་། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ་ལ་
ངག་གི་དབྱེད་བར་འགྱུར་ཚུལ། ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེད་བྱ་ཏུ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་
གཉིས་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེད་བར་བཞེད་དེ། ངག་གི་དབྱེད་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་
སྐྱེ་དམ་བཅས་པ་དང་སྐྱེས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་མར་དམ་བཅས་ནས་སྐྱེས་མོ་བཤམ་
དུ་བརྗོད་པ་བཞེན་ནོ། །སྐྱེ་མ་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་མིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྐྱེ་གཞལ་བྱ་

༼ ༡༤༦ ༽

བདེན་པ་བཀག་ནས་རྗེས་དཔག་ཚིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་བྱར་བྱུར་བའི་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་བས་སྲ་མ་དང་
འགལ་བས་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མ་རང་ཚིག་གི་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་
གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་བའི་སྤྱོད་མཚོན་དང་རྣམ་གསལ་
གྱི་དཔེར་རིམ་བཞིན་འོ། །རིགས་པའི་སྐོར་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཟོད་གཞན་དུ་གསུང་
སྟེ། ཚོས་ནི་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མིན་འོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལུང་བྱེད་པར་བ་རྗེས་
དཔག་ཏུ་འདུ་བ། ལུང་པལ་བ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་དང་པོ་གཉིས་བཟོད་བྱར་
སྟོན་པ་ལ་ཚད་མ་དང་པོ་གཉིས་དང་། བསྐྱལ་བའི་དོན་ཤིན་སྟོན་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིས་མི་གཞོད་
པའི་ལུང་ངམ་གསུང་རབ་ནི་དེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་བཟོད་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོ་རྗེས་སུ་དཔག་
བར་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཞེ་འདོད་
དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་བྱུབ་པའི་ལུང་ནི་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོག་སྤྱོད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ལ།
རིགས་པས་མ་བྱུབ་ན་ལོག་སྤྱོད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་སྐྱངས་ནས་འགལ་ཡང་
རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་པན་ཚུན་སྟོབས་མཚུངས་པས་གཞོད་བྱེད་མིན་པའི་སྤྱིར། ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ལུང་
ཚད་མ་མིན་ལ། ཞེ་འདོད་ཚད་མས་

། ༡༤༧ །

གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། ལུང་ལ་འབྲུག་ཚུལ་ཡང་སྲུང་ལུང་ཁས་སྒྲངས་ནས་ནི་སྤྱི་ས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་
སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས། སྲུང་དཔྱད་ནས་སྤྱི་ས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མཛངས་པའི་ལུགས་ཏེ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་
དོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མཚུངས་པ་སྲུང་བ། གཤམ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་
བའི་ཚོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་གཞན་ལུས་ཀྱིས་སྤྱི་ག་པ་འདག་པར་སྤོན་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་
དང་འགལ་བ་ཡང་ལུང་དང་འགལ་བ་དེར་འགྱུར་ལོ། མ་ཡིན་ཏེ། ཚགས་སོགས་ཚོས་མིན་པ་སྤྱི་ག་པའི་ཅ་བ་
དང་། ཚགས་བྲལ་སོགས་ཚོས་སྤྱི་ཚད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་མིན་པ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་རྣམས་འཆད་ལ། ལུས་དང་
ཚགས་སོགས་སྤྱི་ག་པའི་རྒྱ་མི་འགལ་བས་ལུས་ཀྱིས་སྤྱི་ག་པ་འདག་པར་སྤོན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་རྣམས་ལུང་
མིན་པའི་སྤྱི་ག་པ་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་སྤོགས་སྤོན་ཅན་མིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་གཤམ་བྱས་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཐ་བ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤོན་
མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ག་པ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཚིག་པན་ཚུན་གྱི་གཤམ་བྱས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྤྱི་ག་པ་ཡི་སྤོན་སྤོན་དུ་སོང་
བ་མིན་གྱི། ཚིག་པན་ཚུན་གྱི་གཤམ་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་གྲུབ་པའི་སྤོན་སྤོན་དུ་འདོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ག་
པ་གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྤོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འགལ་བ་མེད་པ་དགོས་ཏེ། རང་

། ༡༤། །

ལུང་གི་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་འདུས་ན་རྩི་འཛིན་པའི་ཞོ་ལྟར་རང་གི་དམ་བཅའ་འཛིག་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི།
དེས་ན་རྩི་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་ལ་སྐྱོན་མ་ཆགས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། བཟོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས་རྩི་འཛིན་པའི་སྐབས་
སུ་པམ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །བཞི་བ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ཅན་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་བྱས་ཀྱི་འགལ་བ་འཛིག་ཉེན་ན་གྲགས་པས་གྲུབ་
པ་གྲགས་པའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྐྱེད་ཉེ་བཤད། བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བཟོད་སྐྱོད་པ་དག་སྐྱེད་དོན་ལ་དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྲུང་བཟོད་བྱ་ཉུགས་པར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། སེལ་བ་
བཟོད་པར་སྐྱེད་པས་ཅད་བཟོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པ་དེས་ན་སེལ་འཇུག་ཏུ་མཛད་
བཟོད་རུང་གི་གྲགས་པའང་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་མདོའི་ཚིག་འགོད་ན། གང་ལ་སྐྱེན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ་སྐྱེད་ལས་གྲུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་
བསལ་བ་དེའང་སྐྱོགས་མིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བཤད་ཚུལ་དང་
པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ། རང་གི་འཕྲུང་
བ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོགས་སྲུང་བཟོད་ན་བཟོད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཉུགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་ཡིན་
པ་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་སྐྱེན་མོང་མིན་

༼ ༡༤༩ ༽

བར་འགྲུར་བ་དང་། འགལ་བར་འགྲུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉགས་འདི་ལ་དཔེ་མེད་པས་སྐྱུན་མོང་མིན་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་གང་བཞག་པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་ཀུན་བརྗོད་དུ་རྒྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་ཉགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ལའང་
རྗེས་འགོ་མེད་ན་ཉགས་པལ་བ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མེད་པས་སྐྱུན་མོང་མིན་བར་འགྲུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དོན་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ་ཉོག་པ་ལ་སྐྱར་བའི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རྒྱུང་བའི་
སྤྱིར། ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྗོད་དུ་རྒྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་དོས་བཟུང་ན། འཛིག་ཉེན་ལུལ་ལུགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སྐྱའི་བརྗོད་རྒྱུང་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྐྱབ་པ་ནི། འཛིག་ཉེན་གྱི་སྐྱ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་
རྒྱུང་བའི་སྤྱིར་ན་བརྗོད་རྒྱུང་གྲགས་པས་དོན་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ནི། བརྗོད་རྒྱུང་ལ་
གྲགས་པའི་སྐྱ་སྟེ་མིང་འདོགས་པ་འཛིག་ཉེན་པ་དང་འགལ་ཏེ། རུམ་སོགས་ལ་འཛིག་ཉེན་ན་རྒྱ་བར་མ་གྲགས་
པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དདོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རུས་པ་ཡོད་པས་འཇུག་ཏུ་རྒྱུང་བ་ལ་གྲགས་པའི་
སྐྱ་སྟེ་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། འཆོད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཆོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་འོ།

། ༣༥༠ །

།གཉིས་པ་ལ། སྐྱ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་
གྲགས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གྲགས་པ་སྟེ་ཟླ་སྐྱུས་བཟོད་རྩུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་
ན་ཡང་སྐྱ་ནི་བརྟེན་ལ་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་ཡང་བཟོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་ན་ནི་གྲགས་པ་བདེ་
སྐྱུང་ཏུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟོད་རྩུང་གི་ལོག་སྤོགས་འཇལ་བའི་འགལ་བ་
ལ་མི་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་དེ། བཟོད་རྩུང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་
ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་སྐྱབ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་
དགྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་སྐྱུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན།
བཟོད་མི་རྩུང་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་སྟོན་པས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་
ཡུལ་ཐ་དད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲགས་པ་སྟེ་སྐྱ་རྣམས་དངོས་པོས་སྤྱེད་ན་ནི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
བཞིན་དུ་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ན་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་པར་སྐྱར་བ་ལ་སྐྱ་རྣམས་དོན་གང་
ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། བརྟེན་སྟོད་པའི་རྟགས་སྐྱུན་མོང་མིན་པར་འགྱུར་བ། རང་གི་སྤྱེ་པའི་
འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བོང་ཅན་ཟླ་སྐྱུས་བཟོད་མི་

། ༣༥། །

རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཉམས་འདི་མ་སྐྱུན་དཔེ་དང་སྐྱུན་མོང་ཉིད་མིན་ཏེ། ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡི་གྲགས་པ་ཡུལ་
འདིར་མི་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྙེད་དཀའ་བས་སོ། །དཔེར་ན་མཉམ་བུའི་ཉམས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉམས་
བར་སྐྱབ་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྤྱི་ཀ་བུའི་པ་དག་ལུང་དོན་ནི་བརྗོད་རུང་དཔོག་པའི་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་
དཔེ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ལྷ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ཚོས་ཅན་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་མིན་པ་ལ་ལྷ་སྐྱ་མི་
འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གྲགས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་བས། རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་
མཛད་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་པས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དང་། ད་ཉི་ཀ་ཤིང་མིན་པ་སོགས་ལའང་
གྲགས་པས་གཞོན་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དབྱུད་པ་ལ། ལྷ་བའི་སྐྱ་སྐྱུན་
མོང་བར་སྐྱབ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་བརྗོད་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། བསེལ་ཟེར་ཅན་ལྷ་བར་སྐྱབ་པ་དཔེ་དང་སྐྱུན་མོང་བའི་ཉམས་ཡིན་ཏེ། ག་བུར་དང་ནི་དེུལ་ཚུ་སོགས་
ལ་ལྷ་བའི་སྐྱ་ནི་གཞན་ཏུ་སྟེ་སྟོས་སྟོར་དང་བཅུད་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་གྲགས་ལ། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་སྐྱུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱུང་སྟེ།
བར་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་བྱུང་ནའང་ཀུན་ལ་འཇུག་རུང་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་

། ༣༥༩ །

ཡིན་པའི་སྲིད། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་གྲགས་པ་འགོག་ན་མེད་ཀྱི་འང་རི་བོང་ཅན་རྣམས་ལ་ཡིན་པ་སོགས་འདི་ག་
གོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་འདོད་པས་པར་སྐྱར་བའི་བཟོ་དོན་ཀྱང་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ་བརྗོད་རུང་འགོག་
ན་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས་ཏེ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དག་ག་ རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བཟོ་དང་ཐ་
སྟོན་དུ་འབྱེད་པ་དག་ག་ན། གཙང་ལ་ལ་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅམ་གྱི་ཞེན་རུང་ནི་བཟོ་དང་། དོན་ལྡོག་དེས་པ་ལ་སྐྱ་
སྐྱོས་ཞེན་རུང་ནི་ཐ་སྟོན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། མཚན་བྱ་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་གྲགས་པ་འཆད་པ་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན་ལ། འདི་ག་རྟེན་དཔྱོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་ན་སྐྱོ་གསུམ་
གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པས་འགའ་ཞིག་གི་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་མིན་པའི་སྲིད་དང་། ཐ་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་
སྐྱར་མཚན་ཉིད་བརྟགས་པར་བཀག་ཟེན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་བཟོ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པར་འབྱེད་པ་དག་ག་ན།
བཟོའི་གྲགས་པ་ལ་འང་དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེ། དེའང་དང་པོ་ནི་
དོན་སྲིད་དང་སྲིད་མ་དངོས་པོར་བྱས་ནས། རྣམས་དངོས་སམ་ཞེན་པའི་སྐྱོ་ནས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་འོར་ཡོད་
པའམ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ལུས་པའི་དོན་སྲིད་དང་རང་མཚན་བཞིན། བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པ་
དང་སྲིད་མས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་འཆད་པ་ཡིན་ཟེ་མི་འཐད་དེ།

། ༣༥༣ །

འཆད་པའི་ཚེ་ན་དངོས་ཞེན་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་མོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་འབྲའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་བཤད་
ཟིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བ་འབྲུལ་བ་ནི། དེས་ན་མདོའི་བཤད་ཚུལ་སྲི་མ་
དང་དང་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དངོས་པོ་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པར་འཆད་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་འཆད་ཚུལ་སྐྱ་མས་ནི་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཁྲིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ལོག་སྲོགས་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་སམ་རྗེས་དབག་མེད་པའི་སྲིད་ཞེས་བཤམ་ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་རྒྱ་
མེད་པ་ངེས་པའི་སྲིད། ལོག་སྲོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགལ་རྒྱ་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །འཆད་ཚུལ་སྲི་མ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པར་
བསྟན་པའི་སྲིད་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། འདི་ཡི་ཡུལ་སྟོ་བྱུང་གས་ཡིན་པའི་སྲིད་
པོ། །སྐྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སེལ་བའི་སྟོན་ས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི་བསལ་བ་མཁས་པའི་
དགོངས་པ་བཞིན་འབྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དབག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །༥ །།གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་ལ། མཚན་ཉིད། སྐྱ་བ་པའོ་
གང་ཟག་ཚུད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ངག་གི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱར་
གོལ་རང་ཉིད་

། ༣༥ །

གྱིས་མཚོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་དག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་དག་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་དབང་པོས་རྗེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་
བྱེད་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སུན་འབྱེན་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་རྒྱལ་པམ་བདུན་སྟོད་པར་ཁས་
ལེན་པའི་གང་ཟག་ནི། རྒྱུ་ལ་བ་དང་། སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་དང་། དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིམ་བཞིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་པོ་ལ་གང་སྟོན་ཅན་བཟོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཉེ་སྟོན་མེད་བཟོད་པ་ཡི་སྟོན་ས་
ཚར་བཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་འཇུག་ལ། སྟོན་ཡོན་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་པམ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་
བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་གྱིས་སྟོན་མ་བཟོད་ན་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་ལ། རྒྱུ་ལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་
ལྟར་སྐྱབ་བཞེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་གྱིས་སྟོན་ཡང་དག་བཟོད་ན་རྒྱུ་ལ་བ་པམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་མིན་པར་རྒྱུ་ལ་བས་
སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱབ་བཞེད་ཀྱང་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་གྱིས་སྟོན་མ་བཟོད་པའམ་སྟོན་ལྟར་སྐྱབ་ཞེས་བཟོད་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་བས་
ཚར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་པམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཚོད་རིགས་ལས་གསུང་སྟེ། སྟོན་ཅན་ཡིན་
ཡང་སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པ་མ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྒྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་པ་
འཛིན་ས་ལུས་མ་ལུས་ལ་རགས་ལས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྟུན་དང་གཡོ་དང་ཚིག་དོར་ལ་སོགས་པ་གཡོ་སྐྱུས་
བསྐྱུས་ཤིང་ཚར་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱལ་པམ་

། ༣༥༥ །

ཡོད་པར་མི་བཞེད་དེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱང་མི་རྣམས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་ཚར་བཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་བཟུང་
བའི་ཚུལ། རྗེ་བྲག་ཏུ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ནི་
སློག་དང་ཉོར་ལ་སོགས་པ་འཕྲོག་པས་ཚར་བཅད་པ་དང་། གོ་འཕངས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་
པ་འདོད་ལ། དམ་པ་མཁས་པའི་གྲ་སར་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉོར་བ་དོར་བ་དང་། བདེན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་
སློགས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཚར་བཅད་པ་དང་། རྗེས་འཛིན་ཏུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་འཕྲད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
འཇུག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚར་བཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤེལ་བའི་བཞི་ཡོད་
དེ་རྒྱུ་བ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱིར་རྒྱུ་བ་ལ་སྐྱོན་མི་
བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་རིག་པ་མཁུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་རིག་
ལས། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གངས་ཅན་པའི་ཕྱགས་
དང་། ཀར་མིག་གི་ཕྱགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་རྣམས་རྒྱུ་བ་ལ་དྲིས་པའི་ཆེ་ལན་མི་
བརྗོད་པ། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཆེ། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ། ལན་
ལྟར་སྤོང་བ། སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལན་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་གཉིས་སྤོང་པས་དུག སྤྱིར་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་འདྲི་བའི་
ཆེ་མི་འདྲི་བ། མི་འོས་པ་འདྲི་བ། མ་

། ༣༥༦ །

འབྲེལ་བ་འདི་བ་གསུམ། ལྷོན་བརྗོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚེ་ལྷོན་མི་བརྗོད་པ། ལྷོན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ།
སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལྷོན་བརྗོད་བ་གསུམ་གཉིས་སྒྲོམ་པས་དུག་དཔང་པོ་ལ་འཁོར་མི་འབྱེད་པ། ལྷོན་ཅི་ལོག་
ཏུ་འབྱེད་པ། སྐབས་མིན་པར་འབྱེད་བ་གསུམ། ཀུན་ལ་སྤུང་མོང་དུ་རྒྱ་བ་མི་གཏོད་བ་གཅིག་དང་བཅུ་དུག་
འདོད་དོ། །མི་འཐད་དེ། ཚར་བཅད་ཡིན་ན་སྤུང་མ་གཉིས་སམ་བཞིར་འདུས་ལ། དེར་འདུས་པ་མིན་ན་ཚར་
བཅད་ཉིད་མིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་བཅད་མེད་ལ། ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །གཏུན་
ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་བྲལ་དུས་ལ་མ་བབ་དང་། །མ་ཚང་
སྤྲུག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྤྲོ་མི་ཤེས་དང་། །སློབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །འདོད་བ་ཁས་
ལེན་བཞུལ་བཏུག་འདོད། །རྗེས་སུ་སྤྱོར་མེད་ལ་སྤྱོར་དང་། །བྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་ཏུགས་ལྟར་སྤང་། །ཞེས་པ་
ལྟར་སྤུབ་པ་རྐང་མིག་གིས་བཤད་པ་ཚར་བཅད་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བྲངས་ངེས་དེ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་
གཉིས་པོ་དེ་ལ་དཔལ་སྤུན་གྲགས་པ་ཡིས་འགའ་ཞིག་ཚར་བཅད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། བཤ་ཚར་བཅད་ཡིན་
ན་གཉིས་པོ་འམ་བཞི་པོར་སྤྱད་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་སྤྱེ་སྤྱེ་བཤད་ན། མི་མ་སྤུན་པའི་ཚོས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་
པ་ནི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པའི་ཚར་བཅད་

། ༣༥ །

དེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་ཉམས་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཟོད་པ་ལ། སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྤྱིའི་སྐོ་ནས་
སྐོག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྐྱེ་ཉམས་ཅེས་བཟོད་ན་སྤྱིར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པས་སོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཚར་བཅད་གཞན་མིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བཟོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དམ་བཅས་པ་
བཀག་པ་ལ་ཚོས་རྣམ་པར་བཏགས་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་བཅད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་
མི་ཉམས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་བཟོད་པའི་ཚོ། ཉམས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་
ཏེ་བཀག་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྱེ་བྱེ་སྤྱི་དང་བྱུམ་པ་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མིན་པ་སྟར་སྐྱེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བ་མིན་ཞེས་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རུས་པས་
སྐོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། འདིར་ནི་བསྐྱབ་བྱ་མ་བསྟན་པར་
སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་ནས་ཚོལ་བས་སྐྱབ་འབྱེད་ཤེས་ན་མ་ངེས་པ་བཟོད་པར་འདུས་སོ། །དམ་བཅའ་ཉམས་དང་
འགལ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་ལས་མ་རྟོགས་པ་རྗེས་དམ་བཅས་ནས་གཟུགས་སོགས་ལས་དོན་གཞན་མ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པ་དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་ནི། སྐྱེ་ཉམས་སྟེ་དཔེར་ན་བྱུམ་པ་
བཞིན་ཞེས་པ་དང་། དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་དཔེར་ན་དགོ་སྤྱོད་མ་སྐྱེ་མ་མའམ།

༼ ༣༥༽

བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཟེམ། དེ་ནི་སྐྱོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་བཟོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་
ནས་ཚར་བཅད་དུ་འགྱུར་གྱི། གཞན་དོན་མེད་དེ་དམ་བཅའ་ཚིག་ཏུ་མ་བཟོད་པར་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་
གཏན་ཚིགས་འགའ་ན་ཏྲགས་སྐྱོན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། ཏྲགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ན་ཚར་བཅད་མིན་པའི་སྲིད། དམ་
བཅའ་སེལ་བ་ནི་སྲོགས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་
བའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ནི། ཏྲགས་སྐྱི་ལ་ཡང་འཇུག་པས་མ་དེས་སོ་ཞེས་བཀག་པའི་ཚེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་
ཞེས་སྐྱར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་བའོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མ་དེ་མ་དེས་པ་བཟོད་པའི་ཚར་གཅད་དུ་འདུས་པས་དག་གཉིས་
པ་ལ་ཚར་བཅད་འཛོག་པ་དོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཏྲགས་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཀག་ནས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་གཏན་
ཚིགས་གཞན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་
བཀོད་པ་ན། ཏྲགས་དེ་མ་དེས་པར་བསྟན་ནས་བཀག་པ་ན་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟ་
བུའོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མའི་དག་རྫོགས་ན་མ་དེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་དབྱུང་ཅི་དགོས། དག་མ་
རྫོགས་ཤིང་ལན་གྱི་སྐབས་མི་སྟེར་ན་ཚར་བཅད་ཉིད་མིན་པའི་སྲིད་རོ། །རྣམ་མའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་
གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཏྲག་སྟེ། དེག་བྱ་མིན་པའི་སྲིད་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། ཏྲགས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཅི་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་

། ༣༦༠ །

དེ། དེ་ལས་འདོད་དོན་གོ་ན་ཚར་བཅད་མིན་ལ། དོན་མ་གོ་ན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས་
 སོ། །ཡན་ལག་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་བརྗོད་ན་མ་ཚང་བའོ་ཞེས། །མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཆ་མ་
 བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་མེད་པ་སོགས་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་ནོ། །ཉགས་དང་དཔེ་ལྷག་
 པ་བརྗོད་པ་ནི་སྔ་མས་གྲུབ་པ་ལ་སྲིས་བསྐྱབ་པས་ལྷག་པ་བརྗོད་པའོ་ཞེས། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེད་ལྟར་ན་
 སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་བརྗོད་པར་འདུས་ལ། ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ཚར་བཅད་མིན་ཏེ། མི་དགོས་པ་སྐྱོན་དུ་མི་ཅི་
 བའི་སྲིད་རོ། །རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་སྐྱབ་དང་དོན་དག་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་བརྗོད་པ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པ་མི་
 ཉག་ཅེས་པ་སྐྱ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱ་ལག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་དོན་བརྗོད་པའོ་ཞེས། །འདིར་སྐྱ་
 བརྗོད་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་བརྗོད་སུ་འདུས་པའི་སྲིད་དང་། དོན་མི་བརྗོད་ན་སྐྱ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་
 མེད་དེ། ཁྱོད་དགའ་ན་ང་དགའ་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །དོན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཡིན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་བརྗོད་
 པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་དག་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་ཆེ་འདི་སྐྱོན་མིན་ཏེ། པ་རོལ་
 བོས་མ་གོ་བར་དོགས་པའི་ཆེ་དཔང་པོ་སོགས་ལ་ཡང་ཡང་དགོས་པའི་སྲིད། ཚོགས་པ་ལ་རྒྱལ་བས་ལན་
 གསུམ་བརྗོད་པས་དག་གོ་ཡང་སྲིད་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་མི་སྐྱབ་པའོ་ཞེས། །སྲིད་རྒྱལ་གྱིས་
 རྒྱལ་བའི་དག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ་ནི་སྐྱོན་མིན་ལ། དགོས་པ་མ་

། ༣༦། །

བརྗོད་ན་སློབས་བ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སོ་སོར་མི་དགོས་སོ། །དབང་པོས་གོ་ཡང་སྲིར་རྒྱུ་གྱིས་མ་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པའོ་ཞེས། །འདི་ཡང་སྲ་མ་དང་འབྲ་བར་སྲིར་རྒྱུ་གྱིས་མ་གོ་བའི་སློབས་བ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་བ་མིན་ལོ། །ལན་རྟོགས་བ་མེད་པའི་མི་སློབས་བའམ་སློབས་བ་མེད་པའོ་ཞེས། །དེ་ནི་རྒྱུ་བ་ལ་བྱུང་ན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྲིར་རྒྱུ་ལ་བྱུང་ན་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །བྱ་བ་ལ་ཆགས་ནས་རྩོད་པ་འདོད་པའི་རྣམ་གཤམ་སྟེ། དཔེར་ན་པ་རོལ་གྱིས་དག་བཞུགས་པ་ན་སློན་ལ་འདི་བྱས་ལ་སྲིས་བཅུད་གྱིས་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྲིར་བྱང་པོ་ནི་ཚར་བཅད་མིན་ལ། གཡོ་ཅན་ནི་སློབས་བ་མེད་པར་འདུས་པས་སོ་སོར་མི་རིགས་སོ། །རང་སྲོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་སྐྱེས་ནས་གཞན་སྐྱོན་ཞར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲིད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་བ་ལ། དེས་བྲིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སྲིར་སྐྱབ་ལྟ་བུའོ་ཞེས། །མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་རྟགས་ལྟར་སྐྱང་དུ་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན་སྐྱོན་མིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མར་འགྱུར་ན་བྲིད་ཀྱང་འགྱུར་ངོ་ཞེས་རྟགས་མ་དེས་བར་སྐྱོན་པའི་སྲིར་ལོ། །མ་དེས་ན་ནི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཚར་བཅད་ཡིན་ལོ། །ཚར་བཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པའི་རྣམ་བཟགས་འདོད་པའོ་ཞེས། །འདི་ཡང་

། ༣༦༩ །

རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ངག་སྐྱོན་ཅན་སྲུང་མ་ཤེས་བས་སྐྱོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །ཚར་བཅད་
 ཀྱི་གནས་མིན་པ་ལ་དེར་སྐྱོར་བཞི་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་ཞེས། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བས་ཡང་
 དག་བརྗོད་པ་ལ་སྤྱིར་རྒྱལ་བ་སྐྱོན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ་སྐྱོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་དེ་ལས་གཞན་
 མིན་ལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བ་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱལ་བས་སྤང་སྤང་དུ་སྐྱོབ་འགྲུགས་ནས་ཚར་གཅོད་ན་
 ཉགས་སྤང་སྤང་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་བཅད་ལོགས་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་ཁས་སྤངས་ནས་ངེས་པ་མེད་
 པའི་སྤྱིར་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ་ཞེས། །མི་འཐད་དེ། འདི་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་
 བརྗོད་པའི་ཚར་བཅད་ཉིད་ཡིན་གྱི། ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚར་བཅད་པ་མིན་
 འོ། །གཏུན་ཚིགས་སྤང་སྤང་བརྗོད་པ་ནི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱིར་རྒྱལ་བས་སྤྱུག་ཚོད་
 བརྗོད་པ་བཞིན་འོ། །སྤྱུག་ཚོད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བ་མཚུངས་པའི་སྤྱུག་ཚོད་ནས་དུས་འདས་
 མཚུངས་པའི་སྤྱུག་ཚོད་ཀྱི་བར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་ལ། སྤང་མ་སྤང་སོ་སོར་སྤྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཅིག་
 ཏུ་འདུ་བས་སོ། །མཚུངས་པའི་སྤྱུག་ཚོད་ཞེས་ཤེ་ཤེ་ལ་སྐྱར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ཀུན་བཏུས་སུ་བཤམ་
 ལ། སྤྱི་མ་བཅུ་ཤིགས་པ་བཏུག་པར་བཤམ་དོ། །འདི་དག་སྤྱོད་སྤང་གིས་དེ་གཉིས་སུ་བཀག་ལ་ཚོས་གྱི་
 གྲགས་

། ༣༦༣ །

བས་དགག་པའི་རྩོམ་པ་མ་མཛད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་དེ། རྩོགས་སྲུང་གིས་བཀག་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་
ཚོད་དེ་དག་སྟོས་ན་ཉུང་ལ། བསྐྱུས་ན་མང་བར་དོགས་པའི་སྲིད། འདི་དག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་འགྲེལ་བར་
གསལ་བ་དང་ཁོ་བོ་ཡི་གཤེད་འདི་གསལ་ནས་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་དགོས་པ་ནི། ལྷག་ཚོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གསུམ་པ་
ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་
གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་དུག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འདོགས་པ་དང་། རྒྱུན་སྲོང་གི་ངག་གཉིས། ཕྱིར་
རྒྱལ་ལ་འདོད་པ་འདི་བ་དང་རྒྱུན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས། དབང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་
ངག་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐབས་པ་དང་། སུན་འབྲེན་པའི་ངག་གོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྐབས་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། ངག་འགོད་པའི་ཚུལ། ངག་གི་བྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་
པའི་ངག་སྟེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་སྲོང་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ། སྐབས་པའི་ལུགས་
དང་། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་སོགས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
སྲིད། ཚང་བར་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པས་

། ༣༦༩ །

མེ་ཡོད་ཅེས་ལྷ་ལྷན་དུ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་ལྷ་ལོ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཉེར་སྐྱོར་དང་མཐུག་སྐྱུང་བཟོན་
བ་གསུམ་ལོ་ལྷག་པ་དང་། འདི་ངག་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་བྱུང་བཟོན་པ་མ་ཚང་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
བོད་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་པ་ལའང་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་རྣམ་དགེ་
གསུམ་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའམ། སྐྱ་ཡང་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རྣམ་དགེ་ལྷ་བ་
སྐྱོར་དོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱུར་ན་ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲེན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད། བྱས་
པའི་སྤྱིར་མི་རྟག་ཅེས་བཟོན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་དགེ་གསུམ་པ་དང་ལྷ་བ་སྐྱུར་ཡང་
དམ་བཅའ་བཟོན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དམ་བཅའ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་སྤྱིར་དོ་སྣང་ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་དམ་
བཅའ་མ་བཟོན་ན་ངག་དེའི་རྣམ་པ་མ་རྫོགས་པའི་སྤྱིར། དུ་བ་ཡོད་པ་ཅི་ཡིན། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་
སྐྱུར་དེས་ལ་བསམ་པ་སྐྱོང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱོལ་བའི་ངག་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྤྱིར་གྲོལ་གྱི་ངག་ལྷགས་ན་
སྐྱ་བ་ལོའི་སྐྱོན་དུ་ཚོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་ལོ་མི་མཁས་པ་ལ་སྐྱོར་
བའི་ཚུལ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཀ་འཛན་ལམ་ན་མེད་པའི་སྐྱོལ་བ་སྐྱུན་ལོ་ལ་ནི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་དོན་རྒྱས་པའི་ངག་ཡན་
ལག་གཉིས་ལྷན་པ་ཚོས་མ་སྐྱུན་སྐྱོར་དང་མི་མ་སྐྱུན་སྐྱོར་གཉིས་སྐྱུར་ཏེ། ངག་གཉིས་ལོ་གང་སྐྱུར་ཡང་བྱུང་
བར་མེད་དེ། གཅིག་དངོས་སུ་བཟོན་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་འཛན་པ་སྐྱེད་རྣམ་པའི་

། ༣༦༥ །

སྲིད། ལྷོགས་ཚེས་དང་ཁྲབ་པ་གཉིས་སྲ་སྲི་གང་བཟོད་ཀྱང་ཁྲད་པར་མེད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཐའ་རྟེན་
རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྐྱར་དགོས་ཏེ། མ་སྐྱར་ན་ཚིག་འཕྲོ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་
སྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི། འུས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བྲན་ལམ་ན་ཡོད་པ་དག་ཏུ་སྐྱར་བའི་རྫོལ་བ་
མཁས་པ་ནི། འོ་ན་སྐྱ་ཡང་འུས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཚིག་ཟེན་ལ་བཟོད་པས་འགྲུབ་པོ། །ཚིགས་
སྲ་ཁྲབ་པ་དག་ཏུ་མི་བཟོད་ན་མཁས་སྲ་ཟེན་ཡང་སྐབས་དེར་སྐྱབ་པའི་དག་རྫོགས་པར་སྐྱར་ཏེ། མ་རྫོགས་ན་
སྐྱར་ཀར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པོ། །དེས་མཚོན་ནས་ལྷོགས་ཚེས་བྲན་ལམ་ན་ཡོད་པ་ཁར་འབྱིན་པ་ལ་ཁྲབ་པ་ཅམ་
ཚིག་ཟེན་ལ་བཟོད་པའང་སྐྱོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་དོ། །དེས་ན་
སྲིད་རྫོལ་ལ་སློ་ཡི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། །གསུམ་པ་ལ་ལྷོགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་མ་བྲན་པ་ལ་ཚེས་
མ་བྲན་མི་མ་བྲན་དང་། ལྷོགས་ཚེས་མི་བྲན་པ་ལ་ལྷོགས་ཚེས་ཅམ་དང་། ཁྲབ་པ་མ་བྲན་པ་ལ་ཁྲབ་པ་ཅམ་
ཚིག་ཟེན་ལ་བཟོད་པའི་དག་བཟོད་པའང་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རང་
ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལའང་། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ལྷོགས་ཚེས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་
དང་། །བསྐྱབ་བྱ་བཟོད་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་བསྐྱབ་བ་དེ། །བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་རྣམས་
དབྱེར་བཤད་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བཟོད་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་།

༼ ༣༦༦ ༽

འགལ་ཞེས་ཟེར་ན། འགལ་བ་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་འབྲེལ་བ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་རྣམ་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་གསུམ་བུ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་
ཡི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་སྲིད་དོ། །གསུམ་བུ་ནི། སྐྱབ་པའི་དག་དེས་པ་རོལ་ལ་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་
སྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྐྱང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པ་བཀོད་པའི་དག་ནི་སྐྱབ་པའི་དག་ལྟར་སྐྱང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དུམ་བུ་ན། སྐྱབ་པ་ལྟར་སྐྱང་དེ་
ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་རྟགས་བརྗོད་པ་དོན་དང་དེ་ཚང་ཡང་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་
བརྗོད་པ་སྟོང་དང་། དེ་ཚང་ཞིང་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་མ་ཤེས་པ་སྐྱ་ཡི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་དུམ་བུ་བ་ཡིས་
སོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་འབྲིན་ལ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྐྱང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་ལ་
སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ས་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དག་གོ། །གཉིས་པ་དུམ་བུ་ན། སྐྱབ་འབྲིན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
ཡུལ་གྱི་དུམ་བུ་སྟེ་ན། མཚན་ཉིད། གཏན་ཚིགས། བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་གསུམ། རོ་བོའི་
དུམ་བུ་སྟེ་ན། དོན་སྟོང་སྐྱོན་ལ་དེ་བརྗོད་པ་གསུམ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དུམ་བུ་སྟེ་ན། རྣམ་མ་དང་ཐལ་བ་
བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ལྟར་སྐྱང་ནི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྗོད་པས་སྐྱོན་
ཅན་གོ་བར་མི་རུས་པའི་དག་གོ། །གཉིས་པ་དུམ་བུ་བ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལུ་སྟེགས་བྱེད་
འགལ་ཞེས་ཚང་བཅད་ཉེར་གཉིས་ལྟག་

། ༣༤། །

ཚོད་ཉེར་བཞིའི་གངས་བྱེད་པ་དང་། བོད་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད། གཏུན་ཚིགས་སྐྱབ་བྱའི་སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་
བརྗོད་པ་དང་། རོན་སྐོ་སྐྱའི་སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་ཞེས་གངས་ངེས་བྱེད་མོད། དེ་དག་མི་
འཐད་དེ། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་པ་ལ་དེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་ནས་སྤྲད་དམ། རང་ལ་བསྟོད་དམ་
འབྲེལ་མེད་གཞན་འཚད་ན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་ཚོད་
རིགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པ་མིན་པ་
ལ་དེར་བརྗོད་པ་འཕམ་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་མིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཡིན། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་མ་སྤྱེ་སྟེ། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་བྱིར། །དེ་དག་
འདིར་ནི་སྐོ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རང་རྒྱུད་དང་
ཐལ་འགྲུར་གཉིས་ཡིན་པ་ལས་རང་རྒྱུད་ནི་བསྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཐལ་འགྲུར་ལ།
ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགག་གཞག་སྐོང་བ་གསུམ།
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ། གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་དག ཐལ་འགྲུར་དུ་བཞོད་ཚད་གྱི་
དབྱེ་བ་ལ་བཞིར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྟོགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟོགས་འབའ་ཞིག་མ་

། ༣༦༩ །

ཡང་རྒྱལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤར་བཞིན་གནས་སྐབས་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྲ་ཉག་པར་སྤྲ་བ་ལ་སྤྲ་ཉག་པའི་
སྤྲིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡང་སྤར་བཞིན་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་བཞི་
བ་ལས་སྤྲེ་བའི་བཅུ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་བཞིའོ་ཞེས་སྤྲེ་ལ། དེ་དག་ཡང་དག་ལྟར་སྤར་དུ་དབྱེ་ན། ཅ་བའི་དབྱེ་བ་དང་
པོ་གསུམ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་བཞི་སྟེ་བདུན་ནི་ལྟར་སྤར་ཡིན་ཏེ་ལན་གྱིས་བརྒྱུ་བར་བྱས་པའི་སྤྲིར། ལས་
སྤངས་གྱི་བསལ་བ་ལྷགས་པ་བཞི་ཚད་མས་བསལ་བ་ལྷགས་པ་གསུམ་སྟེ་བདུན་ནི། ཡང་དག་ཡིན་ཏེ་ལན་
གྱིས་བརྒྱུ་བར་མི་བྱས་པ་ལས་སོ། །ཡང་དག་བདུན་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་བྱེད་ན། སྤྲ་མ་
བྱུག་དང་བདུན་པའི་སྤྲེད་ཉག་པའི་སྤྲེ་བྱས་པར་ལས་ལེན་བ་ལ་བྱས་པའི་སྤྲིར་མི་ཉག་པར་ཐལ་ཞེས་བ་རྣམས་
གྱིས་མི་འཕེན་ཏེ། བརྒྱུ་བར་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་སྤྲིར་དོ། །བདུན་པའི་སྤྲེད་གྱིས་འཕེན་ཏེ་བརྒྱུ་བར་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བའི་སྤྲིར་ཞེས་ཟེར། སྤྲེད་གྱིས་མི་འཕེན་པའི་མཚན་གཞི་ལ་ཉག་པའི་སྤྲིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་
བ་ལ་འདོད་བ་རྣམས་ལ་ཐལ་བ་བདུན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱིས་ན་མཇུ་བ་མོས་ནམ་མཁའ་མཚོན་བ་ཟད་
དོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཐལ་བར་བཀོད་ཚད་ལ་སྤར་བ་ཤད་ལྟར་བཞིར་ངེས་ན་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཚིགས་
ལའང་བཞིར་ཅིའི་སྤྲིར་མི་འབྱེད། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤར་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་
ན།

༼ ༣༧༠ ༽

ཐལ་འགྱུར་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཏེ་མཚུངས་བའི་སྲིར་དང་། ཡང་རྟགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་
 དེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ལ་མ་སྲུ་མེད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་སོང་བའི་སྲིར། ཁྲབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་
 འགལ་བ་སྟེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་སྲིར། དཔེར་ན་སྟོག་མེད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་
 མེད་དཔྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་པོ་འབའ་ཞིག་གི་ལེགས་བཤམ་དེ། ཚུམ་པ་པོའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་གྲུང་
 རོ། །གཞན་དག་ལ་བཙུག་པ་དང་གཉོགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་
 འབྱེད་ན། ལྷག་ཚོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་རྟགས་སྲིད་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའང་དབྱེ་བར་འགོད་རིགས་པར་ཐལ་
 མོ། །འདོད་ན། བཞི་དང་བཅུ་བཞིའི་ངེས་པ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་
 བཞིར་དབྱེ་བ་དེ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། ཁྲབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་
 ལ་དགོས་ལུས་མེད་པས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྲིད་བ་ལྷག་པ་དང་། ཁྲབ་པ་འགལ་བའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྟར་སྣང་མ་སྟོས་པས་ཚད་པ་དང་། རྟགས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་དཔྱོད་
 བ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་མ་ཚང་དཔྱོད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཐལ་
 འགྱུར་དུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཅུ་བཞིར་ངེས་པ་ནི་འཐད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

། ༣༥། །

མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་པ་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་ཉམས་སྲུ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་འཕེན་ལུས་པའི་ངག་
གོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ནི་དངོས་སྲུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བརྗོད་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དེ་ལྟར་འཕེན་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དགོས་ཏེ། ཉམས་སྲུ་སྐྱོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་
གྱིས་ཁས་ལེན་པ། བརྗོད་བྱེད་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་རུང་
ངོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་ངག་ཏུ་འགྲུར་བའི་འཐད་པ་ནི། དངོས་སྲུ་ཉམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོར་
སྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་སྐྱེད། གསུམ་པ་ཐལ་བའི་
ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་བའི་བྱེད་པས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཕེན་མོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོགས་ཚོས་ཐལ་བའི་ངག་གིས་འཕེན་ཞེན། ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་
ཐལ་ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡི་ངག་གི་ཚོས་བརྗོད་པས་སྐྱབ་པའི་ངག་གི་སྐྱོགས་ཚོས་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར།
ཐལ་བའི་དམ་བཅའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོགས་ཚོས་འཕེན་ན་སྐྱོར་བ་འདིག་སྟེ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལྟར་
དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྟག་པས་ཐལ་བའི་ངག་ལའང་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་མི་རུང་བའི་སྐྱེད། གཉིས་པ་རང་གི་
འདོད་པ་ནི། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་

། ༣༥༩ །

ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱོད་པ་བཞིན་འཕེན་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཉམས་
མ་བཟོད་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་མཚམས་མི་འགྲུབ་ལ། བཟོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་བཟོད་པས་དག་ལྷག་པར་
འགྱུར་ཏེ། མེ་མེད་པར་དེད་ཁས་ལེན་ཞེས་བསྐྱོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་ཡང་དག་གང་
ཞེས། བསྐྱོད་ན་རང་དོན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་མི་འཕེན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
པ་དང་མི་འཕེན་པར་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ། མཚན་ཉིད་མི་དམིགས་
པ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་ཞུགས་པ་དང་། མ་ཞུགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དེ་
རྣམས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་ཉམས་ལ་ཉམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
སྤྱོད་མཚམས་མ་ཚང་སྤྱི་མ་གསུམ་ལ་ཐལ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར། མི་འཕེན་པ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་དོན་ལེ་ལུར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་ཉམས་ཉི་ཤུ་པོ་
ཀྱན་གྱིས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཉམས་ལོག་ཐལ་དང་ཚོས་ལོག་ཉམས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཐལ་བ་ཉི་ཤུ་པོས་
བསྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུ་པོ་ལ་ཐལ་བའི་ཚོས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།
འདིར་རང་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་ཉམས་ཉི་ཤུ་པོ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་པའི་དོན་དང་། རང་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་ཉམས་ཉི་ཤུ་ལས་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་དང་།

། ༣༥ །

ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཉམས་ཉེ་ལྷན་པ་ལས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏུག་ཚིགས་སོགས་གསུམ་གྱི་
སྤར་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ་དེའི་ལྷན་མ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཉེ་ལྷན་
དེ་ཉམས་སྤར་བཞིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་འབའ་ཞིག་གི་སློབ་གྲོས་ལས་བྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་
ལ་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན། བསྐྱོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་ཐལ་བ་ལས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ། འབྲེལ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་འབྲེལ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་
ཐལ་འགྲུར་གྱི་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ། འགལ་བའི་འབྲེལ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་
པ་བཞི་འོ། །མཚན་གཞི་རྣམས་ནི་གོ་སློབ། །གཞན་རིག་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྲུར་གྱིས་འབྲས་བུ་ཉམས་དང་། འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་དང་། འབྲེལ་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་ཉམས་དང་། རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་དང་། རྒྱུ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་དྲུག་སྟེ་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་གྱི་སྐྱོར་དགུ་པའི་ཚུན་སྤངས་འགལ་

། ༣༧ །

གྱི་སྐོར་གཅིག་སྟེ་མཚན་གཞི་དང་ཐ་སྐྱད་ནམས་ནི་སྤྱི་དང་མ་སྤུང་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པ་སྟེ་ཁས་སྤངས་ཉགས་སུ་བརྗོད་ན་མི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འཕེན་པ་མེད་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཉགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་ནས་སྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། མ་ངེས་ནས་སྲུབ་པ་མེད་པ་
དང་། འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི། གངས་ཅན་ན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་
གྱིས་ཁས་སྤངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་
ཉགས་སུ་མི་རུང་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྤོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པས་མི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་འཕེན་པ་མི་འཐད་
ལོ། །གཞན་སྤྱིར་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱི་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་གསལ་བ་
དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་བས་མི་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱ་དུ་མར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སྐྱོན་
ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དུ་མ་མིན་པ་དེ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་མ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་དུ་མ་ཡོད་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་
དུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ་ནི་ཉགས་མ་གྲུབ་པ།
སྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ། འདོད་ཐོག་དང་སྐོ་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེས་ཁ་བ་ཅན་པ་ནམས་དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད། །མི་འཐད་དེ།
འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་སྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྤང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཐལ་འགྱུར་
ལ་སྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་

། ༣༧༥ །

གཅིག་གིས་ཚོག་པའི་སྲིད། འདོད་ན་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཐམས་ཅད་རྟགས་དང་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་ཀུན་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བས་མཐར་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་སློབ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་བས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་
རྟགས་དང་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། རྟགས་དང་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་མ་སྲེན་དོས་མི་ཟེན་བས་རྩོད་
བ་མི་བདེ་བའི་སྲིད་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་ལན་ཡང་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། མ་སྲེན་
དོས་མི་ཟེན་བས་རྩོད་བ་མི་བདེ་བ་མཚུངས་པའི་སྲིད། ཡང་ན་བྱུང་བ་འགལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་
འབྲུལ་བ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བྱས་པར་འདོད་པ་ལ་བྱས་པའི་སྲིད་རྟག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ། བྱས་ཀྱང་མི་
རྟག་ན་ཅི་ཏེ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་ཞེས་བརྗོད་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་འབྲུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འཤམ་བྱ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སློབ་པའི་ལོད་པ་ལྟར། འགལ་མ་དེས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིས་གདབ་ལོ། །གལ་ཏེ་
ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་རུས་ན། ཁོ་བ་དང་ཁོ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དང་། ལྷ་གར་དང་
བཞད་གད་སོགས་གྱིས་རིགས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཐབས་རྟགས་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་
དམ་པའི་ལུགས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་འཤམ་པའི་ཆེ་བ་ནི།

། ༣༧ །

དེ་ལྟར་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་འབྲིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གོ། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་
དོན་རྗེས་སྐྱབ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་བཤད་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་བཤད་
པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། ཚུམ་པ་པོ་གང་གིས་བརྩམས་པ། ཚུལ་རྗེ་ལྟར། དེ་ལྟར་བརྩམས་པའི་དགོས་པ།
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ། བརྩམས་པའི་དགོ་བ་བསྡོ་བ་དང་ལྡོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་སོགས་ཚིགས་
བཅད་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱོགས་ལས་སོགས་གཅིག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་སྐྱབ་དན་འཛོམས་པའི་ཆེད་དུ་
བརྩམས་པ། འཛོམས་རུས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན། ཐུབ་པ་སོགས་དང་། སློ་ཡི་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི་
སྡེ་བདུན་སོགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པས་སོགས་སོ། །རྣམ་མང་རིགས་པའི་གཞུང་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་ལས། །ལེགས་འོངས་རིག་པའི་གཏེར་ཆེན་གཏེར་མཚོག་གི། །རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ལམ་མཚོག་
གསལ་བྱེད་པ། །རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་ཆ་བཟེར་ལྡན་པ་འདི། །དོན་ལ་དངོས་སྐྱབ་འཇུག་པའི་སེལ་འཇུག་
དང་། །དེས་དང་སློ་འདོགས་གཅོད་པའི་སྣང་འཇུག་དང་། །ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་རང་དངོས་
དང་། །རྣམ་རིག་སྐྱབ་ཡང་རྒྱལ་སྐྱབ་ཁས་ལེན་དང་། །ཡུལ་སྣང་ཡུལ་དང་ཡུལ་སྣང་བདེན་སྐྱབ་སོགས། །ལོག་ལྟའི་
ཚང་ཚིང་མ་ལུས་སྟེག་པ་དང་། །རིན་ཆེན་རིག་པའི་གཏེར་གཟུགས་གསལ་བ་དང་། །སློ་གསལ་སློ་ཡི་བད་
ཚལ་རྒྱས་སྤྱིར་སྐྱབ། །འདི་སྐྱབ་དགོ་བས་བདག་གཞན་འགོ་བ་ཀུན། །འདི་

། ༣༧༧ །

དང་གཞན་པའི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །རིགས་པའི་ལོ་རལ་མཆོག་མཐའ་ཡས་དང་ལྡན་ཞིང་། །རིགས་པའི་
 དཔལ་འབྱོར་ཀུན་ལ་སྟེར་བར་ཤོག། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་ཏུ་གཅིག་ཅར་ཡང་། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཚོས་ཀུན་
 འཛིན་སྲུང་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱལ་བའི་སྤོང་ལས་ཀུན་ལ་དབང་ཐོབ་ནས། །རྒྱལ་བའི་ཚོས་ཚུལ་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་
 ཤོག། །གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཆེ་རིང་ནད་མེད་ཅིང་། །འཁོར་མང་གྲགས་དང་སྤུན་ཚོགས་འབྱོར་བར་
 ལྷན། །བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཆེར་བཙོན་བས། །འགྲོ་ཀུན་པན་བདེའི་ས་ལ་སྤྱར་འགོད་ཤོག། །ཚད་མ་རིག་
 པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །རྒྱལ་བའི་རིང་
 ལུགས་མ་ལུས་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་སྟོན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྤིང་བ་
 གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་དང་། དེ་ཡི་སྤྲོས་ཀྱི་མ་སྤུ་བོ་དམ་པ་མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བ་བསོད་
 བམས་སེལ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་ཡན་ལག་མཆོག་གིས་སྦངས་པ། །ཤུགས་
 དག་སྦོང་བྱམས་པ་བྱགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་གིས་སྤུབ་བསྟན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགོན་པར་ས་པོ་སྟེ་ལུའི་ལོ་
 སྤོང་རུག་ལྷ་བའི་ཡར་དོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ལེགས་པར་བྱུབ་པར་བྱས་ཏེ་བྲིས་པའོ། །འདིས་བསྟན་པ་དང་
 སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་པན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགོ་
 བའི་རྩ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག། །འགྲོ་བའི་
 ལྷག་བསྐྱལ་སྤོང་གཅིག་དུ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀུར་བསྟོ་
 དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །དགོའོ། །། །། །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྱུ་རུས་སྟེ་ལ། །།